

GLAS-ilo

Občine Šentilj

KNJIGOBЕŽNICA

*Prinesi ali odnesi knjigo in
uživaj v branju!*

KAZALO

ŽUPANOVA BESEDA	3
BESEDA UREDNICE	4
OBČINSKA UPRAVA POROČA	5
BESEDA STROKOVNJAKA	14
IZ ZGODOVINE	16
DRUŠTVA, ZAVODI, ORGANIZACIJE	17
INTERVJU	20
KULTURA	25
PRIZNANJA IN DOSEŽKI	32
IZ ŠOLSКИH KLOPI	34
PO OBČINI – MED LJUDMI	46
ŠPORT	52
ZANIMIVO, KORISTNO, POUČNO	53
ZAHVALA	56
OBVESTILA	57
OGLASI	59
PROSTI ČAS - KRIŽANKA	64

OBVESTILO IZ UREDNIŠTVA

Uredništvo si pridružuje pravico, da prispevke primerno priredi za tisk tako po obsegu kot vsebini glede na prostorske zmožnosti. Prispevkov z nezakonito, žaljivo, zavajajočo, sporno ali moralno neprimerno vsebino se ne objavlja.

Uredniški odbor

Andreja Ploj,
urednica

Suzana Grobelšek,
lektorica

Nika Vajnhandl

Tina Trnjar Jambrošič

Stanislav Vrtin

Danica Ferk

GLAS-ilo Občine Šentilj

Na naslovnici: Knjigobežnica

Ustanovitelj in izdajatelj: Občina Šentilj, Maistrova ulica 2, 2212 Šentilj, Mag. Štefan Žvab, župan

Odgovorna urednica: Andreja Ploj

Elektronska pošta: andreja.ploj2007@gmail.com

Člani uredniškega odbora: Nika Vajnhandl, Suzana Grobelšek, Tina Trnjar Jambrošič, Stanislav Vrtin, Danica Ferk, Darja Farasin

Lektoriranje: Suzana Grobelšek

Naslov uredništva: Občina Šentilj, Uredništvo, Maistrova ulica 2, 2212 Šentilj

Elektronska pošta: urednistvo@sentilj.si

Javno glasilo GLAS-ilo Občine Šentilj je na podlagi 13. člena Zakona o medijih vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo Republike Slovenije za kulturo, pod zaporedno številko 448.

Število tiskanih izvodov: 3100

Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Šentilj.

Glasilo je dostopno tudi na spletni strani Občine Šentilj: <https://www.sentilj.si/>

Oblikovanje in tisk: Tiskarna Silveco, PE Stegne

Fotografija za naslovnico: Občina Šentilj

Fotografija v križanki: Andreja Ploj

Kjer vir fotografije ni naveden, gre za lasten vir.

Oglasi niso lektorirani.

Mnenja in stališča posameznih avtorjev ne odražajo nujno tudi mnenja in stališč uredništva.

Rok za oddajo prispevkov za naslednje glasilo bo objavljen na spletni strani občine.

Številka 1–2/junij 2022

Na naslovnici: Knjigobežnica

Spoštovane občanke in občani,

ko se tako ozrem v bližnjo preteklost svojega županovanja, konkretno prvega mandata, lahko hitro ugotovim, da je bil v vseh pogledih zelo turbulenten. V Občinskem svetu sem bil brez zadostne večine za sestavo koalicije, kar je pomenilo, da je bilo zelo težavno sestaviti in potrditi občinski proračun, posledično pa še težje delati.

Konec leta 2015 smo se soočili z migrantsko krizo. Prvič v sodobni zgodovini smo bili priča nepreglednim kolonom ljudi, ki so se premikali proti migrantskemu centru, ki je bil vzpostavljen na starem mejnem prehodu. Vsako jutro sem le nemo spremljal, kaj se dogaja. Kot župan sem takrat imel priložnost spoznati skoraj vse vidne politike, komisarje, poslance in tudi predstavnike držav. Na stežaj smo odprli vrata vsem in jim po svojih močeh pomagali, da je vse skupaj lahko potekalo v strpnosti in, kolikor se je pač dalo, normalni klimi. Posledica stresnih situacij in zelo težavnem okolju delovanja županskega dela je pripeljalo tudi do tega, da sem se soočil še z zdravstvenimi težavami. Pa vendar. Nisem obupal. Imel sem vizijo in še večjo podporo in energijo volivcev, katerim sem še danes hvaležen. Skupaj s sodelavci iz občinske uprave smo se trudili in verjeli, da je to prava pot. Kljub vsem težavam in tegobam so bili rezultati prvega mandata vidni v velikem napredku razvoja lokalne skupnosti.

Veliko sem premišljeval, ali še enkrat kandidirati ali se ustaviti. Ob razmisleku, da imam še en takšen mandat, me je misel na to odvrnila. Pa vseeno, če v nekaj verjameš in si prepričan, da v srcu dobro misliš in delaš, se ta trud tudi povrne. Po napornem delu volilne kampanje za drugi mandat ste me nagradili s še enim, ki je popolnoma drugačen od prejšnjega. Drugi mandat se je začel zelo optimistično na vseh področjih. Prvič se nam je uspelo dogovoriti in tako smo v občinskem svetu imeli veliko večino. To sodelovanje deluje še danes, kar se še kako pozna na dvigu kvalitete življenja v naši občini.

Mandat pa ni zaznamovalo samo delo na lokalnem področju. Zgodovino je pisala največja in najboljšežnja epidemija današnjega časa. Človeštvo se še zdaj sooča z velikimi preizkušnjami. Kriza je tako zajela vse segmente delovanja naše

družbe. Na udaru so bili gospodarstvo, šolstvo, kultura, turizem, šport ... Kot da to ni bilo dovolj, se je, po vsaj delni umiritvi epidemije, ne daleč od nas začela še vojna, ki prav tako ne prinaša nič dobrega. Kot župan bi si, tako kot velika večina naših občanov, želel kašno drugo vrste epidemije, epidemijo spoštovanja, prijaznosti, dialoga, prijateljstva in ljubezni. Še vedno živimo v upanju, da lahko življenje normaliziramo ter iz te krize, ki nas je postavila pred veliko preizkušenj, izidemo kot zmagovalci. Kljub vsem neprijetnim situacijam pa lahko potrdim, da smo v predvidenem času zaključili s skoraj vsemi investicijami in projekti.

Zavedam se, da je na eni strani vse več predlogov občanov in pričakovanj, na drugi strani pa smo vseeno finančno omejeni, zato vsega nismo mogli uresničiti, za kar se vsem iskreno opravičujem. A vendarle, vse dane obljube smo skoraj v celoti uresničili.

Letošnje leto je leto volitev. Po državnoborskih nas čakajo predsedniške, nato pa še lokalne. Po vsej prehojeni poti in globokem premisleku sem se odločil, da še enkrat kandidiram. Tokrat zadnjič. Vzrokov je več. Dokončati je potrebno projekte, ki so v teku, navsezadnje pa, če sem čisto odkrit, mi manjka do odhoda v pokoj ravno

še en mandat. Mislim, da bom z vsemi izkušnjami in znanjem, pridobljenim v prejšnjih mandatih, lahko še veliko storil za naše kraje in za občino. Idej ne manjka – ne meni, ne vam.

Ob županski funkciji, ki zahteva veliko časa, pa je potrebno poskrbeti tudi za svoj prosti čas. Tako še vedno ves prosti čas, ki ga je sicer zelo malo, posvetim svojim hobijem, kolesarjenju, prijateljem in družini. V veliko veselje in zadovoljstvo pa mi pomeni tudi druženje z vnukcem Dantejem. Ob tej priložnosti bi se rad še posebej zahvalil ženi Andreji in sinovoma, ki so mi vedno stali ob strani tudi v najtežjih trenutkih mojega županovanja.

Naj ob koncu šolskega leta čestitam še vsem učenkam, učencem, dijakinjam in dijakom ter študentkam in študentom za uspešno opravljeno šolsko leto. Čestitke in hvala tudi vsem profesoricom in profesorjem, mentoricam in mentorjem, da naše otroke vzgajate in jih vodite v pravo smer.

Vsem skupaj želim prijetno poletje ter lepo dopustovanje. Naj bo zabavno, zdravo in hkrati tudi varno.

Mag. Štefan Žvab,
župan Občine Šentilj

Spoštovane bralke in bralci,

sonce nas je spet pozdravilo, kljub temu, da je bila prva polovica meseca maja precej hladna in deževna. Vsaj za nekatere, ki imamo radi malo toplejše vreme. Pa saj poznamo tisti pregovor »po dežju vedno posije sonce«. Pa še kako drži!

Počasi se moje urednikovanje zaključuje in če potegnem črto, lahko rečem, da ste v večini bili zadovoljni z našim delom. Tu in tam pa se je včasih našla kakšna kritika, ki pa sem jo vedno sprejela kot pozitivno, saj tako vidiš, da te ljudje spoštujejo, ocenjujejo, spremljajo in da so pripravljeni podeliti tudi svoje mnenje. Kritika je lahko včasih celo boljša in bolj iskrena kot pa pohvala. Iz napak se učimo in postajamo boljši, močnejši in zrelejši.

Vsaka nova izkušnja ti da svojo moč in možnost nadaljnje rasti, odpre ti nove možnosti razvijanja in nove poti.

Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila tudi vsem društvom, klubom, organizacijam, vaškim skupnostim in posameznikom, ki ste nam pomagali soustvarjati glasilo in poskrbeli, da so bile bralke in bralci seznanjeni z vsem, kar se je dogajalo v naših krajih in tudi izven.

Mesec junij vedno prinaša začetek počitnic in pričena se obdobje dopustov. Pred nami je prijetno obdobje, ki ga že marsikdo izmed nas željno pričakuje, da si napolni novih moči za nove izzive, ki nas čakajo v jeseni.

Zato vam iz uredniškega odbora želimo lepe in mirne poletne dni.

Andreja Ploj,
odgovorna urednica

**»VERJEMI, da zmoreš
in si že na pol poti do CILJA.«**

(Theodore Roosevelt)

Dan državnosti

Spoštovane občanke in občani,

25. junija praznujemo državni praznik, rojstvo naše mlade in samostojne države Slovenije. Tega dne leta 1991 je takratna republiška skupščina sprejela Deklaracijo o neodvisnosti Slovenije in Temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. Še isti dan sta bila oba dokumenta objavljena v uradnem listu, slovesno razglašena pa naslednji dan, 26. junija, na Trgu republike v Ljubljani. Na tej slovesnosti je takratni predsednik slovenskega predsedstva g. Milan Kučan ob koncu govora povedal znamenite besede: »Nocoj so dovoljene sanje. Jutri je nov dan.«

Jutrišnji nov dan je pomenil za pravkar razglašeno novo državo nove razmere. Na cestah so se pojavile oklepne in druge enote takratne jugoslovanske vojske z nalogo, da zasedejo mejne prehode in preprečijo samostojno državo Slovenijo. Tanki so mendrali vse pred seboj. Uničena so bila vozila in druga sredstva. Začela se je vojna med obrambnimi silami Slovenije in jugoslovansko vojsko, v kateri smo prebivalci Slovenije zmagali. Na srečo vojna ni trajala tako dolgo kot v tem času lahko vidimo v Ukrajini in tudi škode niso bile tako velike. Še bolj pomembno pa je, da žrtev med ljudmi

ni bilo veliko, čeprav je škoda vsakega življenja neprecenljiva.

Tudi na območju naše občine so potekali spopadi med enotami jugoslovanske vojske in Teritorialno obrambo ter Milico. Šentiljski mednarodni mejni prehod je bil v bivši državi največji po številu potniškega in tovornega prometa, zato je bil za jugoslovansko vodstvo še kako pomemben. Obkrožili so ga z okrepljeno posadko stražnice v Šentilju in mehanizirano četo iz Maribora na hribu Bolt. Vendar obrambnim silam na mejnem prehodu, Milici niti na misel ni prišlo, da bi mejni prehod predale vojski in posledično zveznim miličnikom, ki so že čakali na stražnici v Ceršaku. Enote Teritorialne obrambe in Milice so organizirale obrambo mejnega prehoda ter z barikadami in delovanjem po tankovski koloni, ki je krenila iz Maribora priti Šentilju, prisilile le-to, da se je vdala preden je prispela v Šentilj. S tem je bila odstranjena največja grožnja branilcem mejnega prehoda, 2. julija pa je prva tankovska četa teritorialne obrambe, ki je bila organizirana iz zaplenjenih tankov, odločilno prispevala k vdaji vseh enot jugoslovanske vojske in zveznih miličnikov na šentiljskem območju.

Prispevek branilcev mejnega prehoda v Šentilju je neizmeren. Toliko vojaškega in miličniškega moštva na prostoru

Šentilja in pesniške doline ni bilo nikjer v Sloveniji in toliko pripadnikov nasprotne strani se nikjer ni predalo obrambnim silam Slovenije. Zmago smo dosegli brez človeških žrtev, le z nekaj težje in lažje ranjenih. Žal to ne velja za tri tuje voznike transportnih vozil in enega dečka, ki so umrli pri barikadi v Štrihovcu. Na to smo upravičeno ponosni.

Vojna se je končala. Slovenijo so kot državo priznale druge države in postala je članica mednarodnih organizacij. Dobrih trideset let živimo v samostojni in neodvisni državi. V tem času smo dosegli viden napredek na gospodarskem, kulturnem, športnem, političnem in še kakšnem področju. Res je, lahko bi še višjega in zavedanje tega nam lahko v bodoče le koristi.

Drage občanke in občani, praznovanje državnega praznika v spomin na ustanovitev lastne države, ki je Slovenci v zgodovini pred tem nismo imeli, je velik dogodek. Zato vam želim, da ta dan preživite ponosno in čim lepše.

Čestitam vam ob dnevu državnosti.

*Mag. Vladimir Maher,
podžupan*

Koncertno poletje v Občini Šentilj

Po tem, ko je koronavirus popolnoma zaustavil kulturne prireditve, se tudi v naše kraje končno vrača koncertno dogajanje. Tako si bomo v okviru festivala KUL FEST na dvorišču KS Ceršak ob koncu šolskega leta, 24. junija, lahko ogledali nastop skupin **Alo!Stari**, **The Black Proteus**, **Little Orchestra** in **Akustični Orgazem** (koncert se prične ob 17. uri). 2. julija, ob 19.30, bo na letnem odru na Zgornji Velki v akustični izvedbi nastopila skupina **Tabu**. (Vstopnice so na voljo na vseh prodajnih mestih Eventima, na pošti v Šentilju, na pošti na Zgornji Velki in v Piceriji Snežinka.)

Alo!Stari

6 OBČINSKA UPRAVA POROČA

Tabu

Mesec julij pa bodo zaznamovali še glasbeni večeri ob brodu na Muri, kjer bodo nastopili **Vlado Kreslin** (9. julij, ob 20. uri), **Adi Smolar** (15. julij, ob 20. uri) in **Nuška Drašček** (23. julij, ob 20. uri).

Vse informacije so na voljo na spletni strani Občine Šentilj www.sentilj.si ter na uradnem Facebook profilu naše občine

Adi Smolar

Nuška Drašček

www.facebook.com/obcina.sentilj.uradna.

Vlado Kreslin & Iztok Cergol

Foto: Osebni arhiv

Dela v teku

V krajih Občine Šentilj trenutno poteka več del, in sicer:

- nadaljevanje izgradnje kanalizacije na Velki,
- ureditev parkirišča na Zg. Velki,
- v teku je pridobivanje dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja za novo krajevno hišo na Zg. Velki
- s strani avstrijskih partnerjev pričakujemo podpisan dogovor o sofinanciranju izgradnje kolesarskega mostu med Slovenijo in Avstrijo v Ceršaku, zatem bo izvedeno javno naročilo,
- gasilcem Ceršaka je bila predstavljena dokumentacija za izgradnjo novega gasilskega doma v Ceršaku, ki je bila sprejeta z navdušenjem,
- pridobili smo gradbeno dovoljenje za dograditev učilnic pri Osnovni šoli Rudolfa Maistra v Šentilju,

- v mesecu juniju je predviden rebalans proračuna, v katerega bomo vključili pričetek gradnje krajevne hiše na Zgornji Velki in odkup zemljišča za potrebe novega vrtca v Ceršaku,
- v teku je gradnja cesta na Kozjak, cesta Šomat ter dokončanje ceste v Štrihovcu pri hišni št. 75 in 76,
- redna vzdrževalna dela na več odsekih cest,
- dokončanje sprehajalne poti v Sladkem Vrhu,
- izgradnja tenis igrišč v Sladkem Vrhu,
- opremljanje športnega parka v Selnici ob Muri.

Pregled opravljenega dela

V Občini Šentilj se je pod vodstvom župana mag. Štefana Žvaba spremenilo in uredilo veliko. Pripravili smo kratek pregled opravljenega dela, kjer izpostavljamo največje in najpomembnejše pridobitve.

Vrtec Sladki Vrh

Občina Šentilj je s prenovo obstoječih in dograditvijo novih prostorov vrtca zagotovila sodoben vrtec za vzgojo in varstvo predšolskih otrok v Sladkem Vrhu. Stari vrtec v Sladkem Vrhu se je prenovil v celoti z vzdrževalnimi deli (uredile so se štiri igralnice, kuhinja, prostor uprave ter strojne in elektroinstalacije). K obstoječemu vrtcu so se dogradile še 3 nove igralnice s terasami, vhodno avlo s skupnim večnamenskim prostorom in sanitarije. Na novo se je uredila tudi okolica in parkirišče pred vrtcem. K velikosti vrtca, ki je meril 330 m², se je dozidalo še 440 m², kar skupaj prinese 770 m². Vrtec ima po prenovi 7 oddelkov, v njem pa se lahko zagotovi obisk 138 otrokom. Strošek investicije vrtca je znašal okoli 1,3 milijona evrov, sredstva pa je v celoti zagotovila Občina Šentilj.

Kultura

Občina Šentilj je v vsej svoji zgodovini veliko sredstev namenila kulturni dejavnosti. Zavedanje, kaj kultura pomeni, je pomembno tako za razvoj kraja kot tudi za osebni razvoj naših občanov. Tako je do svojih prostorov prišla glasbena šola, ki v Šentilju deluje že vrsto let, obnovljena pa sta bila odra v kulturnih domovih v Šentilju in Sladkem Vrhu ter letni oder na Zgornji Velki. Ob tem so v dvorani Kulturnega doma Vlada Pipana v Šentilju povsem nove odrske luči. S prizidkom k stavbi Krajevne skupnosti Ceršak pa je Pihalni orkester Občine Šentilj Paloma dobil sodobno opremljen prostor za vaje.

Sladki Vrh bogatejši za kolopark oz. pumptrack in povezovalne poti

Za ljubitelje koles, rolik, rolerjev in skirojev smo v Sladkem Vrhu za trgovino Jager uredili in odprli kolesarski poligon kolopark Sladki Vrh oz. pumptrack, ki pripomore k dodatni popestritvi športnih aktivnost v občini.

V sklopu projektov, ki so bili sofinancirani s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj, se je uredila načrtovana pešpot v središču Sladkega Vrha, od zdravstvenega doma do osnovne šole, ter obstoječa pot od trgovine TUŠ v smeri proti tovarni Paloma, d. d., ter se razširila in nadgradila z novo asfaltno prevleko. V sklopu projektov se je uredila tudi pot za kolesarje in pešce. Pešpoti sta urejeni tudi z moderno urbano opremo in javno razsvetlavo. Projektna partnerja Perkostan, d. o. o., in Turistično društvo Brod Sladki Vrh pa sta poskrbela za stojala za kolesa in postavitev promocijske table.

Z izvedbo projektov si prizadevamo ustvariti pogoje in nove produkte, ki prispevajo k razvoju turizma, ekologije, športa, kulture in društvenih dejavnosti. Z novonastalimi produkti pa želimo ljudi spodbuditi k medsebojnemu povezovanju bodisi v društveni obliki ali neformalni obliki in k aktivnemu preživljanju prostega časa (na področju kulture, turizma).

Dve ruski kegljišči

V naših krajih je, predvsem med starejšimi, še kako priljubljeno t. i. rusko kegljanje. Za ta namen smo uredili dve dvorani za to športno rekreativno dejavnost, in sicer na Zgornji Velki in v Sladkem Vrhu.

Odbojka na mivki

Igranje odbojke ima v več naseljih že skoraj tradicionalen pomen. V Sladkem Vrhu je bila igra dvoranske odbojke prisotna že nekaj časa in je bila zelo močan šport tako med ženskami kot moškimi. Odbojkarji so želeli prenesti odbojko tudi izven dvorane. Zaradi pobude krajanov smo v Sladkem Vrhu zgradili igrišče za odbojko na mivki.

Keltska pot

Del keltske poti (gradišče Novine pri Šentilju), na kateri je tudi območje zdravilne energije, smo uredili ter jo opremili z informativnimi tablamami ter določili točke »zdrave energije«. Gre za območje dobro utrjene naselbine nad reko Muro z obsežnejšim gomilnim grobiščem. Najpomembnejšo vlogo je imela v času starejše železne dobe. Tukajšnji prebivalci so se ukvarjali s številnimi obrtni, o čemer pričajo najdbe. Med najdbami močno prevladuje lončenina, narejena iz lokalne gline.

Trim steza na Brlogi

Na pobudo občanov smo obudili v preteklosti obstoječo trim stezo na Brlogi, kjer je prebival Bobek. Trim steza poteka skozi gozd in ima več različnih točk z možnostjo izvedbe vadbe. Konča se pri kapelici na Brlogi, od koder je čudovit razgled na okolico.

Športni park Selnica ob Muri

Želja prebivalcev Selnice ob Muri je bila pridobitev športnega parka. Ta želja je bila stara že mnogo let. S skupnimi dogovori z društvi iz tega območja smo pričeli z izvedbo investicije, kjer smo najprej naredili travnato igrišče, postavili gole in uredili parkirišče. Za najmlajše smo postavili igrala. V športnem parku smo postavili tudi umivalnice s sanitarijami ter pokrit prostor.

Ceršak bogatejši za motorična igrala pri stari karavli

V sklopu projekta KAJ NAS UČI MURA smo v sodelovanju s projektnimi partnerji uredili nova motorična igrala za naše najmlajše občanke in občane. Obenem pa smo pri stari karavli postavili informacijske table z vsebino in poudarkom na pomenu območij Natura 2000 predvsem o življenju ob in v reki Muri.

Športna dvorana v Šentilju

Trenutno poteka gradnja športne dvorane v Šentilju. Funkcijsko je objekt, podobno kot oblikovno, razdeljen na dva dela. Prvi del predstavlja volumen športne dvorane s tribunami, garderobami in servisnimi prostori. V času popoldanskih športnih dejavnosti, ki niso vezane na aktivnosti OŠ, in času prireditev deluje ta del objekta kot samostojna enota.

Drugi del predstavljajo funkcionalno neodvisni prostor za fitness in lokal. Uporaba garderobnega dela za zunanje nogometno igrišče je dostopna z zunanje strani neodvisno od ostalih dejavnosti.

Regionalno turistično središče

Občina Šentilj je bogata s kulturno in naravno dediščino. Da bi ohranili pomen in vedenje o naši zgodovini, smo pristopili k projektu oživitve prej navedene dediščine. Vsled tega smo z evropskimi sredstvi obudili staro zapuščeno stavbo na starem mejnem prehodu in jo uredili v razstavni prostor z dvema stalnima razstavama, namenjena spoznavanju bogate geološke in prazgodovinske dediščine mejnega območja.

Mladina v Ceršaku in v Sladkem Vrhu dobila prenovljene prostore za izvajanje aktivnosti

V sklopu izvajanja participativnega proračuna smo prenovili in dodatno opremili prostore za mladino v Ceršaku, ki se nahajajo v kletnih prostorih dvorane KS Ceršak. V preteklem letu pa je bil izglasovan predlog ureditve novih prostorov za mladino v Sladkem Vrhu, ki so bili mladim predani v letu 2021 in se nahajajo v prostorih dvorane Sladki Vrh.

Ureditev pokopališč

Pokopališče na Zgornji Velki je dobilo novo ozvočenje, pokopališče v Šentilju pa novo ograjo. Na obeh pokopališčih pa smo uredili še prostor za posip pepela.

Ureditev urbanih središč

V sklopu projektov, ki so bili sofinancirani s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj, smo med drugim uredili tudi parkirišče s preplastitvijo asfalta in dogradnje asfaltne mulde, pločnika v CERŠAKU pri dvorani krajevne skupnosti. Prav tako smo poskrbeli za javno razsvetljavo in urejeno cono za pešpot in kolesarski promet. V projekt so vključene še naslednje aktivnosti: nov prehod za pešce, dogradnja lesenega nadstreška ob prostorih stare pošte ter postavitve stojala za kolesa ter promocijske table.

UREDITEV URBANEGA SREDIŠČA ŠENTILJ je obsegala ureditev brežine s povezovalnimi potmi – terasami, ki so opremljene s klopami in koši, ureditev tlaka okoli igrišča ter obstoječe hiške. Urejena je bila zasaditev z drevjem in nizkimi trajnicami, razsvetljava ob igrišču za odbojko. Asfaltno igrišče se je preplastilo s tartanom, uredile so se tudi črtne označbe za mali nogomet in označbe za košarko ter za ulično košarko. V sklopu participativnega proračuna pa so se v letu 2021 postavila nova otroška igrala.

Ceste

Vsa leta smo vzdrževali cestno infrastrukturo. Bolj poškodovani odseki so terjali več investicijskih sredstev. Med večjimi obnovljenimi cestami so ceste na Ploderšnici, Roj–Capl na Zg. Velki, Stara Gora, Sladki Vrh dolina, Delavska ulica v Ceršaku, Svečane. S sofinancerskimi sredstvi smo uredili Maistrovo ulico v Šentilju s križiščem.

Šentilj dobil moderno križišče in posodobitev Maistrova ulice

Občina Šentilj je skupaj z državo prenovila križišče med regionalno cesto in Maistrovo ulico, ki je služila tudi kot dostopna cesta za skladišče Palome ter povezovalna cesta z osnovno šolo. Ob cesti, kjer sta tudi avtobusno postajališče in šolska pot, se nista mogli srečati niti dve tovorni vozili, kar je večkrat dnevno predstavljalo prometni zamašek in ohromilo promet na tej relaciji. Občina Šentilj se je zato z Ministrstvom za infrastrukturo dogovorila o skupni rekonstrukciji križišča. V prvi fazi se je izgradila polovica rondoja proti Maistrovi ulici z avtobusno postajo ter uredilo zeleni otok, v drugi fazi pa druga polovica rondoja za regionalno cesto. V okviru rekonstrukcije

10 OBČINSKA UPRAVA POROČA

križišča so bili obnovljeni komunalni vodi, mešani kanalizacijski sistem pa se je ločil v fekalni in meteorni. V sklopu del se je uredilo tudi novo avtobusno postajališče.

V kasnejši fazi pa je Občina Šentilj uredila tudi pločnik v sklopu celotne rekonstrukcije Maistrove ulice, v okviru prenove pa so bili urejeni vsi komunalni vodi, javna razsvetljava, kolesarska pot, prav tako so bila na nova urejena parkirna mesta ob športnem parku in blokovskem naselju.

Čistilna naprava Žabja vas in kanalizacija Velka

Na območju KS Velka smo postavili čistilno napravo Žabja vas, na katero bo vezano kanalizacijsko omrežje, ki se gradi fazno. Prva faza izgradnje kanalizacijskega omrežja (krak Žabja Vas do obvoznice Velka) je končana in je v pridobivanju uporabnega

dovoljenja. Trenutno poteka gradnja druge faze na odseku od čistilne naprave Žabja vas do gasilskega doma.

Regionalno turistično središče Septarija ponovno odprlo svoja vrata

Od junija e-kolesa tudi pri brodu na Muri

Znova vas vabimo, da obiščete Regionalno turistično središče Septarija, ki se nahaja pred starim mejnim preходом v Šentilju. V samem prostoru se nahaja turistični informacijski center ter dve stalni razstavi, namenjeni spoznavanju bogate geološke in prazgodovinske dediščine tega območja.

Konec meseca junija bo izposoja električnih koles možna tudi pri brodu na Muri. O načinu izposoje vas bomo obvestili na spletni strani Občine Šentilj www.sentilj.si.

Ob 27. občinskem prazniku smo podelili občinska priznanja

V mesecu marcu smo praznovali 27. občinski praznik Občine Šentilj. Na proslavi, kjer je za kulturni program poskrbel filmski in gledališki igralec Jure Ivanušič, smo podelili tudi občinska priznanja.

Spominska priznanja so prejeli Ansambel Brloga, Žan Dolajš, Teodor Friš in Aleksandra Muster. Bronasti plakete so prejeli Vladimir Lešer, Zavod Zmoremo in Danica Breg.

Srebrni plaketi sta šli v roke Marjana Šmigoca in Renate Plošnik, zlato plaketo pa je dobil Ivan Škofič.

Vsem prejemnikom priznanj še enkrat iskreno čestitam.

Ansambel Brloga

V utemeljitvi je zapisano, da ansambel Brloga deluje v okviru glasbenega društva Brloga, ustanovljen pa je bil leta 2009, ko je ansambel prvič nastopil na martinovanju v Občini Šentilj. Ansambel so ustanovili harmonikar in klavirist Damijan Rener, kitarist Simon Knuplež ter basist Marcel Hauc.

Glasbeno društvo Brloga je bilo ustanovljeno 1. februarja 2011. Predsednik društva je od ustanovitve do danes gospod Damijan Rener starejši. Pri organizaciji dogodkov, promociji, delovanju društva in ansambla, vse od nastanka pa do danes, s svojim znanjem pomaga gospod Aleš Hauc. Pri prepoznavnosti ansambla v okolici in širše ansamblu Brloga pomaga Radio Pohorje, kjer fantje vedno z veseljem gostujejo in razveseljujejo ljudi. Ansambel je skozi vsa leta aktivno sodeloval pri vseh večjih kulturnih prireditvah v Občini Šentilj, hkrati pa njeno ime predstavljal in ponesel tudi širo Slovenije.

Od ustanovitve ansambla se je zasedba ansambla tudi nekajkrat spremenila oz. dopolnila. Tako so v ansamblu med drugim peli in igrali: pevki Tina Očkerl in Dolores Sitar, basista Aljaž Robnik in Benjamin Senekovič ter bobnar Alen Gunzl. Trenutno zasedbo ansambla sestavljajo harmonikar in klavirist Damijan Rener, kitarist Simon Knuplež, basist Rok Najvirt ter bobnar Mitja Mlakar.

S pomočjo podjetnikov, obrtnikov in Občine Šentilj, ki so pomagali z donatorskimi sredstvi, je ansambel Brloga leta 2019 z velikim slavnostnim koncertom slavil svojo 10. obletnico

delovanja v športni dvorani v Sladkem Vrhu. Koncert je imel prost vstop, saj so se fantje želeli svojim poslušalcem zahvaliti za dolgoletno podporo pri svojem glasbenem ustvarjanju. Ansambel Brloga si za vse našeto zasluži SPOMINSKO PRIZNANJE OBČINE ŠENTILJ.

Žan Dolajš

V utemeljitvi je zapisano, da je Žan Dolajš iz Šentilja v Slovenskih goricah predstavnik nove, mlade generacije novinarjev. Poznamo ga predvsem po pripravi prispevkov za oddajo Tarča, ki jo lahko spremljamo na prvem programu RTV Slovenija. V zborniku Premisleki o prihodnosti javnih medijev, ki je nastal na pobudo Katedre za novinarstvo na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani, je kritično izrazil zaskrbljenost zaradi poskusov političnega podrejanja medijev in avtonomiji, ki je ključni dejavnik novinarske verodostojnosti.

V letu 2019 je prejel nagrado Čuvaj/Watchdog 2019 za dosežke mladih novinarjev, ki so v poklicu manj kot 5 let. Njegovo raziskovalno novinarsko delo ne odlikuje le tvorno sodelovanje pri pripravi zahtevanih prispevkov, ampak tudi natančnost, premišljenost, odgovornost in vztrajnost. Gospod Žan Dolajš si za vse navedeno zasluži SPOMINSKO PRIZNANJE OBČINE ŠENTILJ.

Teodor Friš

V utemeljitvi je zapisano, da so prva leta življenja Teodorja Friša, rojenega 22. julija leta 1940 na Zgornji Velki, bila mračna. V času 2. svetovne vojne je bil kot otrok prikrajšan za mnoge stvari, ki bi jih kot malček potreboval. Zgodaj je moral poprijeti za težka kmečka dela, saj

je bila za preživetje delavske družine ena delavska plača premalo. Po prevzemu domačije se je z vso vnemo lotil dela na polju in objektih ter kmalu začutil potrebo po razvoju kraja.

Do hiše je takrat vodila ozka kolovozna pot, speljana čez klance in strmine, Teodor Friš pa si je zadal nalogo, da bo to pot uredil, da bo primerna vsaj za vožnjo z vprežno živino. Bil je prisoten in gonilna sila pri vsaki delovni akciji, pri spomladanskem urejanju cest, čiščenju jarkov, nameščanju kanalov in nenazadnje vse do modernizacije ceste z asfaltno prevleko.

Aktiven je bil tudi pri gradnji električnega, telefonskega in vodovodnega omrežja in še kje je bil prisoten s svojimi rokami in s stroji, za kar ni zahteval nobenega plačila. Dolga leta je bil v svetu za komunalno v Krajevni skupnosti Velka in s tem pomagal razvijati območje krajevne skupnosti. Danes, kot član Društva upokojencev Velka, deluje v sekciji kegljačev. Ja,... tudi pri izgradnji kegljišča je bil vedno prisoten s traktorjem in drugim orodjem, da lahko danes na novem kegljišču vsa tamkajšnja rekreacija poteka nemoteno.

Gospod Teodor Friš si za vse našeto zasluži SPOMINSKO PRIZNANJE OBČINE ŠENTILJ.

Aleksandra Muster

V utemeljitvi je zapisano, da je Aleksandra Muster, ki prihaja iz Sladkega Vrha, s svojo predanostjo, zavzetnostjo in strokovnostjo izpeljala že marsikateri zastavljen cilj. Uspešno je vodila Nogometni klub Paloma, ki je v času njenega predsedovanja izvedel kar nekaj pomembnih investicij. Klub je takrat postal bogatejši za prenovljene

klubske prostore, ki so bistveno izboljšali pogoje dela za nogometaše kot tudi za rekreativce, ki jih v Sladkem Vrhu ne manjka. Gospa Muster sodeluje tudi pri organizaciji tradicionalnega teka Sladkih 6 – 6 ur teka v 1035 metrov dolgem krogu.

Danes je Aleksandra Muster predsednica Planinskega društva Paloma Sladki Vrh, kjer se poleg tekočega društvenega dela zavzema predvsem za ohranitev Ribniške koče, ki je v fazi prenavljanja; v ta namen pa je izdelala tudi finančni načrt. Aleksandra Muster je dejavna tudi kot svetnica Občine Šentilj in je članica še nekaj pomembnih komisij.

Gospa Muster je tudi dobrodelno usmerjena, saj je z zbranimi sredstvi, ki jih namesto pristopnine darujejo sodelujoči tekmovalci, pomagala že marsikomu, ki je bil pomoči potreben. Kot prostovoljna strokovna delavka si je pridobila naziv »varuhinja gorske narave«. Gospa Aleksandra Muster si za vse naštetost zasluži SPOMINSKO PRIZNANJE OBČINE ŠENTILJ.

Vladimir Lešer

V utemeljitvi je zapisano, da je Vladimir Lešer iz Šentilja v Slovenskih goricah dolgoletni član Lovske družine Sladki Vrh, kjer je bil postavljen pred mnoge izzive. Dejavno je uresničeval vse naloge, ki so bile postavljene predenj. Z nesebičnim vključevanjem v timsko delo in s čutom odgovornosti je s svojimi sodelavci oziroma člani društva uresničil vse projekte, ki so bili zastavljeni. Z veseljem prenaša svoje znanje drugim, še posebej pa tisto, ki se ga lahko naučiš le iz izkušenj.

Gospod Vladimir Lešer je reden obiskovalec vseh družabnih prireditvev, ki se odvijajo po občini. Vedno rad priskoči na pomoč kot prostovoljec in ravno zato je njegov prispevek k boljši občini neprecenljiv in zelo jasen, sploh pa danes, ko živimo v času, ko je prostovoljstva vedno manj. Gospod Vladimir Lešer si za vse naštetost zasluži BRONASTO PLAKETO OBČINE ŠENTILJ.

Zavod Zmoremo

V utemeljitvi je zapisano, da je poslanstvo Zavoda Zmoremo omogočati delovno aktivno življenje na zaščitnem delovnem mestu v prijetni delovni klimi težje zaposljivim osebam, ki ne zmorejo dosegati pričakovanih

delovnih rezultatov in jim je na trgu dela težko najti in ohraniti zaposlitev. Zavod Zmoremo v domačem okolju tem osebam zagotavlja delo, ki ga zmorejo opravljati, kar zajema predvsem urejanje in vzdrževanje zelenih površin po vsej občini.

V sodelovanju z zavodom za zaposlovanje in pod nadzorom rehabilitacijskih inštitutov Soče in Ozare ter s strokovnim mentorstvom je zaposlenih 10 oseb.

Cilj Zavoda Zmoremo ni dobiček, ampak povezana ekipa, orientirana v ustvarjanje in ohranjanje medosebnih odnosov, ki predstavljajo temelj za doseganje uspehov v vsakem delovnem okolju. Kot ekipa se pod budnim očesom direktorice Slavice Klemenčič trudijo vestno opravljati svoje delo, ki ga kljub temu, da le-to zmeraj poteka na prostem, opravljajo z vnemo že od 14. novembra 2016. Zavod Zmoremo si za vse naštetost zasluži BRONASTO PLAKETO OBČINE ŠENTILJ.

Danica Breg

V utemeljitvi je zapisano, da Danica Breg z Zg. Velke svoje življenje posveča mnogim prostovoljnimi dejavnostim na Zg. Velki. Je dolgoletna članica Krajevne organizacije Rdečega križa Velka in članica odbora Krajevne skupnosti Velka.

Njeno delo na področju humanitarne dejavnosti je v kraju zelo prepoznavno. Aktivno sodeluje kot članica Krajevne organizacije Rdečega križa, kjer je tudi blagajničarka. Do nedavnega je bila zaposlena v Univerzitetnem kliničnem

centru Maribor, kjer si je vedno prizadevala za pomoč pri pridobitvi ustrezne zdravstvene oskrbe ljudi. Kot prizadevna članica odbora Krajevne skupnosti Velka si že več mandatov prizadeva, da bi bil razvoj odročnejših krajev enakomeren v vseh delih krajevne skupnosti in občine. Prizadeva si, da bi bila komunalna infrastruktura čim bolj enakomerno urejena.

Skoraj ni prireditve ali aktivnosti v Krajevni skupnosti Velka, v kateri ne bi sodelovala, aktivna pa je tudi na področju kulture. Je članica skupine Posušene Lejvke, ki s petjem starih ljudskih pesmi in novejših zabavnih skladb nastopajo v okolici in širše.

Danica Breg je oseba z velikim zanosom, čutom do soljudi in željo po sodelovanju. S svojim prostovoljnim delom je vplivala na razvoj, ugled in prepoznavnost Velke in Občine Šentilj. Gospa Danica Breg si za vse naštetu zasluži BRONASTO PLAKETO OBČINE ŠENTILJ.

Marjan Šmigoc

V utemeljitvi je zapisano, da je Marjan Šmigoc iz Šentilja v Slovenskih goricah višji gasilec, vodja enote, prvi posredovalec AED in pomočnik mentorja pri Prostovoljnem gasilskem društvu Šentilj že 22 let. K društvu je pristopil leta 2000 in od takrat je zelo aktiven gasilec. Z vsem srcem sodeluje z mladino, ki se že od leta 2013 pod njegovim mentorstvom udeležuje gasilskih tekmovanj, na katerih dosegajo odlične rezultate.

Pripomogel je k ženski ekipi, s katero dobro sodeluje, kakor tudi z vsemi ostalimi gasilskimi društvi v Občini Šentilj. V mesecu oktobru – mesecu

požarne varnosti, organizira vajo za pionirje in mladince. Pripravil je tudi dan odprtih vrat v Prostovoljnem gasilskem društvu Šentilj za občanke in občane občine. Ob koncu leta rad obiše otroke v vlogi Božička in tako marsikateremu prikliče nasmeh na obraz. Gospod Marjan Šmigoc si za vse naštetu zasluži SREBRNO PLAKETO OBČINE ŠENTILJ.

Renata Plošnik

V utemeljitvi je zapisano, da je Renata Plošnik iz Ceršaka dolgoletna članica Prostovoljnega gasilskega društva Velka. Društvu se je priključila leta 1975 in bila aktivna članica, ki je skozi leta z izkušnjami in izobraževanji opravljala vse bolj odgovorne naloge. Opravila je tečaj za vodjo enot in si pridobila čin gasilske častnice 1. stopnje.

Med leti 1982 in 1988 je prevzela nalogo tajnice društva in jo prizadevno opravljala. Na njeno pobudo je leta 2013 bila ponovno ustanovljena gasilska desetina članic Prostovoljnega gasilskega društva Velka, ki so uspešno nastopale na raznih gasilskih tekmovanjih. Leta 2013 je bila izvoljena za tajnico Gasilske zveze Slovenske gorice in vlogo odgovorno opravljala do leta 2018, ko je ponovno prevzela delo tajnice Prostovoljnega gasilskega društva Velka.

Renata Plošnik je danes edina gasilska častnica v društvu in med redkimi v širši gasilski organizaciji. Opravila je tudi tečaj za informatiko in je zaslužna za ureditev informativnega sistema društva.

Za svoje aktivno, vestno, odgovorno in požrtvovalno delo v društvu PGD Velka in Gasilski zvezi Slovenske gorice je s

strani Gasilske zveze Slovenske gorice in Gasilske zveze Slovenije prejela več priznanj, pohval in zahval. Gospa Renata Plošnik si za vse naštetu zasluži SREBRNO PLAKETO OBČINE ŠENTILJ.

Ivan Škofič

V utemeljitvi je zapisano, da je Ivan Škofič z Zgornje Velke izredno aktiven občan. Za razvoj Zgornje Velke in Občine Šentilj si je prizadeval kot predsednik Krajevne skupnosti Velka, predsednik Turističnega društva Klopotec, kot član Sveta Krajevne skupnosti Velka in kot član turističnega društva. Še danes je član Sveta Krajevne skupnosti Velka in član turističnega društva.

Njegovo dolgoletno delo je pokazatelj, da je ponosen na kraj, v katerem živi in želi, da te lepote kraja spoznajo in vidijo tudi drugi od daleč in blizu. Poskrbel je za veliko prepoznavnost in uspešno delovanje društva na območju Občine Šentilj in širše.

Ivan Škofič je kot predsednik Krajevne skupnosti Velka in član Sveta skrbel za urejenost cest, vodovodnega in telefonskega omrežja in opozarjal na potrebnost sanacije plazov na področju Krajevne skupnosti Velka. Pečat, ki ga je gospod Škofič dal s svojim delom, je neizmeren. Vedno pomaga na prireditvah in organizaciji kakšne čistilne akcije. Člane društev vedno spodbuja pri delu ter si prizadeva k temu navdušiti tudi mlade. Gospod Ivan Škofič si za vse naštetu zasluži ZLATO PLAKETO OBČINE ŠENTILJ.

Analiza tal

Koliko hranil vsebujejo tla, nam lahko pove samo analiza zemlje. Jeseni, po spravilu pridelka, ali spomladi pred začetkom gnojenja, je pravi čas, da jo naredimo. Vsak pridelovalec mora vedeti, s koliko hranili v tleh razpolaga, da bo vedel, kako gnojiti. Še posebej pomembno je to v današnjem času, ko so cene mineralnih gnojil poskočile v nebo. Za samo ekonomično pridelavo je strošek analize in gnojilnega načrta minimalen. Cena se na hektar giblje nekje med 8 do 10 evrov. Lahko pa s tem privarčujemo kar nekaj denarja pri samih gnojilih, ki jih uporabljamo v preveliki meri.

Zelo pomemben je odvzem vzorca

Najprej moramo pravilno vzeti vzorec. Vedno se zavedajte, da v laboratorij prinesete 1 kg zemlje, ki predstavlja zemljo na celem GERK-u (njivi). Na njivi, ki ima 1 ha površine, je v globini 25 cm, kolikor naj bi bilo tisto poglavitno območje koreninskega sistema rastlin,

cca. 5000 ton zemlje (odvisno povsem od tipa zemlje in vlažnosti). To predstavlja vaš odvzeti kilogram. Če torej vzorec ni pravilno vzet, ste prav tukaj naredili največjo napako.

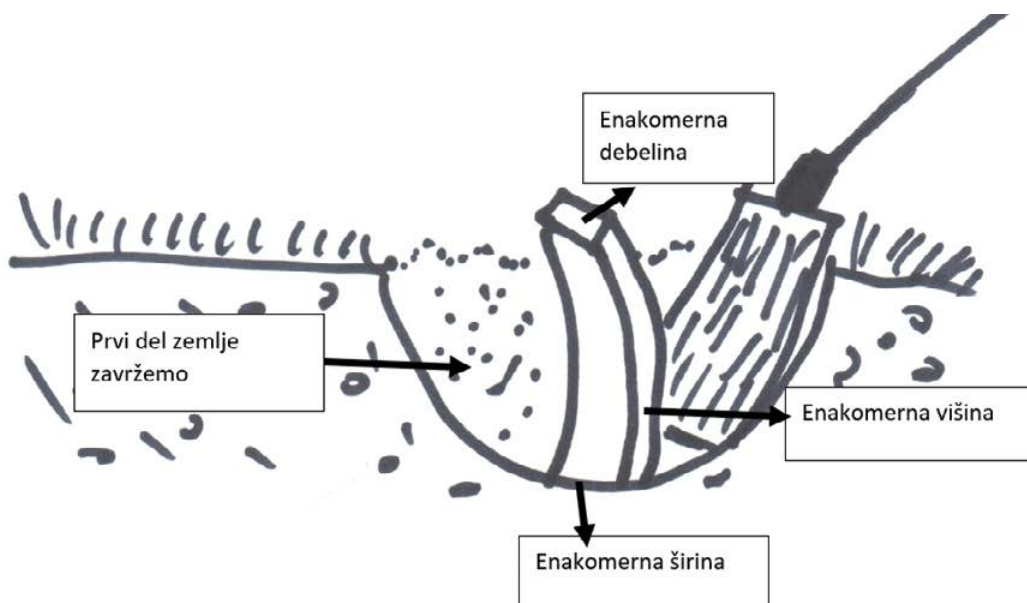
Torej, če želite pravi podatek, koliko je rastlinam dostopnih hranil v tleh v danem trenutku, je potreben pravilen odvzem vzorca zemlje.

Pravilno pomeni, da od vzamemo vzorec enakomerno po celotni površini njive in enakomerno tudi v globino. Zato je najbolj pravilno, da je vzorec vzet s sondo, ki si jo lahko sposodimo tudi v laboratorijih za analizo tal.

Lahko pa tudi uporabimo lopato za prekopavanje (štihanje). Lopata mora biti štirikotna. Tako lahko vzamemo vzorec enakomerno po vsej globini. Najprej odstranimo zgornjo plast in z lopato naredimo luknjo, nato pa po ravnem robu le-te odrežemo enako debel kos zemlje, ki ga damo v vedro ali drugo posodo. Na njivi vzamemo vsaj **15**, na večji pa **20**, takih vzorčkov. Izogibamo se robovom njive. Zemljo v vedru nato zdrobimo in **zelo dobro pomešamo**, nato pa približno 1 kg damo v vrečko, ki jo opremimo s podatki o vzorcu zemlje. Analizo tal delajo laboratoriji Kmetijsko-gozdarskih zavodov. Za pridelavo vrtnin, poljščin in strokovni gnojilni nasvet je zelo pomembno opraviti analizo osnovnih parametrov: pH, fosfor, kalij in humus.

Rezultati analize

Vsebnost posameznih hranil različno vpliva na rast in razvoj rastlin. Vsaka rastlina ima svoje zahteve, zato ji moramo nuditi pravo količino hranil, če želimo doseči pričakovani pridelek. Potrebno se je zavedati, da je za rastline slabše in imajo več težav, če je vsebnost hranil previsoka. V tem primeru prihaja do neravnovesja v prehrani rastlin, posledično pa običajno do številnih fizioloških motenj. Zaradi tega so rastline bolj občutljive na bolezni, pa tudi škodljivci jih raje napadajo. Kar se tiče vsebnosti hranil v tleh, velja, da premalo hranila pomeni le nekoliko nižji pridelek, preveč hranil pa pogosto velike težave, posebej če je preveč samo enega hranila. Na analizi tal je pokazatelj založenosti tal z rastlinam dostopnimi hranili (A–E). Črka C pomeni tisto založenost tal s posameznim hranilom, ki bi si jo želeli. Črke (A ali B) pomenijo, da je v tleh premalo hranil in je potrebno tlom dodati hranila. Če sta pa ob posamezni vsebnosti hranila zapisani črki D ali E, potem je hranila preveč. Če je založenost označena s črko E, potem vsaj leto ali dve ne gnojimo, v nadaljevanju pa nekaj let uporabimo polovico manj gnojil, ki smo jih uporabljali doslej. Tudi ob črki D občutno zmanjšamo količino uporabljenega hlevskega gnoja ali drugih organskih gnojil. Odmerki hranil glede na rezultat kemične analize in zahtev kulture, ki jo želimo pridelovati, pa se točno določijo z gnojilnim načrtom, ki ga lahko pripravi strokovna služba za kmetijstvo.

Odvzem vzorca z lopato

Tabela: Mejne vrednosti za fosfor in kalij v tleh – Al metoda

Mejne vrednosti za fosfor po Al metodi analize tal

mg P ₂ O ₅ /100 gr tal	Oznaka založenosti	opomba
0–6	A	zelo slaba založenost
6–11	B	slaba preskrbljenost
12–25	C	primerna založenost
26–40	D	čezmerna založenost
Nad 40	E	ekstremna založenost

Mejne vrednosti za kalij po Al metodi analize tal

mg K ₂ O/100 gr tal			Oznaka založenosti	opomba
Lahka tla	Srednje težka tla	Težka tla		
0–8	0–12	0–14	A	zelo slaba založenost
9–15	13–19	15–22	B	slaba preskrbljenost
16–25	20–30	23–33	C	primerna založenost
26–35	31–40	34–45	D	čezmerna založenost
Nad 35	Nad 40	Nad 46	E	ekstremna založenost

Organska snov v tleh

Organska snov v primernih vremenskih razmerah razpade v humus. Le-ta pa mineralizira in razpada naprej do rastlinam dostopnih hranil. Zato je potrebno organsko snov v zemljo vedno dodajati.

Vsebnost organske snovi v tleh je izredno pomembna, saj brez nje v tleh ni življenja. Enako, kakor pri vsebnosti hranil v tleh, pa je preveč organske snovi v tleh lahko vzrok težav, predvsem gnitja rastlin. Zemlja, idealna za pridelavo poljščin, naj bi vsebovala od 3–5 % organske snovi. Če analiza tal pokaže več kot 9 %, potem je nujno potrebno občutno znižati uporabo organskih gnojil. Če pa je analiza pokazala manj kot 3 % humusa, potem je seveda potrebno v tla zadelati čim več organske mase.

pH tal

Kislost tal je zelo pomemben podatek o lastnostih tal. Učinkovito sprejemanje hranil je močno odvisno od pH tal. Za ustrezno prehajanje hranil v rastlino so najugodnejši zmerno kislita pH vrednosti (5,6–6,7). Vsaka kultura ima za rast in razvoj optimalno območje kislosti tal. Pri vrednosti pH nad 7 so namreč nekatera hranila rastlinam zelo slabo dostopna. Čeprav nam analiza tal kaže, da je v tleh dovolj hranil, jih rastline ne dobijo. To je posebej značilno za hranila fosfor in bor, zmanjšuje se tudi dostopnost kalija in bakra, podobno pa velja za dostopnost hranil pri nizkih vrednostih pH.

Pri neidealnih vrednostih pH je v tleh tudi napačna mikroflora, torej napačni mikroorganizmi. Prav to pa negativno vpliva tako na dostop hranil v vrtnine, kakor na odpornost samih vrtnin.

Tako se še dodatno zapletemo v povečane vsebnosti hranil v tleh. Z apnenjem izboljšujemo prekisla tla, oziroma dvigujemo pH tal. Če pa je pH že previsok, v nobenem primeru ne smemo apniti, kljub temu, da apno izboljšuje tudi nekatere druge parametre tal. Te izboljšujemo na drug način. Previsok pH tal je težje znižati. Za zakisanje tal uporabljamo gnojila s kisljo reakcijo.

Preverjanje rezultatov analize

Analiza tal je natančna, če se izvaja v času, ko zemlja ni mikrobiološko aktivna, torej pozimi. Če želite preveriti po nekaj letih, ali je pravilno gnojenje izboljšalo stanje hranil v tleh, ponovite analizo po štirih ali petih letih v istem času (datum) in po možnost tudi po tem, ko je poleti na njivi rastla ista rastlina. Parametrov kakovosti tal namreč ni mogoče popraviti v kratkem času.

Zemlja je naše največje bogastvo. Za vsakega pridelovalca mora biti tudi osnovno orodje, s katerim dela. Vsako gnojenje je poseganje vanjo. Zato ne smemo gnojenja jemati kakor nekaj enostavnega in neškodljivega, tudi kadar gnojimo samo z organskimi gnojili. Žal se namreč v ekološkem kmetijstvu pogosto srečujem s takim razmišljanjem, saj s hlevskim gnojem ne morem narediti nič

narobe. Pa lahko, saj so organska gnojila zaloga hrane za dalj časa. Preveč hranil rastlinam veliko bolj škodi, kakor premalo.

Analiza tal je osnova za strokovno gnojenje. Samo strokovno gnojenje pa ohranja zemljo v dobrem stanju, ob enem pa zagotavlja visok in kvaliteten pridelek.

Zato naj ne bo analiza tal namenjena samo tistim, ki jo morajo imeti zaradi ukrepov kmetijske politike ali zaradi potreb po certifikatu, ampak osnova za vse pridelovalce.

Kako najbolje izkoristiti organska gnojila

Če želimo organska gnojila izkoristiti v njihovi polni vrednosti, moramo z njimi pravilno ravnati. Z uporabo dodatkov, ki omogočajo pravilno fermentacijo organskega gnojila, si lahko v teh gnojilih zagotovimo tudi 10–12 % več hranil. Z uporabo dodatkov izboljšamo pH gnojila in tako površin ne zakisujemo. Organska gnojila so z dodatki manj agresivna do talnih mikroorganizmov in deževnikov in pri razvoju gnojevke na zelene površine ne prihaja do ožigov rastlin. S fermentirano gnojevko se močno zmanjša patogenost gnojene krme. S tako obdelanimi organskimi gnojili dvigujemo vsebnost humusa v tleh. Prav tako zmanjšujemo smrad tako obdelanih organskih gnojil. Hranila se izpirajo v manjših količinah in so rastlinam dlje časa dostopna. Na tržišču je kar nekaj ponudnikov teh pripravkov. Prav tako je pomembno, da po razvoju organskih gnojil le-ta zadelamo v tla v najkrajšem možnem času. S tem pripomoremo k zmanjšanju izgub predvsem zaradi izhlapevanja. Še bolj primerna je inkorporacija organskih gnojil direktno v tla. V tem primeru izgube zmanjšamo na minimum.

*KGZS Zavod Maribor
Timotej Horvat, mag. kmet.,
specialist za poljedelstvo*

*Lepota, pestrost in vsebinski pomen razglednic je neprecenljiva kulturna dediščina.
(Zmago Tančič, predsednik Numizmatičnega društva Slovenije)*

Občina Šentilj na razglednicah od nekoč do danes

Kratka zgodovina razglednic

Predhodnice današnjih razglednic so bile voščilnice, ki so se izročale osebno, šele kasneje po pošti. Bile so ročno narejene in umetelno okrašene. Najstarejša znana ročno poslikana razglednica je bila poslana leta 1840 v Londonu. Leta 1870 so se v Franciji pojavile prve razglednice s fotografijami.

Leta 1869 je Avstro-Ogrska poštna uprava izdala prve dopisnice, iz katerih so nato nastale prve razglednice. Imele so različne motive, od narodnoprubudnih, umetniških, iz narave, poklicnih, do reklam obrtnikov (gostilničarji, peki, mesarji ...), ki so želeli z razglednicami pritegniti zanimanje za svojo dejavnost. Leta 1891 so tiskali že prve velike serije s slikami mest, pokrajin, umetnin in nemških avtomobilov. Prve razglednice na Slovenskem so natisnili leta 1873. (Wikipedia).

Zbiramo razglednice z motivi Občine Šentilj

Najstarejša izdana razglednica, Zg. Velka, 1890 (Leopold Methans)

Ustvariti želimo zbirko razglednic naše občine, zato vas vabimo, da pobrsate v vaših arhivih in jih v elektronski obliki pošljete na naslov razglednice.sentilj@gmail.com. Pripišite še letnico prejema ali poštnega žiga. Brezplačno skeniranje vam nudijo v Foto studiu 13 pri Zoky's pubu v Šentilju. S pomočjo Pokrajinskega arhiva Maribor, Leopolda Methansa in DDGM Šentilj smo ustvarili že kar lepo zbirko razglednic.

Najstarejša doslej najdena razglednica današnje Občine Šentilj je bila poslana leta 1890. Na njej je motiv Zgornje Velke, ki se je takrat imenovala Marija Snežna.

Sladki Vrh, 1936 (Leopold Methans)

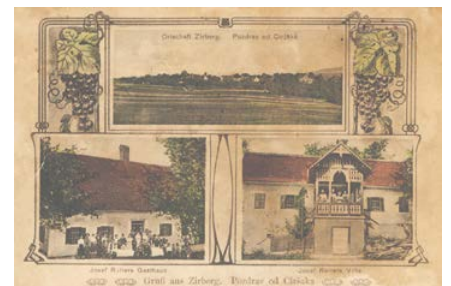
V Glas-ilu zaradi omejenega prostora predstavljamo le najstarejše, zadnjo izdano razglednico in peščico drugih iz naše občine.

Zg. Velka, 1898 (Leopold Methans)

Šentilj, 1912 (Pokrajinski arhiv Maribor)

Ceršak, 1914 (Rebeka Ul)

Zadnja izdana razglednica, 2018 (DDGM Šentilj)

Šentilj, 1899 (Pokrajinski arhiv Maribor)

Bruno Jelenko,
Domovinsko društvo
generala Maistra Šentilj

TD Brod – Sladki Vrh

Po osmih letih delovanja odbora TD Brod je UO društva na svoji redni seji ugotovil, da bi lahko uspešno vodenje zamenjali z novimi člani, ki bi prinesli v društvo nove ideje in vsebine. Nekateri člani so ostali v odboru in v raznih sekcijah društva, kjer bodo nadaljevali svoje delo. Novoizvoljeni odbor sestavljajo: Tadej Friš, ki je postal novi predsednik društva, podpredsednica je Natalija Pifer, tajnica Manja Polič, blagajničarka Manja Tischler ter člani: Jože Pohorec ml, Sonja Šiker in Danica Ferk. V uvodnem govoru se je predsednik najprej zahvalil prejšnjemu odboru za uspešno delo, ki je trajalo kar osem let. Poudaril je, kako so bili uspešni pri pridobivanju novega članstva ter pri izvedbi vseh nalog, ki so si jih zadali vsako leto posebej. Predstavil je svoj plan dela za leto 2022, ki obsega veliko dejavnosti. V programu so tudi dejavnosti, ki so tradicionalne že vsa leta, osredotočil pa se je na nove vsebine, kot je organizacija in izvedba športno-

družabnega vikenda z naslovom **Sladki vikend**, natečaj za najlepše dvorišče oz. okolico ter pustno rajanje v letu 2023 z naslovom **Sladka povorka**.

Tako je v sklopu športno-družabnega vikenda vključena otvoritev novih teniških igrišč, zvečer pa veliki koncert hrvaške skupine Učiteljice, različne športne dejavnosti ter delavnice z različno tematiko in tudi družabno srečanje z narodno zabavnim ansambлом, igranje otrok na napihljivih igralih, spust ladjic po ribniku z dobrodelno noto.

Člani društva ter občani Občine Šentilj pridružite se našim dejavnostim, saj le tako bomo uspešni v naših dejavnostih, ki jih z veseljem in trudom delamo.

Člani in članice sodelujejo tudi v dobrodelnem projektu v spomin žrtvam genocida ter današnjim žrtvam človeške ignorance najranljivejšim v naši družbi. Iz odpadnega papirja izdelujejo papirnate ladjice. Iz zbranih ladjic bo skupina študentov arhitekture ustvarila umetniško inštalacijo, ki bo na voljo tudi na ogled. Ob končani inštalaciji bodo papirnate ladjice poslali v reciklažo. Zbrani denar bo namenjen društvu UP-ornik za plačilo najnujnejših položnic ter za nakup trgovskih darilnih kartic. Največ ladjic sta izdelala Anton in Marta Draškovič, in sicer 79.000 ter Jože in Mimika Pohorec s 43.200 ladjicami. Vsem, ki ste izdelovali ladjice, se v imenu društva zahvalujemo za vaš trud in redno prinašanje le-teh.

Danica Ferk
Foto: Arhiv TD Brod

Planinski izlet na Žavcarjev vrh

V soboto, 19. marca, smo se z mladimi planinci podali na Žavcarjev vrh. Naše zbirno mesto je bilo v Bresternici, majhnem naselju v Občini Maribor. Po pozdravu, opisu poti ter štetju udeležencev, je bil čas za odhod. Staršem smo pomahali v pozdrav ter se z nasmehi na obrazih in polni energije podali na pot. Z nami sta bila tudi dva planinska vodnika, ki sta skrbela za varnost ter za to, da smo se držali poti in se nismo izgubili. Na naši strani je bilo tudi vreme, saj nas je kljub slabi napovedi večino

poti spremljalo sonce. Pot ni bila zahtevna, kar nekaj učencev pa jo je že poznalo. Ob poti smo opazovali naravo, ki se prebujala. Opazili smo veliko spomladanskih cvetic, videli živali, ki so pokukale na plano, ter se naužili svežega zraka. Pri koči smo si vzeli čas za počitek ter izpolnjevanje planinskih dnevnikov. Izlet smo zaključili prijetno utrujeni.

Jasmina Jančič,
mentorica

Gasilec

V uvodnem nagovoru vsem prisrčen pozdrav – slehernemu občanu Občine Šentilj.

Leti 2020 in 2021 sta za nami. Smo že v letu 2022. V vsem tem času smo se in se še bomo soočali z našo preljubo epidemijo covid-19. Verjamem, da se je nam vsem čez noč spremenil ritem vsakodnevnega življenja. Soočamo se z nenehnimi omejitvami in odrekanji v normalnem vsakdanu človeškega življenja. Vse to se dogaja v modernem 21. stoletju.

Za nas, prostovoljne operativne gasilce, je ta situacija ob vseh teh omejitvah še dodatna psihofizična obremenitev v življenju. Vseeno pa smo gasilci nasploh edina sila, ki posredujemo v vsakem času in vremenu ob klicu »NA POMOČ«.

Iz statistike intervencij se je kljub temu izvozilo povprečno na leto 72-krat. Ti podatki so za vsa 4 prostovoljna gasilska društva v naši Občini Šentilj.

Glavni vir financiranja, za nemoteno opravljanje javne gasilske službe v našem kraju, je Občina Šentilj. V 4-letnem mandatnem obdobju se je iz občinskega

proračuna nabavljala sprotne osebne zaščitna oprema, tehnično gasilsko orodje, vzdrževali so se gasilski domovi, zavarovala so se vozila, kupila oprema, in nabavila nova gasilska vozila. Vrednost preko milijon evrov. Nabavljeno je bilo večje gasilsko vozilo s cisterno PGD Šentilj, gasilsko kombi vozilo PGD Velka in PGD Paloma Sladki Vrh. Nabavljene so bile 4 motorne večje brizgalne za vsa gasilska društva občinskega poveljstva Občine Šentilj. Graditi se bo začel novi gasilski dom v kraju Ceršak. Dokumentacija je v polnem teku. Planira se še nakup večjega gasilskega novega

vozila s cisterno za PGD Ceršak, za PGD Šentilj pa nakup novega gasilskega kombi vozila. Skratka, župan, občinski svet in občinska uprava imajo posluš za prostovoljnega operativnega gasilca. Osebnost sem že drugi mandat na mestu občinskega poveljnika. Zahvala vsem za vso postorjeno delo. Zahvala občanom, ki nam pomagata po svojih močeh pri darovanju prostovoljnih prispevkov ali kako drugače.

Z gasilskimi pozdravi

Andrej Kmetič,
višji gasilski častnik II.st.

Konji nas krepijo: Dobrodošli v Tim poni šoli Šentilj

V vseh tim poni šolah, ki delujejo v Nemčiji, Avstriji, Švici in edina tudi v Sloveniji v Občini Šentilj, so poniji njihovi enakopravni sodelavci. So njihovi štirinožni prijatelji in družinski člani. Vsak posamezen poni je ljubljen in cenjen s svojo osebnostjo. Zavzemajo se za konjem prijazne bivalne pogoje, ki poskrbijo za zadovoljitev njihovih osnovnih potreb po gibanju, socialnih stikih z drugimi konji, ustrezno šolanje in pripravo na delo z otroki, dobro prilagajajočo opremo za jahanje, zadostno, kvalitetno in dobro usklajeno hranjenje. Ob tem njihovi poniji niso preobremenjeni in jim delo z otroki predstavlja popestritev dneva in ljubečo in pošteno obravnavo. Otroci se v tim

poni šoli naučijo razmišljati z zornega kota konja in razmišljati o svojih dejanjih, naučijo se komunicirati s temi občutljivimi živalmi umirjeno in ne izkoriščajo njihove dobre narave in dejstva, da konji ob bolečinah in nezadovoljstvu trpijo v tišini. Mali jahači v tim poni šolah vedo, kako izgleda boleč obraz ali nelagodje pri poniju, lahko presodijo, ali je za ponija primerno poskrbljeno ali ne in vedo, kaj ponije res veseli. Svojo odgovornost do živali in otrok v tim poni šoli jemljejo resno. Njihovi šolski poniji dobijo dovolj odmorov, počitnic, pravico do dolgega otroštva in dostojne pokojnine, vključno z vso potrebno veterinarsko oskrbo in še veliko več. To bi pravzaprav moralo biti samoumevno v vseh hlevih. Žal na

številnih področjih konjeniškega športa še vedno ni. Zato je Team Pony Concept – koncept poučevanja osnov jahanja in ravnanja s konji na nek način postal znak kakovosti. Če svoje otroke pošljete v tim poni šolo, ne vlagate le v prihodnost svojih otrok, ampak ste tudi prepričani, da se za štirinožne učitelje vaših otrok tam dobro skrbi.

Tim poni šola Šentilj deluje v sklopu zavoda Konji pri zeleni hiški, Ceršak. Kar nekaj otrok je dobilo svoje mesto v skupinah mini ali medis in tako redno vsak teden obiskujejo zabavne in poučne jahalne programe. Veliko jih še čaka na svoje mesto. Vendar pa lahko ti tako kot vsi, ki še niso vpisani v tim poni šolo,

obiskujejo poni jahalna doživetja, ki jih v zavodu organizirajo enkrat na mesec in so namenjena spoznavanju koncepta in poglobljanju znanj o konjih in jahanju.

Otroci so radovedni, imajo veliko energije in se želijo učiti. Tim poni šola Šentilj ponuja otrokom igrišče ob ponijih. Na tem igrišču neprestano odkrivajo veliko novega in otroci se lahko sprostijo in igrajo. Takšno okolje jim omogoča, da se lahko kreativno razvijajo za svoje prihodnje življenje. Seveda so aktivni in igrivi ob upoštevanju varnostnih pravil in s spoznavanjem lastnosti in potreb ponijev tudi njim prijazni.

V tim poni šoli spodbujajo in spoznavajo osnovno delo in osnovno znanje pri ravnanju s konji. Spoznavajo nego, »govorico« konj, vodenje, potrebe konj, pravila vedenja in še več s ciljem, da bi otroci postali samostojni in odgovorni pri ravnanju s konji.

Z gimnastiko jahačev na tleh in korekcijo sedišča na konju trenirajo pokončno držo, sproščenost, ravnotežje in splošno koordinacijo telesa.

Spodbujajo različna področja učenja v otrokovem razvoju: čutno spoznavanje, telesne izkušnje, osebne in socialne veščine.

Hkrati razvijajo celostno osebnost otrok, saj znanstveno utemeljene teorije potrjujejo dragocen prispevek, ki ga ima jahanje in druženje s konji na psihosocialni razvoj, komunikacijo in interakcijo pri otrocih. Konji nas krepijo.

V zeleni hiški, ki stoji tik ob hlevu, so uredili otrokom prijazno igralnico, ki jim omogoča, da z igrami spoznavajo tudi teoretična znanja o konjih. V prijetnem okolju igralnice, obkroženi s konji in poniji ter številnimi didaktičnimi in učnimi pripomočki se otroci prijetno počutijo.

Konji pri zeleni hiški pa bodo tudi to poletje svoja vrata odprli otrokom na zabavnih in poučnih poni tednih, kjer se en teden vse vrte okrog otroških najljubših živali – konjih.

Otroci postanejo z odličnimi igrami ob in na ponijih pravi poni prijatelji. Jahanje in učenje ravnanja s konji sta v tem tednu v središču pozornosti otrok.

Otroci teden preživijo v majhnih skupinah na zanesljivih ponijih, ob jahalnem pedagogu in v skrbnem okolju vseh prebivalcev hleva zelene hiške. Čar

Male kuhne, ki v tem času odpre svoja vrata, pa so prav mali kuharski mojstri, ki poskrbijo, da so vsak dan trebuščki polni in otroci zadovoljni.

Poniji iz hleva zelene hiške vam želijo zabavno po(ni)letje!

Zavod Konji pri zeleni hiški

Pohod Šentilj 1991

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo občin Kungota, Pesnica in Šentilj že nekaj let organizira pohod v spomin na dogodke iz osamosvojitvene vojne za Slovenijo. Pohod organizira izmenično v vseh treh občinah. Udeleženci pohoda so iz šestih domoljubnih organizacij, ki so podpisnice listine o sodelovanju. To so poleg OZVVS še PVD Sever Maribor, Območno združenje slovenskih častnikov in Območno združenje borcev za vrednote NOB občin Kungota, Pesnica in Šentilj, Domovinsko društvo generala Maistra Šentilj in Društvo vojnih invalidov Maribor. Poleg članov teh organizacij pa se pohoda udeležujejo tudi drugi. Letos je bil pohod 23. aprila v Šentilju.

Pohod je bil namenjen obujanju spomina na dogodke iz osamosvojitvene vojne, poleg tega pa smo si ob tem ogledali tudi znamenitosti ob trasi pohoda. Ta je bila dolga 10 km in je potekala od Kulturno prosvetnega doma Vlada Pipana v Šentilju proti bivši stražnici v Šentilju, nato proti Brlogi, Zg. Dobrenju in na izhodišče pohoda. Med pohodom smo se ustavili v parku Tri vojne, tri zmage ter se spomnili dogodkov iz zgodovine Šentilja v prelomu 19. v 20. stoletje, obdobja 1951–1945 in 1990–1991. Nato smo si ogledali prvo linijo bunkerjev »Rupnikove linije«, ki ji iz zgodovinskega in turističnega vidika ne posvečamo dovolj pozornosti. V bližini te linije smo obudili spomin na spopad v osamosvojitveni vojni in zavzetje stražnice Šentilj ter gozda Bolt. Kasneje smo se ustavili ob hribu Brloga ter se med krajšim počitkom in okrepčilu seznanili o

pomenu tega hriba v obdobju, ko so na našem območju živeli Kelti.

Med potjo smo udeleženci obudili marsikateri dogodek, ki smo ga doživeli kot pripadniki teritorialne obrambe ali milice v spopadih z enotami jugoslovanske vojske v letu 1991. Spomini na prodor tankovske čete iz Maribora proti Šentilju, barikade, letalska napada, formiranje prve tankovske čete teritorialne obrambe in končni spopad z enotami jugoslovanske vojske v Šentilju 2. julija 1991 so med udeleženci še vedno zelo prisotni. Tudi kakšnega šaljivega dogodka smo se spomnili. Pohod smo končali z malico in druženjem v KPD Vlada Pipana v Šentilju. Beseda je stekla tudi o izdelavi zbornika iz osamosvojitvenega obdobja, ki ga pripravljamo v veteranskem združenju ob pomoči nekdanjih pripadnikov

teritorialne obrambe, milice in civilnih oseb. Zbornike pripravljamo tako, da bo zajel vse strukture, ki so sodelovale na območju naših treh občin.

Pohod in druženje smo zaključili zadovoljni, da smo lahko izvedli aktivnost, ki nas druži. Posebej je takšno druženje pomembno za nas veterane osamosvojitvenih procesov iz dveh razlogov. Prvi je ta, da se srečamo kot bojni tovariši iz časa, ko nas je povezovala misel, da lahko nekaj naredimo za lastno državo in pokažemo, kako lahko sodelujemo ne glede na svetovno nazorsko opredelitev. Drugi razlog je v tem, da povemo tistim, ki niso bili ali mogli biti udeleženci osamosvojitvenih procesov, kako so procesi v resnici potekali in na ta način preprečimo prisvajanja zaslug, sprenevedanja in spreminjanja poteka dogodkov.

Mag. Vladimir Maher
Foto: Srečko Cehnar

Intervju: Jasmina Erjavec

Tiha, umirjena, drobne postave, pravo nasprotje mene ... moja sodelavka, spremljevalka dolgotrajno bolnega otroka. Morda je ravno zaradi teh lastnosti dolgo sploh nisem »opazila«, čeprav je bila prisotna v razredu z učenko, ki jo učim in sem jo redno srečevala na Podružnici Velka.

Potem pa se nekega dne, ne spomnim se točno kdaj, zapletem v pogovor z njo ...

in takrat sem začela spoznavati, kaj se pravzaprav vse skriva v njej.

»Za vsakim naključjem je načrt, za vsakim načrtom je naključje. Ljudje vidimo le majhen del celotne slike, zato ne razumemo načrta. Življenje pa ima pregled, ki ga naš razum ne more dojeti, zato ne moremo soditi o tem, kar je prav in kaj narobe za nekoga. Svetovi ljudi so tako različni, da je resnica enega lahko za drugega laž.« (Iz knjige [psi])

Jasmina, tako je namreč ime tej moji sodelavki, mi je pokazala nekaj, za kar sem dolgo po tem še čutila, da si ne zaslužim, in sicer so to njene pesmi. Rekla je, da če želim, naj jih preberem. In prebrala sem jih ter obnemela. Kljub temu, da sem profesorica slovenščine in angleščine s književnostjo in sem v življenju prebrala že nič koliko pesmi v obeh jezikih, mi ni bilo nikoli dano, da bi katero napisala tudi sama. Prebiral sem te pesmi, razbiral njihovo sporočilnost

in upala, da bo avtorica privolila v kratek intervju z mano. In je. Vesela sem, da mi je dovolila razkriti del njenih misli, čustev ... ubesedenih v pesmih.

Jasmina, koliko pesmi šteje tvoj pesniški opus in kam segajo začetki, ko si napisala svojo prvo pesem?

Mojih pesmi je vsega skupaj nekaj več kot 100.

Že v tretjem razredu osnovne šole so mi bile zelo všeč pesmi Otona Župančiča in veliko sem jih znala tudi na pamet. Kasneje pa so mi bile zelo všeč Prešernove pesmi in pesmi drugih slovenskih pesnikov, seveda tiste rimajoče. Svojo prvo otroško pesem sem zato napisala pri dvanajstih letih. Tako je v osnovnošolskem obdobju nastalo nekaj otroških pesmi.

Kaj pa srednja šola? Se je tvoje ustvarjanje nadaljevalo?

Ja, seveda. V obdobju srednje šole sem napisala največ pesmi, saj so to najstniška leta, v katerih čustveno dozorevam. V Srednji ekonomski šoli in gimnaziji Maribor sem v 4. letniku hodila tudi k literarnemu krožku. Moje pesmi so moji mentorici bile tako všeč, da sem imela priložnost, da sem jih na kulturni prireditvi šole tudi prebrala in bila izbrana za posebno knjižno nagrado, prav tako so jih tistega leta objavili v šolskem glasilu. In zmagujoča pesem, ki sem jo napisala pri sedemnajstih letih, nosi naslov Slovo.

SLOVO (I. 2003)

Vsa v belem na vrhu skale stoji,
vetru se prepusti.
Kakor angel je lepa,
kakor boginja v svetlobo odeta ...
Kam njeno srce si želi?
Po čem hrepeni?

Njeni svetli lasje valovijo,
njene roke drhtijo,
le veter občuti vso bolečino,
ki skriva se za to milino.

Kakor ptica se pognala je v globino,
odšla v črmino,
še zadnjič svobode dih je začutila,
ne, ne bo se več vrnila.

Nobeden ni vedel,
od kod je prišla,
nobeden ni vedel,
zakaj je odšla.

Jasmina, kako so nastajale tvoje pesmi?

Nastajale so z navdihom.

O tem, kako naj napišem pesem, nisem nikoli razmišljala. Niti nisem nikoli neke sedela s svinčnikom in listom papirja v roki ter čakala navdih. Enostavno so se »pisale« same, spontano, in takrat sem jih enostavno zapisala. In le redko popravljala. Največ pesmi je nastalo med šestnajstim in devetnajstim letom starosti. V tem obdobju sem veliko razmišljala o življenju in prebiral tudi ezoterične knjige. Tako sem si pri sedemnajstih letih že želela poskusiti hojo po žerjavici, kar mi je seveda uspelo devet let kasneje (nasmeh).

Kaj je tema твоjih pesmi?

Tematike mojih pesmi so tako različne, tako vseživljenjske. To pomeni, da sem pisala o različnih življenjskih situacijah, o ljubezni, o izgubah, o smrti, o smislu življenja ... Predvsem pa z namenom, da pesem nosi sporočilo, ki ga pa nekdo uvidi, nekdo pa ne. Tako da, kdor se zna živeti v druge, tako kot se znam sama, bo pesem lahko začutil bolj globoko. Nekatero pesmi so precej čustvene in se nas zato bolj dotaknejo.

Tukaj se mi je ravnokar porodilo še eno vprašanje – lirski subjekt, torej tvoj posrednik, ki s svojim posredovanjem sprosti tvoj notranji svet in razkrije čustva, med njimi lahko omenimo ljubezen, upanje, optimizem, smrt ali kakršno koli izgubo, ki prizadene avtorja. Ali gre pri твоjih pesmih samo za tvoje izkušnje?

Zanimivo vprašanje, in sicer zaradi tega, ker v resnici gre v pesmih tudi za izkušnje drugih ljudi, ki jih sama nisem doživela, vsaj ne v tem življenju (nasmeh), vendar bi zase lahko rekla, da sem sočutna in empatična oseba in jih morda zaradi tega zmorem doživeti na tak način.

Jasmina, kaj pa dandanes, še vedno pišeš oziroma se pesmi še vedno »pišejo« same?

Ne, se več ne pišejo (nasmeh). Zadnjo pesem sem napisala pri svojih šestindvajsetih letih z naslovom Nov dan. Moj pogled na življenje se je začel takrat zelo spreminjati in poglobljati sem se začela v tematike osebnostne in duhovne rasti.

»Bila sem gosenica, ko sem pisala te pesmi. Ko se gosenica ni več oklepala svoje goseničnosti, ko se je odločila, da bo naredila spremembo, ko je prisluhnila srcu in konec leta 2009 stopila na pot osebnostnih rasti, se je začela velika

duhovna preobrazba, zavest se je razširila in pisanje pesmi se je zaključilo.

Gosenica je umrla, umrlo je vse, kar ji ni več služilo. Rodil se je metulj, ki je poletel in preden je vzletel, je nastala še zadnja pesem ...«

NOV DAN (I. 2011)

Nov se dan z zoro prebujaj,
lepota jutra se nam ponuja.
Ko v vsak temen kot žarek posije,
se svet v najlepših barvah razlije.

Lepota očem se razkrije,
najlepša melodija se odvije,
občutek sreče telo preplavi,
ljubezen vsako srce omami.

Ko prisluhnem bitju srca,
takrat se zavem, da sem doma.
Spokojnost in mir mi preplavita telo,
vse je tako čudovito lepo.

Moj um odplava daleč stran,
moj notranji jaz se prikaže na plan.
Trenutek se v večnost ujame,
čarobnost tega me povsem prevzame.

Kaj to pomeni?

Nekako sem v tem obdobju začela drugače gledati na svet, zanimati so me začele knjige o ezoteriki, astrologija, delavnice osebnostne in duhovne rasti, minljivost življenja in energijski svet ... zato sem tudi ustanovila Mavrično društvo, kjer je osnovni namen organizirati, vzpodbujati in izvajati programe za osebnostno in duhovno rast. In v tem društvu aktivno delujem že deset let, se nenehno izobražujem in raziskujem globine nevidnega sveta. Drugače pa sem po poklicu refleksoterapevtka, torej strokovnjakinja

s področja komplementarnih zdravstvenih ved in sem usposobljena za refleksno consko masažo stopal in terapijo, ki pomaga posamezniku krepiti zdravje. Morda pesmi ne bom več nikoli pisala, zagotovo pa bom nekoč napisala knjigo, ko bodo moja spoznanja o življenju dovolj globoko dozorela. Nekako čutim tako. A zdaj še ni čas.

Jasmina, a imaš morda kakšno posebno pesem, ki bi jo z nami podelila?

Imam. Pri svojih dvajsetih letih sem tako imela že skoraj sto pesmi in razmišljala sem, da ko mene več ne bo, da bodo le pesmi tiste, ki bodo ostale in pomislila sem, da bi napisala pesem za svoj nagrobnik. Ja, že takrat sem imela drugačen pogled na življenje (nasmeh)...

Življenje je minljivo in nikoli ne veš, kdaj zapustiš ta svet. Zato je nastala prav posebna pesem, za tisti čas, ki čaka vsakega od nas.

NAGROBNIK (I. 2005)

Ko se bom poslovila od sveta,
ko moja duša bo odšla,
naj nihče ne potoči solza,
naj lep spomin name ima.

Moj mrtvaško bled obraz,
naj s tančico bo pokrit,
saj to nisem več jaz,
zato svetu naj bo skrit.

Ptički naj v slovo zapojejo,
vsi naj se name spomnijo,
me z rožcami pokopljejo,
v srčku pa ohranijo.

Moje telo je mrtvo,
prenekatero srce je strto,
a moja duša živi,
nad ljubljenimi bedi.

Sem v vetru, ki pihlja.
sem na nebu 'tista' zvezdica.
Sem vsepovsod s teboj,
zato ne jokaj za menojo.

In tako sem jaz ostala brez nadaljnjih besed.

Konec intervjuja.

Suzana Grobelšek
Foto: Lea Knuplež

Z gobelini razveseljuje ljudi

Z veseljem sem obiskala g. Jožeta Pohorca st. Razgovor je bil zelo zanimiv, saj sem izvedela veliko novih stvari o izdelovanju »posebnih« gobelinov, ki jih ustvarja in poklanja svojim sorodnikom, prijateljem, znancem. Njegovi gobelini krasijo stanovanja in druge prostore širom Evrope, zato sem mu zastavila nekaj vprašanj in se mu zahvaljujem za vse odgovore.

1. G. Pohorec, predstavite se nam.

Rojen sem 31. 12. 1937 kot 8. izmed 18 otrok naše velike družine. Po končani osnovni šoli so me starši poslali za pastirja na sv. Ano, saj je bilo toliko lačnih ust v tistem času težko nahraniti. Kasneje sem se leta 1954 zaposlil kot sezonski delavec v takratni Sladkogorski. Po

odsluženem vojaškem roku pa sem zaposlitev našel v podjetju Vinag, kjer sem spoznal skoraj celotno bivšo Jugoslavijo in še katero drugo državo, saj je bila gostilna skoraj v vsaki vasi. Leta 1969 mi je brat Valentin povedal, da bo Paloma ponovno zaposlovala in tako sem se vrnil tja. Do upokojitve

leta 1995 sem se dodatno izobraževal in se upokojil kot vodja skladišča. V domačem kraju sem sodeloval tudi v raznih društvih, največkrat so me uporabili kot kuharja oz. peka na žaru, saj mi je bilo to v veliko veselje. Za ta trud so me tudi večkrat nagradili s priznanji ali pohvalami. Zelo ponosen sem tudi na visoko priznanje takratne OF, ki mi ga podelila Socialistična zveza delovnega ljudstva republike Slovenije, in sicer za vložen trud. Kot predsednik komunale v KS Sladki Vrh se je postavil transformator in asfaltirala se je cesta od »Štoka« do gostilne Nikl.

2. Ker ste vrsto let upokojenec, kakšni so vaši hobiji in druženja v Sladkem Vrhu?

Upokojenec sem že od leta 1995, aktivno sem in še vedno sodelujem, kolikor mi zdravje dopušča, v raznih društvih in dogodkih v Sladkem Vrhu. Na začetku upokojitve sem prijel še za marsikatero delo pri otrocih, sorodnikih, prijateljih. Z ženo sva tudi obdelovala svoj zelenjavni vrt. Sedaj, po tolikih letih in boleznih, pa imam bolj umirjene hobije, da čas hitreje mine. Rad preberem kakšno knjigo, se odpravim na sprehod, a največ časa pa namenim tem mojim gobelinom.

3. Kdaj in kje ste se seznanili s prvimi »koraki« vašega hobija?

Zelo rad sem zahajal na tržnico v Maribor. Tam sem davnega leta 1984 videl gospoda, ki je na drugačen način izdeloval gobeline s posebno iglo. Ko me je možak opazil ter nagovoril, me je prepričal, da sem kupil narisano platno in iglo ter tako se je začelo. Tudi naslednje motive sem nekaj let kupoval na tržnici. Ob tem delu sem se spočil in z veseljem ustvarjal. Ves prosti čas sem namenil izdelovanju le-teh.

4. Kako jih izdelujete danes?

Motiv mora biti na platno narisano v obratni smeri. S posebno iglo, v kateri je nit ali tanka volna, izdeluješ motiv na narobni strani. Platno z malimi luknjicami napneš na okvir in nato vbadaš iglo v

vsako luknjico. Delo mora biti natančno, ker slika nastaja na pravi strani. Napako ugotoviš šele, ko gobelin obrneš. Pri izdelovanju moraš biti pozoren, ker napak skoraj ne sme biti. Ker delo poteka počasi, potrebujem za delo več ur in dni. Pri izdelovanju sem imel tudi smolo, saj se mi je zlomila igla. Iskali smo jo po spletu širom sveta, vendar sem jo na koncu našel in dobil v domačem kraju, za kar sem zelo hvaležen.

5. Nekaj let ste imeli malo «pavzo». Zaradi bolezní ste se zopet spomnili na vaše ročno delo. Kako je bilo takrat?

Ko sem zbolel, sem se veliko časa zadrževal doma. Ugotovil sem, da na

tržnici več ne prodajajo motivov, zato sem se pogovoril s sinom Pepčijem, ki je slikar, da mi nariše nekaj motivov. Žena mi je nato doma s pomočjo indigo papirja prekopolirala motive v obratni smeri in tako sem lahko spet ustvarjal dalje.

6. Katere motive najraje ustvarjate?

Najraje delam rože, živali, različne predmete iz narave ter gobeline z motivi različnih poklicev ter hobijev. Naredil sem tudi gobelin stare hiše naše velike družine Pohorec. Zelo ponosen sem na gobeline s slovensko zastavo. Ustvarjam tudi like iz otroških pravljic in risank.

7. Komu in zakaj poklanjate vaše gobeline?

Gobeline s slovensko zastavo sem podaril svojim otrokom, sorodnikom in prijateljem, da jim krasí njihov dom. Meni je bilo delo v veselje, njim pa v pozornost. Sin Danijel, ki je producent oddaje Ujemi sanje, je v mojih gobelinah našel svoje poslovno darilo. Moji gobelini krasijo različne kleti v Goriških brdih, različne prostore v hotelih v Kraljevu in okolici v Srbiji. Najbolj sem ponosen na gobelin Bleda in Bohinja, saj krasita prostore

v Bruslju. Meni je v veselje, da lahko nekoga razveselim z malo pozornostjo, sebi pa krajšam čas v zimskih dneh ali ob večerih.

8. Vaše želje ob koncu najinega pogovora.

Želim si predvsem zdravja za celotno mojo družino. Želel bi še ustvarjati, želel bi podariti svoje gobeline ljudem, ki cenijo ročno delo in s tem krasijo svoja domovanja. Želim si, da bi čim več ljudi videlo moje izdelke. Hčerka Jasmina spróti vse poslika in arhivira, zato bom mogoče kdaj naredil tudi kakšno razstavo, vendar – vse je odvisno od zdravja.

Danica Ferk

S knjigo nikoli sam

Spoštovana »naša« knjižničarka, gospa Sabina Kotnik, zelo sem vesela, da se lahko pogovarjam z vami o vašem delu, predanosti knjigi, trendih branja. Hvala, da ste si vzeli čas za intervju v prijetnem knjižničnem ambientu.

Se nam prosim predstavite kot knjižničarka v Knjižnici Šentilj.

Zaposlena sem v Mariborski knjižnici kot bibliotekarka, po osnovni izobrazbi pa sem profesorica slovenskega jezika. Skrbim za dislocirano enoto, tukaj v Šentilju, in to leto mineva deset let, odkar sem prvič stopila v to knjižnico. Najina zgodba od samega začetka raste in se uspešno razvija. Ob skrbi za enoto in

izposoja knjig sem tudi pravljíčarka, torej opravljam bibliopedagoško dejavnost v knjižnici. Skrb za mladega bralca, ki ga uvajamo v svet knjig s pravljicami, in promocija branja vse tja do tretjega življenjskega obdobja sta temeljni nalogi knjižničarja v splošni knjižnici.

Kakšen je bil vaš prvi stik s knjigo in knjižnico? Kdaj in kje je to bilo?

Prvi stik s knjigo je seveda bil v domačem okolju. Odraščala sem v času, ko se je del družinskega proračuna namenil nakupu knjig, saj se spomnite, družine so bile včlanjene v knjižne klube in akviziterji so prodajali knjige po šolah, zato so bile tudi v našem domu police polne raznovrstnega branja. S sestro sva imeli na voljo res lepo

zakladnico pravljič, stripov, mladinskih romanov in enciklopedij. Iz šole sem prinašala knjige in potem marsikatero morala vrniti, saj starša nista mogla nameniti toliko denarja za knjige, kot bi si kot otrok želela. To je bil čas knjižnih zbirk mladinskega leposlovja Sinji galeb, Zlata knjiga in Odisej. Ker je sestra v družini starejša, mi ni pustila, da berem njene knjige, ker da jih še ne razumem, sem jih pa zato na skrivaj odnašala in prebirala pod odejo. Svoje prve kilometre branja sem potem seveda nabirala v knjižnici. Spomnim se, da sem nekega dne prinesla domov kartonček za vpis v knjižnico, ki sta ga morala podpisati starša, se sama vpisala in vse ostalo je zgodovina, bi lahko rekli. Knjižnica v Slovenski Bistrici je bila (in še zmeraj je) zelo prijetna knjižnica in tam sem preživela veliko časa. S takšno izkušnjo sem počasi knjižno dozorevala.

Nenehno ste v stiku s knjigami. Kakšen je vaš odnos do knjig in dela v takšni ustanovi?

Poklic knjižničarke je prijetno delo. Večino časa v tednu preživeti med knjižnimi policami je privilegij. Če si dovolj dovtopen, da odpreš vse svoje čute, spoznaš, da lahko v takem okolju nenehno rasteš in

se razvijaš. Druga stran te zgodbe pa so bralci. Ljudje, ki prihajajo v knjižnico so tisti, zaradi katerih knjige živijo svoje življenje. Delo z bralci mi je zelo ljubo. Splošna knjižnica kot ustanova mora s posredovanjem knjižničnega gradiva poskrbeti za zadovoljitev potreb občanov po izobraževanju, informacijah in osebostnem razvoju ter uresničiti tako kulturno kot socialno funkcijo.

Kako sodelujete z Občino Šentilj? Kdo vam omogoči nakup novih knjižnih del?

Splošne knjižnice so financirane s strani občin ustanoviteljic, Ministrstva za kulturo in prihodkov iz izvajanja javne službe. Največji delež prihaja torej s strani občine. Občani ste lahko zelo ponosni na vodstvo občine, ki razume, podpira in spodbuja knjižnično dejavnost, pa tudi vso drugo kulturno dejavnost v občini. Danes to ni več samoumevno, saj se je potrebno marsikje za obstoj kulture zelo namučiti. V knjižnici se trudimo uresničevati namen in poslanstvo knjižnice, ki ni

več zgolj tradicionalna izposojevalnica, ampak je osrednje krajevno središče branja in je uporabnikom prijazen in primeren prostor, tako za pridobivanje znanja in informacij kot za preživljanje prostega časa ali druženja. Torej, z občino lepo sodelujemo, tudi pri organizaciji dogodkov ter drugih dejavnosti, in na to sem zelo ponosna. Le spoštljivi in srčni odnosi nam omogočajo prijetno sobivanje.

Koliko članov ima knjižnica? Kako zahtevni so bralci? Po katerih vsebinah radi posegajo?

V celoten sistem splošnih knjižnic v Sloveniji je včlanjenih približno 20 % prebivalcev. V Občini Šentilj je včlanjenih 10 % občanov, tukaj pa so zajeti tudi vsi bralci, ki obiskujejo potujočo knjižnico v Ceršaku, Selnici ob Muri, Zg. Velki in Sladkem Vrhu. Na leto zabeležimo skoraj 11.000 obiskov in izposodimo približno 60.000 enot gradiva. Imejmo v mislih, da zadnji dve leti delujemo pod neprijetnimi pogoji epidemije, pred tem časom so številke bile še višje. To nakazuje, da so bralci, ki prihajajo v knjižnico ali obiskujejo potujočo knjižnico, zelo pridni in vestni bralci. Seveda je prav, da smo bralci zahtevni, da raziskujemo in odkrivamo nove knjižne svetove, prav pa je tudi, da ima vsak svojo zvrst literature, ki jo rad prebira, da se počutimo pri izbiri branja svobodne in si ne postavljamo omejitev. Včasih nam kakšno knjigo kdo svetuje, včasih nas nagovori sama, včasih pa tudi ni pravi čas za določeno knjigo in jo moramo odložiti.

Vsako branje je dobro branje, saj z branjem vidimo in slišimo več in med bralci je več zadovoljnih in ustvarjalnih ljudi kot med nebralci.

Ali se trendi branja spreminjajo?

Seveda, sploh v zadnjih dveh letih se je veliko spremenilo. Najprej je tukaj epidemija, ki je zapirala kulturne ustanove, in ljudje so, ali nehali obiskovati knjižnice ali pa so se preusmerili na branje preko zaslonov, torej elektronske knjige. Potem je ključen dejavnik način življenja, ki je hiter, stresen in poln informacij, ki nam polnijo glavo. Vse to prispeva k temu, da nismo več sposobni brati dolgih besedil, da posegamo po lažjih tekstih in da imamo radi hiter dostop do knjige. Ampak zmeraj so trendi odraz časa, v katerem živimo. In ne smemo biti preveč kritični do sprememb. Naučiti se dobro prilagoditi je ključ. Branje je danes za marsikoga napor, ampak ne pozabimo, branje je tudi užitek!

Kot kulturna delavka načrtujete tudi dogodke v knjižnici. Ali nam lahko zaupate nekatere dogodke?

Zelo sem vesela, da v knjižnici domuje zasedba Skodelice besed pod vodstvom Vide Koren, ki sooblikujejo program in skrbijo, da je vsak četrtek dopoldan v knjižnici pestro, poučno in zabavno. Program je dostopen v knjižnici in Facebook strani Skodelice besed. Z oddelkom za dejavnosti in prireditve v Mariborski knjižnici in v lokalni skupnosti zmeraj najdemo navdih za dobro razstavo, predstavitev knjige ali pogovor o različnih temah, ki zanimajo naše bralce. Upam, da se s tem mrkom, ko se nismo smeli družiti na kulturnih dogodkih, ni naredila prevelika luknja in da hitro znova vzpostavimo tovrstna druženja.

Kakšna je vaša vizija v prihodnje?

Čas, v katerem živimo, nam postavlja velike izzive. Tudi v Mariborski knjižnici se soočamo s spremembami in prilagoditvami, da bi bralcem lahko še naprej ponujali prijeten in učinkovit knjižnični servis. Upam, da bomo tudi v prihodnje uspeli negovati ljubezen do branja in spodbujati njihovo zvedavost, da bomo ohranjali prijeten in funkcionalen prostor, ki omogoča prosti dostop do knjig in drugega gradiva na tradicionalnih ali sodobnih nosilcih zapisa. Želim si, da knjižnica v občini postane prostor, v katerem lokalna skupnost pušča svoje odtise, prostor, ki omogoča razvoj posameznika, prispeva k udeležanju temeljnih človeških vrednot in k izenačevanju kulturnih, izobraževalnih in vse bolj socialnih možnosti.

Kaj bi radi sporočili ljubiteljem branja?

Najprej bi nagovorila mlade bralce in njihove starše: če hočemo otroku oblikovati bralne navade, je ključ v družinskem branju, s tem pripomoremo, da se otrok razvije v misleče, čuteče in empatično bitje. Knjiga nas nauči misliti s svojo glavo, z branjem lažje razumemo druge ljudi in širimo svoj besedni zaklad. Vsem, ki si brez knjige ne morete predstavljati svojega vsakdana, maham iz knjižnice in se veselim novega srečanja med knjižnimi policami!

Danica Ferk

Foto: Arhiv Mariborske knjižnice

Knjigobežnica v Sladkem Vrhu

Tudi na OŠ Sladki Vrh smo pri igralih ob vrtcu z veseljem pozdravili novo pridobitev. To je knjigobežnica, ki so jo učenci že sprejeli za svojo in upamo, da je enako pri krajanih.

Učenci 9. b so se odločili, da šoli in kraju v spomin na svojo osnovnošolsko pot knjigobežnici podarijo nekaj knjig, ki so jim blizu, in so jih sami radi prebirali. Vsaka knjiga nosi tudi posvetilo in željo, da bodo tudi drugi bralci med besedami našli odgovor na svoja vprašanja.

*Vanja Jesenek,
razredničarka 9. b*

Psihološke plati paliativne oskrbe otrok

Ko sem prebrala roman Hiša Marije Pomočnice, delo Ivana Cankarja, sem takoj ugotovila, da je to delo, ki je aktualno še danes, in presega svoj čas.

Zgodba se dogaja v bolniški sobi, kjer leži štirinajst deklet, kjer jih večina čaka na svojo smrt, saj so neozdravljivo bolna. V romanu lahko preberemo o telesni bolezni deklet in njihovem trpljenju, ki se na koncu konča s smrtjo. Dekleta ne marajo zunanjega življenja, zato raje živijo v bolnišnici.

Tako bi lahko življenje neozdravljivo bolnih deklet na prelomu iz 19. v 20. stoletje v bolnišnici oziroma sobo, kjer ležijo dekleta, danes poimenovali kot oddelek za paliativno oskrbo. Iz zgodbe razberemo, da je za ta neozdravljivo bolna dekleta umiranje in smrt naravna stvar in se je veselijo, o njej razmišljajo kot o prijateljici, ki jih bo odrešila bolečine in trpljenja.

Zgodba se začne, ko mati pripelje Malči. Širok dogajalni prostor se vedno bolj oži in prehaja iz makrokozmosa v mikrokozmos. Vratarica pelje Malči po vedno ožjih hodnikih, kot bi jih lahko primerjali z obliko vijaka v Dantejevem Peklu Božanske komedije, v najožjo sobo

svete Neže, ki bi lahko bila mrtvašnica. Tukaj Cankar v ospredje postavi eksistencialno stisko deklet.

Življenje v tem prostoru pripelje do smrti, ki je rešiteljica deklet.

Glavna tema je smrt, tema bivanjske stiske zaradi neozdravljive bolezni.

Zgodba romana je pretresljiva. Spremljamo zgodbo Malči, ki jo mati prinese v bolnico, nato zgodbo o najbolj bolni Katici, ki je mučenica svojega očima, surovega pijanca, sledi zgodba grbaste Brigite, ki je v svoji mladosti v mestnem brlogu morala gledati, kako se je mati grešno izživljala s sostanovalci, sledi zgodba o razposajeni Lojzki, ki je bila priča razuzdanemu življenju staršev, ki ga nikoli nista skrivala, nato beremo zgodbo o osamljeni Tončki, hčeri visokega uradnika, ki je zlorabljal služkinje in stranke, nato sledi zgodba o Pavli, ki ima brata, v katerega se zaljubi Tina, ki je najstarejša, in na koncu še Minka, ki jo je žreb izbral, da bo umrla, in res je.

Junakinje hrepenijo, kljub svoji neozdravljivi bolezni in bližajoči se smrti, po ljubezni, življenju, begu iz bolezni in

s tem po smrti, ki jih bo rešila trpljenja. Zunanji svet je krut in pokvarjen, popolnoma nasproten hrepenenju deklet; gre za dvojnost duhovnega in telesnega življenja – torej dvojnost življenja in smrti.

Roman Hiša Marije Pomočnice je Cankarjev najboljšo delo in je z njim dosegel vrh tedanjega evropskega romanopisja. Je prvi slovenski evropski roman, prvi slovenski ženski roman in prvi slovenski eksistencialni roman.

Roman me je zelo pretresel in je v meni vzbudil žalost in sočutje s temi dekleti. Želela sem prebrati drugačen konec, vendar ga ni bilo.

»... od daleč je prihajal moten, nerazločen šum – šum mesta, ki je živel tam daleč, daleč onkraj življenja ...« (Cankar, 1972)

Preteklo življenje deklet, ki je bilo tudi polno trpljenja, se je dogajalo v mestu, ki je okoli bolnišničnih zidov, zato je za dekleta življenje po smrti tisto pravo življenje, ki se ga veselijo in tudi bolnišnice ne doživljajo kot nekaj zemeljskega, ampak prostor, na koncu katerega so vrata, smrt, v težko pričakovano novo življenje.

Zanimalo me je, kako se je spremenila psihološka podpora pri umirajočih dekletih in odnos do življenja in smrti v romanu Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice do psihološke podpore pri paliativni skrbi otrok danes in njihov odnos do življenja in smrti in kako poteka psihološka podpora pri paliativni oskrbi dandanes, kakšen je otrokov odnos do smrti ter vloga družine in oddelkov s paliativno oskrbo na otrokov odnos do smrti.

Rojstvo in smrt sta naravna mejnika življenja. Rojstvo je radost, je veselo pričakovanje, misel na neizbežno smrt pa nas navdaja z nelagodjem in s strahom. Čeprav je umiranje del našega življenja, ki mu nihče od nas ne more uiti, smo vedno začetniki, kadar se znajdemo ob nekem, ki umira. Na umiranje in smrt smo tudi slabo pripravljene, saj misel na to najraje odpravimo, kot da nas to ne more doleteti. Ravno izrivanje in tabuiziranje umiranja v današnji družbi pa povečuje strah, povzroča napetosti in razne oblike motenj. Zato je kakovost našega življenja odvisna prav od tega, kako znamo sprejemati dejstvo smrti in kako znamo sprejemati umirajoče.

Vsak človek je enkratno in neponovljivo bitje in vsak človek tudi umira na svoj, enkratni način.

O spremljanju hudo bolnih in umirajočih otrok se v zadnjih letih več govori. Slovo od življenja bi jim radi naredili, kolikor se le da, prijetno. Spremljanje umirajočih otrok je le ena od nalog, ki ji moramo posvečati pozornost. Poleg umirajočih je treba skrbeti tudi za njihove svojce. Kdor spremlja hudo bolne in umirajoče otroke, bo priznal, da se od njih ter njihovih svojcev veliko nauči. Nauči se stvari, ki jih ne more najti v nobeni knjigi, sami otroci ga učijo upati in se spopadati s številnimi težavami.

Leta 1982 se je v Angliji odprl prvi hospic center za otroke in s tem se je pričelo nadaljnje raziskovanje paliativne zdravstvene nege otroka (Morgan, 2009). Prve smernice za razvoj paliativne medicine v pediatriji so oblikovali leta 1997 v Veliki Britaniji (Benedik Dolničar,

2015). Umiranje je del našega življenja, ki mu nihče od nas ne more uiti. Kadar se znajdemo ob nekem, ki umira, smo vedno začetniki. Na umiranje in smrt smo slabo pripravljene, saj misel na to najraje odpravimo, kot da nas ne more doleteti (Klevisar, 2006). Smrt otroka predstavlja izgubo, ki jo je najtežje prenesti. Nič se ne more primerjati z bolečino, ki jo starši

doživijo ob otrokovi smrti. Soočiti se morajo z dejstvom, da bo njihov otrok umrl pred njimi (Bürger Lazar, 2009).

Paliativna oskrba otrok in mladostnikov z neozdravljivimi boleznimi je aktiven in celosten pristop, od postavitve diagnoze ali priznanja, skozi celoten potek oskrbe, smrti otroka in po smrti otroka (Chambers idr., 2009).

Svetovna zdravstvena organizacija je definirala paliativno oskrbo kot pristop, ki izboljšuje kakovost življenja pacienta in njegovih bližnjih, ki se soočajo s problemi ob neozdravljivi bolezni, preprečuje in lajša trpljenje, ki ga zgodaj prepoznava, oceni in obravnava bolečine in druge telesne, psihosocialne ter duhovne probleme. Posebej pa je definirala tudi paliativno oskrbo otrok kot aktivno, celostno oskrbo otrokovega telesa, uma in duha, ki vključuje podporo družini. Paliativna oskrba otroka se prične, ko je otrokova bolezen diagnosticirana in se nadaljuje ne glede na to, ali otrok prejema zdravila med boleznijo. Izvajalci zdravstvene nege morajo oceniti in ublažiti otrokovo telesno, duševno in socialno stisko. Učinkovita paliativna oskrba zahteva multidisciplinaren pristop, ki vključuje družino in omogoča uporabo razpoložljivih sredstev. Izvaja se v ustanovah z oskrbo na terciarni ravni, v zdravstvenih domovih in na domu družine (WHO, 2017).

Cilj paliativne oskrbe otroka je doseči najboljšo kakovost življenja za umirajočega otroka.

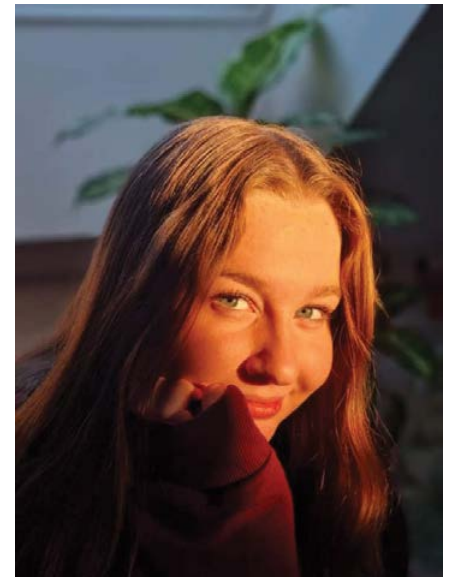
Zdravstvena oskrba preide s kurativne na paliativno s poudarkom na obvladanju simptomov.

Model paliativne zdravstvene oskrbe prikazuje otroka in njegovo družino kot center oskrbe, ki obravnava njihove fizične, psihološke, duhovne, kulturne in socialne potrebe. Za vzpostavitev sistema in mehanizma podpore se uporablja interdisciplinarna ekipa. Vključuje več zdravstvenih delavcev, ki sodelujejo pri sprejemanju odločitev, imajo odprto medsebojno komunikacijo in spoštovanje ciljev, želja in usmeritev otroka in družine. Paliativna oskrba prikazuje smrt kot normalen proces in ne pospeši ali skrajša časa do smrti. Članom družine je po otrokovi smrti nudena podpora pri žalovanju (Ethier, 2005).

Paliativna oskrba otrok je specializirana medicinska oskrba otrok z neozdravljivo boleznijo.

Obsega celostno aktivno oskrbo otrokovih telesnih težav ter tudi duševno in duhovno podporo ter vključuje tudi podporo družini. Paliativna oskrba otrok je namenjena otrokom z življenje omejujočo boleznijo (tj. takrat, ko je prezgodnja smrt običajna oz. pričakovana) in otroke z življenje ogrožajočo boleznijo, pri kateri je ozdravitev sicer mogoča, a se zaradi težkega poteka bolezni lahko konča s prezgodnjo smrtjo. Paliativna oskrba otrok je primerna za otroke vseh starosti in v vseh fazah bolezni.

Pri pogovoru z otrokom o smrti je treba biti previden. Pomembno je, kaj povemo. Na to ali otroci dobijo strah pred smrtjo ali jo sprejmejo močno vpliva tudi način, kako povemo.

Pogovor je treba prilagoditi otrokovi razvojni stopnji, osnovne informacije naj bodo podane počasi, neposredno in odkrito. Otrokova vprašanja naj vodijo pogovor. Izgibati se je treba sopomenkam, kot so »je odšel« ali »je izgubljen«, in uporabiti besede mrtev in umrl.

Otroku je treba dovoliti, da izrazi svoja čustva. Nuditi mu je treba toplino in podporo med pogovorom in govoriti z mirnim in pomirjujočim glasom.

Za spodbudo pogovora se lahko uporabijo knjige ali filmi. Igra, umetnost in glasba lahko olajšajo otrokovo izražanje čustev. Spodbuditi je treba tudi družinske člane, da se odkrito in pošteno pogovorijo z otrokom o njegovi izkušnji s smrtjo (Ethier, 2005). Vse to je psihološka podpora.

Najstniki razumejo pomen smrti. Neozdravljivo bolni najstniki dojemajo

smrt kot izgubo svoje prihodnosti, svojih življenjskih ciljev. Umirajoči najstnik želi vedeti, kaj se dogaja z njim, da ohrani občutek samostojnosti in zaščiti svojo zasebnost. Želijo ohraniti svojo osebnost in želijo, da se jih drugi spominjajo. Napredovanje bolezni povzroča težave pri doseganju in ohranjanju neodvisnosti (npr. nezmožnost samostojnega umivanja), pogosto tudi ne morejo ohranjati svoje zasebnosti. Umirajoči najstniki želijo najti smisel v tem, da umirajo tako mladi. Pripravljajo se na to, da bodo izgubili vse. Z mnogimi izgubami se soočajo že tekom napredovanja bolezni.

Izgubijo stike s prijatelji, učitelji in normalnim okoljem, telesne funkcije in samopodobo.

Umirajoči najstniki pogosto uporabljajo zrele metode soočanje s svojo smrtjo, kot so altruizem, humor, prijetne misli in pogovor. K boljšemu počutju jim pomaga, ko slišijo, da se je nekemu drugemu neozdravljivo bolnemu stanje izboljšalo. Če se člani družine odprto pogovarjajo med seboj, umirajoči otrok občuti manj stresa in nestrpnosti in ima večjo sposobnost soočanja s smrtjo. V družinah, kjer se ne pogovarjajo dovolj, pa umirajoči otrok postane še bolj izoliran, tako kot ostali molči o svojem zdravstvenem stanju ter občuti več stresa in nestrpnosti (Balk, 1991).

Paliativno oskrbo otrok izvaja tim, ki ga sestavljajo zdravniki, sestre, psiholog in po potrebi tudi drugi strokovnjaki, ki sodelujejo s ciljem zagotavljanja kakovosti življenja otrok. Zdravnik paliativne oskrbe otrok mora biti pediater oz. zdravnik z izkušnjami z obravnavo (težko bolnih) otrok. Zdravnik se mora spoznati na obravnavo in obvladovanje

simptomov, kot so bolečine in težko dihanje, ter voditi tim pri razumevanju zdravstvenih problemov otrokovega stanja. Pri obvladovanju drugih težav je ključna pomoč pediatra subspecialista. V paliativni oskrbi pri odpravljanju simptomov in skrbi za celotno družino igra pomembno vlogo tudi medicinska sestra, ki mora imeti izkušnje z vodenjem družine v času hospitalizacije in doma. Medicinska sestra koordinatorica mora poznati in utemeljeno preučiti možnosti, kako in kje lahko čim bolje pomagamo bolniku in družini. Klinični psiholog, usposobljen za delo s težko bolnimi otroki, je v težkih družinskih razmerah ob težko bolnem otrokom največkrat nenadomestljiv. Socialni delavec v paliativni oskrbi otroku in družini pomaga pri organizaciji bivanja doma, pomaga pri iskanju (morebiti) potrebne finančne pomoči in pri reševanju drugih tovrstnih težav. Tudi duhovnost in vera sta za družine pogosto vir moči v času soočanja s težko boleznijo. Zato sta potrebna spoštovanje in pomoč pri uresničevanju verskega prepričanja in duhovnih praks v času otrokove bolezni. Vzgojitelji in učitelji otroku preko igre in šolanja pomagajo pri vključitvi v vsakdanje življenje ter lahko postanejo otrokovo varno zatočišče in vir podpore. V pediatričnem paliativnem timu po potrebi sodelujejo tudi dietetik, specialist za rehabilitacijo, farmacevt, muzikoterapevt, prostovoljci ...

V kriznih stanjih in v fazi umiranja naj bo na voljo dostop do psihosocialne podpore 24 ur na dan. Način pomoči članov tima je pogosto odvisen od otrokovega trenutnega počutja. Zato moramo zagotoviti dostopnost tima, ki dobro pozna otroka, 24 ur na dan vse dni v tednu, kar je za dobro pediatrično paliativno oskrbo ključnega pomena.

Če se lotiš raziskovanja tako znanega dela, kot je Cankarjeva Hiša Marije Pomočnice, kjer je veliko že zapsanega, je zelo težko zapisati kaj novega, vendar pa vsak nov bralec, tako tudi jaz, prinese novo interpretacijo in svoje poglede na to delo. Zato menim, da je obravnava »klasika« in njegovega književnega dela kot navdih za temo o psihološki plati paliativne oskrbe otrok, pomembna spodbuda k ohranjanju vloge književnosti v kulturi in družbi.

S svojim razmišljanjem in pogovori s starši otrok in določenimi strokovnjaki bi morda želela opozoriti, da v praksi paliativna oskrba otrok, ki je sicer dobro zasnovana, v praksi ne deluje popolnoma zadovoljivo.

Obravnavana aktualna tematika je lahko dodatni dejavnik, ki bo pristojnim organom v pomoč pri aktivnejšem in hitrejšem ustanavljanju morda mobilnih enot za paliativno zdravljenje otrok, hospicev samo za otroke, kjer bi lahko bivale tudi družine (ali vsaj eden od družine) in evalvaciji paliativne oskrbe otrok.

»Govorili so o smrti in tako je tudi Malči mislila nanjo. Kmalu, ko je prišla, jo je ugledala in se hitro navadila nanjo, kakor na prijateljico, na sosedo. Da, v sobi je bila, stara spoštljiva mamica, hodila je tiho, kakor sestra Cecilija, stopila je k tej, k oni postelji in prijazen je bil njen obraz. Sedela je ponoči v kotu, na nizkem stolu, preštevala je jagode na molku in je dremala ... Vse so vedele, da je v sobi, in se niso zmenile zanj, tudi govorile so malokdaj o nji, zato ker se je niso ne bale in je tudi ljubile niso. Tu je bila, kakor miza sredi sobe, kakor bele stene, kakor dremajoča luč pred jaslicami ...« (Cankar, 1970)

Lalita Grobelšek

Krapa pa ni

Kot že vse pretekle dni je tudi tisti julijski dan deževalo. Ogrnili smo si dežne plašče, nekateri so razprli velike dežnike, in se predali ribiškemu užitek. Dežja smo imeli vrh glave, kar se je jasno odražalo na naših obrazih. Moja soseda sta se sprla že na začetku tekmovanja.

»Če boš še naprej tako hranil, te bomo diskvalificirali! Zmenili smo se za orehe in ne za cmoke,« je Viktor jezno nadrl

svojega soseda, ki je v vodo pošiljal malo bolj obilne »kedrek«. Viktor je v prvih petnajstih minutah potegnil na suho tri tolste krape in se je verjetno bal, da ga kdo ne bi premagal.

Jože mu ni ostal dolžan: »Drži g. ...! Pravila vedno prilagajaš sebi v prid. Kadar tebi grizejo, vedno ukazuješ, kako naj lovimo. Ti si na svojem startnem mestu hranil že pred tremi urami.«

Moj desni tekmovalc Tomo je poskušal sprostiti napeto ozračje: »Nehajta, no! Saj je samo Liga druženja. Tu smo zato, da se družimo in sprostimo, ne pa da drug drugemu grozimo.«

»Slabo vreme nas dela nervozne,« sem navrgla. »Od štirih tekmovanj smo bili na treh mokri do kože. Pod Pohorjem pač rado dežuje.« Če bo še za naslednje tekmovanje deževalo, bom ostala doma,

sem si prisegla. Minili sta že dve uri, pa mi plovec ni niti enkrat potegnilo pod vodo. Le dež in valovi so ga premetavali po vodni gladini. Pa sem krapom ponujala tako okusne vabe: kruh, posebno mešanico »kedra«, ki mi jo je zjutraj pripravil sosed, nekdanji ribiški državni prvak, koruzne žgance, kuhano koruzo in modne črve.

Za hrbet se mi je pritihotapil Franc, ki je zelo rad pomagal ribičkam in jim svetoval, kako in kaj. Čutila sem, kako mi diha za ovrtnik in živčno potegnila trnek iz vode.

»S kakšnim »kedrom« pa loviš?« je zanimalo Franca. Ogledoval si je posodi s »kedrom« in nejeverno zmajeval z glavo. »Ženske bi rade tekmovala, pa še pravega »kedra« nimajo. Tvoj smrdi in v našem ribniku ne deluje.«

»Kako da ne deluje?« sem se mu postavila po robu. »Moj dragi lovi z istim »kedrom« na nasprotni strani. Kar poglej, kako mu grizejo!«

»Tam so drugačni pogoji,« se Franc ni dal ugnati. »Ti imaš prehudo konkurenco in potrebuješ drugačno vabo. Poglej, takole pripraviš »keder«, ga natakneš na trnek in čisto rahlo vržeš v vodo. Vidiš, kje

imata tvoja soseda ribe? Meči v isto linijo. Ni vrag, da ne bi česa ujela!«

Kako pa ribe vejo, kakšno konkurenco imam, sem zmedena razmišljala in naslednje pol ure lovila po Frančevih navodilih. Mreža je ostala prazna.

Krapa pa ni.

Ribiški »firbec«, ki se je že vse tekmovanje sprehajal od tekmovalca do tekmovalca, se je ustavil pri Jožetu.

»Kdor danes nima deževnika, ne bo nič ulovil,« mu je namignil.

Na jetra mi grejo takšni »firbci«, ki tekmovalcem solijo pamet. Kaj pa on ve? Ribe niso neumne. Krapu na moji strani ribnika diši kruh, krapu na nasprotni strani deževnik ali »keder«.

Sedla sem in se zamislila. Le kaj sem zagrešila? Že nekaj mesecev študiram taktiko krmljenja krapov. Krap pa ni niti pocukal. Krap je zelo lena riba in za hranjenje ne porabi veliko energije. Kaj če sem namesto krapov hranila drobiž? Kadar koli sem namreč trnek potegnila iz vode, je bil prazen. Nekdo je vabo vendarle pojedel. Morda imam

premajhen plovec ali premajhen trnek. Ali kar oboje. Hitro sem zamenjala palico, kjer imam nameščena večji plovec in večji trnek.

Krapa pa ni.

Znova se je vllilo kot iz škafo. Mar bi ostala doma, se zleknila na kavč in si zavrtila kakšen dober film z Alom Pacinom. Pravzaprav bi bil bolj primeren Butec in butec. Zares moraš biti pravi butec, da štiri ure vztrajaš v takšnem vremenu in čakaš krapa, ki ga ni.

Do konca tekmovanja je ostalo le še nekaj minut. Tokrat bom uporabila še zadnjo vabo. Pripravila sem »deževburger« – beli kruh z lepim, tolstim deževnikom – ga nataknila na trnek in ga z elegantnim zamahom poslala na sredino ribnika. In čakala. Čez nekaj časa je plovec potegnilo pod vodo; zategnila sem vrvico in s povečanim adrenalinom potegnila plovec na suho. Na trnku se je svetlikal sončni ostriž. Jezno sem ga zalučala nazaj v vodo.

Krapa pa ni bilo. Vse, kar sem tistega dne ulovila, je bil hud prehlad, ki me je za ves teden položil v posteljo.

Zofka Krapša

Revija vrtčevskih pevskih zborov v Šentilju

Končno je napočil čas, ko smo se srečali v živo. Obdobje, ki smo ga preživeli, vsekakor ni bilo naklonjeno druženju, a kljub temu smo v vrtcu pri pevskem zboru Murenčki veliko prepevali, vendar se žal nismo imeli kje pokazati.

Letošnja pomlad nam je končno omogočila, da se predstavimo na območni reviji vrtčevskih pevskih zborov v veliki dvorani Kulturno prosvetnega doma Vlada Pipana v Šentilju. Prireditelj, ki se je odvijala v okviru JSKD – izpostava Pesnica, so poimenovali »Da bi pesem ne zamrla«. Pevci našega pevskega zbora Murenčki so se z velikim veseljem in polni pričakovanj na ta dan odpravili z avtobusom v Šentilj. Predstavili so se s pesmimi: Kje je luna, Poj z menoj in Polževa snubitev. Na kitari jih je spremljal Simon Knuplež, na harmoniki pa Anej Zver. Iz dvorane so pevce spremljali in bodrili njihovi prijatelji iz vrtca, njihovi starši, stari starši in vzgojiteljice. Naš trud je bil poplačan z burnim aplavzom iz dvorane in s kopicico sladoleda.

Da bi pesem ne zamrla, se bomo v prihodnje trudili in odkrili še veliko bodočih »slavčkov«.

*Rosvita Pučnik,
vzgojiteljica*

Pomladitev vodstva Likovne sekcije KUD Gabrijel Kolbič z Zgornje Velke

Na občnem zboru KUD Gabrijel Kolbič smo soglasno potrdili novo vodstvo Likovne sekcije KUD Gabrijel Kolbič, katero je prevzela mlada, vsestranska, obetajoča ustvarjalka – Nina Viktorija Baškarad. Nina je uspešna študentka Univerze v Ljubljani, smer multimediji, to je smer, v kateri si želi poklicne kariere. Prepričani smo, da bo v sekcijo vnesla nove, sodobne prijeme ter nam dala nove, sveže ideje za ustvarjanje. Verjamemo v njo, zato smo ji podelili popolno podporo in se zavezali, da ji bomo pri delu tudi pomagali.

Andrej Velikonja, profesor likovne umetnosti in likovni pedagog na Osnovni šoli Sladki Vrh, je vrsto let zelo uspešno vodil Likovno sekcijo KUD Gabrijel Kolbič in njegova zasluga je, da smo člani Likovne sekcije tako uspešni. Tudi v prihodnje bo Andrej v sekciji deloval kot umetniški vodja in mentor, saj s svojim strokovnim znanjem in izkušnjami vselej poskrbi za zadovoljivo kvaliteto vseh likovnih del, nam svetuje in pomaga pri ustvarjanju ter je naš izvrsten kritik.

Jasna Šosterič je več kot 15 let skrbela doma za vse v Likovni sekciji KUD Gabrijel Kolbič, od načrta dela in finančne konstrukcije, do organizacije različnih dogodkov v Občini Šentilj in kulturnih dogodkov izven občine. Jasna je bila vrsto let motor Likovne sekcije, kot kustosinja je skrbela za razstavní prostor, člane sekcije je nenehno spodbujala k ustvarjanju ter iskala nove možnosti razstavljanja in še in še ... Vsi ljubitelji kulture in umetnosti smo Jasni za dosedanje večletno uspešno delovanje zelo hvaležni in veseli, da bo v Likovni sekciji aktivno delovala tudi v prihodnje.

NUŠA KOŠTI – SESTOP

Nuša Košti se je z razstavo SESTOP predstavila 4. decembra 2021 v Likovnem razstavišču Gabrijela Kolbiča na Zgornji Velki (poročna dvorana). V svojih delih Nuša vabi k odkrivanju oblik, sestavljanju podob, ki so vsaka posebej ujeta v črto, ki je na nekaterih delih tanka in skoraj nevidna, na drugih spet močna in poudarjena. Njena risba oziroma črta povezuje in ločuje oblike in prostore med njimi.

V razstavi črte predstavljajo vezi, ki si jih spletemo v naših življenjih. Avtorica s črtami sega na različna področja, vstopa v svet dreves, cvetja, živalskega sveta, človeške figure, sanj in kar je najpomembnejše – s črtami riše čustva.

za spoznanje in izkušnjo bogatejši.

Tako, kot smo že navajeni, je tudi tokrat Jože Marinič pripravil zanimivo video predstavitev razstave, ki je objavljena na uradni spletni strani Likovne sekcije GK.

Nuša Košti

Njena dela kažejo sestop v človeka, saj ljudje niso ustvarjeni za samoto, pač pa za pletenje vezi, globokih, močnih, takšnih za celo življenje.

Nuša Košti (Sestop)

Zaradi epidemioloških razmer ni bilo mogoče organizirati uradne otvoritve razstave, a si je razstavo do 30. januarja 2022 individualno ogledalo kar nekaj ljubiteljev umetnosti, vsi zadovoljni ter

ARPAD ŠALAMON – GRAFIKE

V spomin na Arpada Šalamona, ki je umrl decembra 2020 in je bil dolgoletni prijatelj Likovne sekcije KUD Gabrijel Kolbič, smo 30. januarja 2022, v sklopu praznovanja slovenskega kulturnega praznika, v Likovnem razstavišču Gabrijela Kolbiča na Zgornji Velki odprli samostojno razstavo njegovih grafik.

Arpad Šalamon, likovni pedagog, slikar in grafik, se je rodil leta 1930 v Subotici madžarskim staršem. Diplomiral je na Pedagoški akademiji v Ljubljani in je bil v petdesetih letih eden prvih učiteljev moderne likovne vzgoje v Prekmurju.

Danes je prepoznaven predvsem po slikarski likovni dejavnosti in umetniški grafiki, čeprav se je z njima začel intenzivno ukvarjati šele po upokojitvi. Posebej v mali grafiki (eks librisu) ga uvrščajo med najaktivnejše umetnike na svetu in je bil po izboru stroke eden izmed stotih najboljših grafikov. Njegovi grafični listi so v arhivih knjižnic, galerij in zbirateljev doma na vseh celinah. Navduševal pa je tudi z mojstrstvom prosojnih akvarelov in pogumnim iskanjem vedno novih tehnik, materialov in motivov. Nazadnje je živel in ustvarjal v Slovenskih Konjicah.

Tudi tokrat so uradno otvoritev razstave preprečila navodila NIJZ, zato pa je Jože Marinič pripravil lepo video predstavitev razstave, ki je objavljena na uradni spletni strani Likovne sekcije GK.

Arpad Šalamon (*Justitia*)

Heda Vidmar Šalamon na otvoritvi razstave grafik

Člani Likovne sekcije KUD GK smo hvaležni Arpadu Šalamonu za lepo, prijetno dolgoletno sodelovanje, prav tako se zahvaljujemo njegovi ženi, Hedi Vidmar Šalamon, da imamo možnost v Likovnem razstavišču Gabrijel Kolbič gostiti dela svetovno priznanega mojstra grafike. Zato še posebej prijazno vabljeni

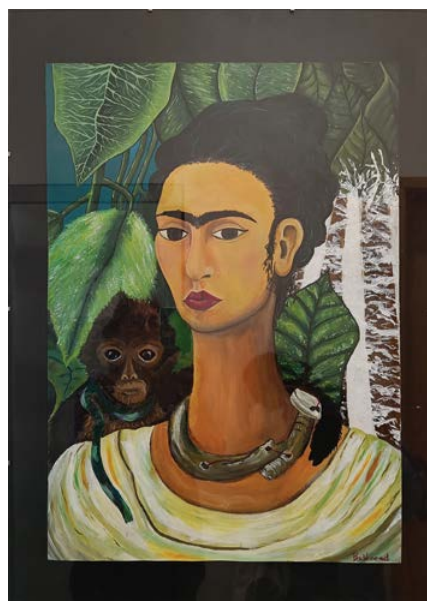
ljubitelji umetnosti na obisk razstavišča, saj si je razstavo sedaj mogoče ogledati individualno ali v skupini po predhodni najavi (Andrej Velikonja: 031 340 268, Nada Tomažič: 041 418 612 ali Nina Viktorija Baškarad: 070 610 048). Razstava bo na ogled do sredine junija 2022.

DRUŠTVENA RAZSTAVA V OKVIRJU PRAZNOVANJA PRAZNIKA OBČINE ŠENTILJ

Na pobudo in v organizaciji Občine Šentilj smo v okvirju praznovanja praznika Občine Šentilj, 28. marca 2022, odprli razstavo likovnih del in fotografij članov Likovne sekcije KUD Gabrijel Kolbič. V prostorih Občine Šentilj so v večini razstavljeni novejša, kvalitetnejša dela najaktivnejših članov likovne sekcije. Ker tema del za to priložnost ni bila določena, smo se predstavili vsak po svoje, v večini črpamo motive iz narave, naše bližnje in daljne okolice, naše lepe Slovenije.

Jožef Horvat (*Krajina v nizkem horizontu in Avtoportret*)

Nina Viktorija Baškarad (*Frida Kahlo*)

Na razstavi z likovnimi deli in fotografijami sodelujejo: Nina Viktorija Baškarad, Liljana Cafnik, Jožef Horvat, Dragica in Jože Marinič, Jože Pohorec – Pepi, Jasna Šosterič, Nada Tomažič in Andrej Velikonja.

V kulturnem programu sta se predstavili učenki kitare iz Konservatorija za glasbo in balet Maribor. Razstavo je s spodbudnimi besedami odprla direktorica občinske uprave, mag. Petra Pucko. Priznanje za dosežke in veliko pohval pa smo bili deležni tudi od podžupanje Lidije Šarič in podžupana Vladimirja Maherja. Razstava bo na ogled do konca junija 2022.

NAČRTOVANE AKTIVNOSTI ČEZ POLETJE

Takoj, ko so se začeli sproščati protikoronski ukrepi, smo si zadali ambiciozen načrt dela za čez poletje.

Še pred izidom Glas-ila, prvo soboto po veliki noči, je že tradicionalno organizirana Velikonočna Horvatova likovna kolonija na Turistični Kmetiji Draier na Spodnja Velki 42. Tudi tokrat je odziv odličen, prijavljenih je veliko naših članov likovne sekcije ter likovnih ustvarjalcev, prijateljev, ki se radi odzovejo našemu povabilu. Nastala dela bodo razstavljeni od 23. aprila 2022 do jeseni 2022 v razstavišču Jožeta Horvata pri Dreierju.

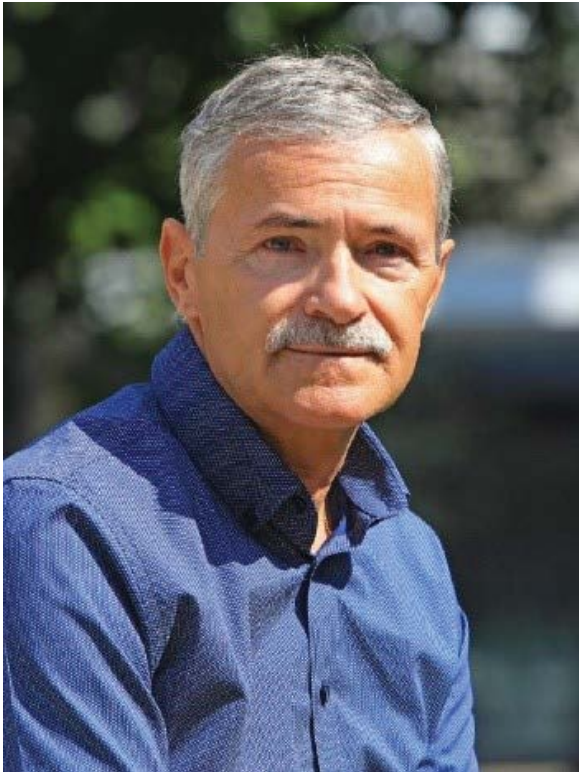
Kmalu se bo v Knjižnici Šentilj s svojimi deli predstavil starosta, a še vedno zelo aktiven član Likovne sekcije KUD Gabrijel Kolbič, Jožef Horvat.

Proti koncu junija, v počastitev dneva državnosti, bomo v Likovnem razstavišču Gabrijela Kolbiča na Zgornji Velki odprli razstavo likovnih del slikarja in likovnega pedagoga Jožeta Foltina, častnega člana Likovne sekcije KUD Gabrijel Kolbič.

Likovna sekcija KUD Gabrijel Kolbič
Fotografije: arhiv KUD Gabrijel Kolbič

Šomat, draga vas domača

Oh, Slovenske ve gorice,
kjer prebujajo klopotci me in ptice,
bolj težijo nam kulaki,
večji z dneva v dan smo siromaki.

Oh, Šomat, prelepa domača vasica, kraj Markovega otroštva, čeprav mu nisi bil vedno najbolj prijazen kraj, boš za vedno ostal zapisan v njegovem srcu. Na ta slikovit slovenjegoriški svet, ki so ga v preteklosti povezovale blatne in prašne poti, ga vežejo neizbrisni spomini. Ja, to vasico, te bregače, potok, potke in gozd nosi v svojem spominu.

Marko upa, da se tudi sedanji rod Šomatčanov zaveda svojih korenin, svojih prednikov in da tudi od njih črpajo svojo moč za napredek vasice v prihodnosti. Tudi sam odkrito in nesramežljivo pove, da je Šomatčan.

Preprost slovenjegoriški fant, ki je izbrisal predsodke o tem, da si lahko v tej vasi zgolj za hlapca rojen. Je tudi primer upanja, ne sicer edini in niti ne prvi ne zadnji, ki kaže, da je možno življenje spremeniti na bolje. Res pa je, da mora vsak verjeti le vase!

Danes je v Markovi domači vasici vse drugače. Ne samo ljudje, tudi kraj se je spremenil. Postal je bolj moderen, a s tem

zanj nekako odtujen in neprepoznaven. Danes so tu številne neobdelane njive, nepokošeni travniki, neobrano sadje, zapuščeni gozdovi in neporabljeno listje. Po zaraščanih bližnjicah, skozi trnje, koprive, osat in drug plevel se moraš prebijati do podrtih in zapuščenih domačij. Številne usode in dragi spomini so za vedno ostali za stenami teh razvalin, ki so nekoč predstavljale dom. Danes je v vasi že 65 hiš in skoraj do vsake vodi asfaltna pot. Na dvoriščih hiš pa stoji eden ali celo več avtomobilov. Traktor je osnovno sredstvo vsake kmetije. Električna, vodovod in telefon so nekaj običajnega, vsakdanjega in nepogrešljivega. Le v šolo, na delo in v trgovino morajo še vedno v sosednjo vas.

Danes moderne krajevne table označujejo poti na »Šomat Vrh« in v »Šomat Dolina«. Lepo asfaltirana cesta pripelje tudi blizu hiše s številko Šomat 47A, kamor potnika usmeri kažipot »Šomat Dolina«. Do

naslova, kjer je Marko preživel največ let svojega otroštva. Ob obisku se vedno s posebnimi občutki spusti tudi do hiše. Koliko poti in koliko steza je že prehodil, a to še vedno prepozna kot svojo. Približno sto metrov dolgo, v klanec speljano pot od studenca do hiše. Včasih je bila prehojena, da ni bilo bilke trave na njej. Danes je vsa zaraščena, blatna, mehka in spolzka, toda tako domača, tako njegova.

Med hojo se spomni, kako so včasih grabili listje in se sploh niso bali klopov, kako so nabirali gobe, kako so se ob izviru v gozdu prijetno osvežili. Neverjetno, pogrešil je celo nekatera drevesa, med njimi kostanj, ki je rasel na pobočju, tako da so njegovi plodovi padali kar na cesto.

Nekdo je k hiši dozidal najmanj eno sobo, morda kopalnico in stranišče. A kljub vsemu je hišo načel zob časa. Vidi se, da je vse že dolgo zapuščeno, zato deluje neprijazno. Visoka trava in grmičevje vzbujata nelagodje. Na vsakem koraku se vidi in čuti, da tu že dolgo ni življenja. Ob gozdu pa še vedno osamljeno stoji

preprosto poljsko stranišče, ki uspešno kljubuje vremenskim razmeram. Tudi vrta, ki ga je mama tako skrbno obdelovala, ni več. Nanj spominja le pušpanov grm, prepreden s pajkovo mrežo. Na mestu, kjer so imeli klet, stoji prizidek.

Kako tuje, kako neznano mu danes deluje ta včasih domača hiša, ta podrtija njegovega otroštva! Hiša se je podrla sama vase. Prepereli tramovi, špirovci in late so ležali preko porušanih zidov. In na že zbledeli steni, je bil še vedno dobro viden zelen vzorčast oplesk. Delo očima, ki je bil pravi plesarski mojster in umetnik nanašanja vzorcev s plesarskimi valjčki. Cela so ostala le vhodna vrata. Tista vrata, ki so nekoč predstavljala mejo med pretečo nevarnostjo znotraj hiše in občutkom varnosti zunaj nje. Zadnjič jih je za seboj zaloputnil prvega septembra 1971. leta. Od tu je odšel v svet in se nikoli več vrnil. Za temi zidovi je bilo zaznamovano njegovo otroštvo. In kako je bilo včasih tukaj glasno, zdaj pa je v krošnjah stoterih različnih dreves šumelo le listje. Oh, ta gozd, ki mu je tolikokrat pomenil svobodo ter mu nudil zavetje in mir.

Čeprav mu vse deluje tuje, so spomini oživeli. Ni se vrnil samo do hiše, vrnil se je v čas svojega otroštva in mladosti.

»Njegove« hiše, hiše številnih doživetij in spominov, danes ni več. Zidov res ni, a »Trunkova« parcela, kot so ji rekli, ostaja.

Ostajata tudi les in šomatanje v njem in ostaja Šomat, ki je zanj kot veliko sonce sredi Slovenskih goric. Njegov rodni kraj bo ostal za večno. Že dolgo zapuščena hiša je bila prodana »prišleku«, ki jo je podrl. Toda Markove preteklosti in spominov kljub temu ne bo mogel nihče porušiti, ne pokopati. Ne! Skupaj z njim bodo odšli v grob. Za vedno! Do takrat pa mu bo v ušesih in glavi zvenela lepa pesem avtorja Marjana Robleka: »Šumijo (šomatajo) gozdovi domači. In žito rumeno zori ... v dolinici potoček se vije. Vasica domača in polje, ko vračam se zopet nazaj, ti meni velika si sreča, edini prijazni si kraj.«.

Oh, kako rad zapel bi odo temu delu Slovenskih goric tudi sam, ko bi le znal!

Mirko Ploj

Prešernova nagrajenka v šolskem letu 2021/2022 je Klara Grubelnik

Klara že vsa leta šolanja izstopa na kulturnem področju, saj so ji rojenice že v zibko položile ljubezen do različnih umetnosti.

Izstopa po literarni ustvarjalnosti v svoji generaciji, v 6. razredu pa je tudi izdala svoj knjižni prvenec z naslovom Sanjine sanje. Svojim razmišljanjem o potovanju po vesolju je v zgodbi o marsovcih dodala še izvirne lastne barvne ilustracije,

skozi katere se spoznamo Klarin čut za estetiko.

Njeno zanimanje za domačo slovensko besedo se kaže tudi pri pouku materinščine in dodatnih dejavnosti, s pomočjo katerih se razvija v kritično mlado bralko, ki globlje doživlja umetnostna besedila, kar dokazuje tudi pri razlagalnih spisih na tekmovanjih iz materinščine. Je aktivna

soustvarjalka kulturnih dogodkov na šoli, sodeluje pri šolskem radiu, snema prispevke za lokalne in regionalne radijske postaje, sodeluje na debatnih turnirjih, občasno zaigra v šolskih gledaliških predstavah, piše za literarna glasila ... Njena upodobitev čustev prestrašene učenke, ki upa na čimprejšnje nadaljevanje normalnosti v življenju, je bila izbrana za naslovnico literarnih prispevkov v zborniku

#Ostanidoma. Svojo likovno ustvarjalnost pa je že večkrat pokazala tudi na likovnih delavnicah, imenovanih Paletka.

Vztraja celo v glasbi, saj tudi v 9. razredu poje v Mladinskem pevskem zboru in pleše balet, pa tudi igranju na klavir se ne bo odpovedala.

Svoje bogato znanje in darove nesebično deli s svojimi sošolci in se tudi tako osebno razvija in dokazuje, da je delovno in vestno mlado dekle, ki bo v prihodnosti s svojo ciljno naravnostjo poustvarjala svoje videnje in razumevanja sveta skozi vse vrste umetnosti.

Klara, naj te ne zapusti tvoja vztrajnost, naj ti daje moč, da uresničuješ svoje zamisli in sama sebi dovoliš prepletati sanje z resničnim vsakdanom.

Čestitamo!

Vanja Jesenek,
razredničarka

Tekmovanje iz Matemčka

Tudi v tem šolskem letu so se učenci od 1. do 9. razreda udeležili tekmovanja Matemčka. Matemček je tekmovanje iz prostorske predstavljalnosti, ki je prisotna pri reševanju problemov tako pri matematiki, arhitekturi, kemiji, arheologiji in še marsikje.

Na šolskem tekmovanju so prejeli številna bronasta in biserna priznanja, 9 učencev pa se je uvrstilo tudi na državno tekmovanje, ki je potekalo 31. 3. 2022. Srebrna državna priznanja so prejeli Brina Markoč iz 2. a, Jaša Unger iz 7. a in Mitja Vavkan iz 9. a.

Iza Unger iz 3. a, Žiga Viher iz 4. a in Zoja Tomažič iz 6. a pa so osvojili zlato državno priznanje.

Iskrene čestitke vsem tekmovalcem.

Iris Strelec, koordinatorka in mentorica tekmovanja in

Lidija Jug,
mentorica tekmovanja

Tekmovanje iz ravedrilne matematike

V letošnjem šolskem letu se je 32. tekmovanje iz razvedrilne matematike, ki je potekalo v mesecu decembru, udeležilo 49 učencev naše šole. Dosegli so 18 bronastih priznanj.

Na državno tekmovanje, ki je potekalo 5. februarja 2022, so se uvrstili Zoja Tomažič iz 6. a, Jaša Unger iz 7. a, Rok Dvoršak iz 8. b in Mitja Vavkan iz 9. a. Odrezali so se več kot odlično, saj so **Zoja, Jaša in Mitja dosegli srebrno državno priznanje**. Posebne čestitke pa so namenjene Jaši, saj je dosegel **16. mesto** v državi.

Vsem dobitnikom priznanj iskreno čestitam!

Lidija Jug,
mentorica in organizatorka tekmovanja

Zlata plaketa s pohvalo ponovno v Šentilju

Članice in člani Pihalnega orkestra Občine Šentilj Paloma smo se v nedeljo, 10. aprila 2022, udeležili 25. tekmovanja godb Slovenije v zabavnem programu za pokal Vinka Štrucla v Ormožu. Na tekmovanju je nastopilo 8 slovenskih pihalnih orkestrov s preko 300 godbeniki.

Zadobrodošlico in kot uvod v tekmovanje smo orkestri izvedli skupen nastop – zaigrali smo 3 skupne koračnice, kasneje pa se s pripravljenim tekmovalnim programom na odru predstavili v treh kategorijah, ki so zastavljene na podlagi števila nastopajočih. Nastopili smo v najštevilčnejši kategoriji – to je kategorija nad 41 člani.

ustvarili vzdušje veselja in sproščenosti, kar je začutila tudi publika ter strokovna žirija, ki nas je v letošnji zelo težki konkurenci ocenila s **93,5 točkami**, kar nam je prineslo **zlato plaketo s pohvalo**.

Ta plaketa ima za nas globok pomen, saj je odraz trdega ekipnega dela in odrekanja skozi vsa leta. Hkrati je še ena potrditev več, da smo zadnji dve leti, ki sta bili vse prej kot kulturi prijazni, odlično prestali.

se iskreno zahvaljujem vsem članicam in članom ter dirigentu.

Naš tekmovalni nastop je bil izveden na zelo visokem nivoju; na odru smo

Ponosna in vesela sem, da orkester ohranja željeno kvalitetno raven, za kar

Nuša Pečnik,
predsednica KD Pihalni orkester
Občine Šentilj Paloma

Erasmus+ in Zdrav evropski učenec

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

Na OŠ Sladki Vrh s tem šolskim letom sicer zaključujemo mednarodni projekt Erasmus+, a njihovi učinki bodo odmevali še v prihodnost, saj smo cilje in naloge projekta zastavili širše in z mislijo in fizično in mentalno zdravje otrok in odraslih. Kako preroško, saj sta bili v 3 leta trajajočem projektu kar dve leti povsem zaznamovani s korona virusom. Pa vendar smo kot vodje mednarodnega projekta av januarju in marcu 2022 uspeli izpeljati še izmenjavi učencev in učiteljev v 2. največje romunsko mesto lași in slovaško glavno mesto Bratislava. Julija svoje goste na zadnjem srečanju pričakujemo še na naši šoli. Rezultati našega skupnega dela s šolami iz Latvije, Portugalske, Romunije, Slovaške so vidni na naših šolskih spletnih straneh in v okolici šole. Največ pa nam pomenijo zadovoljni in srečni obrazi sodelujočih učencev. To nam je motivacija za pripravo naslednjih mednarodnih projektov.

Vanja Jesenek,
vodja Erasmus+ projekta

Ponovno druženje s starši v Vrtcu Sladki Vrh

*»Rumene cvetlice, rumene cvetlice
čez noč so prekrile vse moje stezice.
In sonček me gleda in poje mi kos.
In ves čas po medu diši mi pod nos.«*

(Andreja Štefan)

V mesecu marcu, ko se je narava začela prebujati v pomlad, smo v vrtcu Sladki Vrh, vsak v svoji skupini, po dolgem času pripravili druženje s starši. Po uvodnem pozdravu so otroci predstavili kratek program, ki so ga pripravili skupaj z vzgojiteljicami. Temu so sledile različne delavnice, ki smo jih vzgojiteljice načrtovale glede na interese in starost skupine. Tako so starši in otroci skupaj preživeli ustvarjalno popoldne v vrtcu. Po končanem uradnem delu smo lahko po dolgem času sproščeno poklepetali in otroci so lahko predstavili življenje v vrtcu in izdelke, ki smo jih razstavili. Ob koncu smo igralnice zapustili veselih obrazov, srcem polnim sreče, ponosa in upanjem na to, da se bomo kmalu spet videli.

Nina Ferk,
vzgojiteljica

Global Money Week 2022 – Svetovni teden izobraževanja o financah – tehniški dan na Osnovni šoli Sladki Vrh

Od **21. do 27. marca 2022** je že desetič po vsem svetu potekala svetovna akcija ozaveščanja o pomenu finančnega izobraževanja in finančni pismenosti otrok in mladostnikov **Global Money Week (GMW)**, ki ga pri nas poimenujemo kar **Svetovni teden izobraževanja o financah**. Akcija ozaveščanja je nastala v letu 2012 na pobudo mednarodne organizacije Child and Youth Finance International (CYFI), v preteklih dveh letih pa je omenjena svetovna akcija ozaveščanja o finančnem izobraževanju in finančni pismenosti prišla pod okrilje Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj – OECD.

Vsako leto se v tednu izobraževanja o financah po vsem svetu odvijajo različni dogodki na temo finančnega izobraževanja otrok in mladostnikov. **Slovenija se že od samega začetka 2012 vključuje v obeleževanje omenjenega tedna. V obeleževanje omenjenega tedna je bilo do sedaj vključenih več kot 53 milijonov otrok in mladostnikov iz 176 držav. V letu 2021 pa je bilo v obeleževanje omenjenega tedna vključenih 16.200 različnih ustanov in organizacij, ki so s svojimi dejavnostmi dosegle kar 219 milijonov ljudi.**

Tudi na naši šoli smo v tednu od **21. do 27. marca 2022 izpeljali dan dejavnosti, natančneje tehniški dan, z naslovom FINANČNA PISMENOST.**

V okviru tehniškega dne smo z učenci od 1. do 5. razreda izvedli različne dejavnosti po postajah, skozi katere so učenci razvijali finančno pismenost, izvajale so jih učiteljice razrednega pouka:

- izdelava papirnatih denarnic in bankomat kartic,
- dvig denarja iz bankomata,
- spoznajmo družinski proračun,
- primerjava cen v trgovini,
- igra vlog v šolski sladodarni,
- igra vlog v šolski gostilni,
- igra vlog na Tržnici ob Muri.

Za učence od 6. do 9. razreda pa smo pripravili naslednje dejavnosti, katere so izvajali učitelji predmetnega pouka:

- zgodovina denarja,
- plačila in nakupi (UPN),
- likovni natečaj – 15 let evra,
- družinski proračun,
- borza, delnice,
- krediti, odlogi plačil,

- vodenje osebnega bančništva s pomočjo spletnih aplikacij.

Učenci so bili ob koncu dneva navdušeni in bi z delom še z veseljem nadaljevali. Povedali so naslednje:

- Všeč mi je bila tržnica in tudi sladoleđ, naučila sem se dvigovati denar na bankomatu.
- Všeč mi je bila gostilna, izbira hrane in pijače, želim pa si, da bi dobili pravo hrano in pijačo.
- Današnji dan mi je bil zelo všeč, vsi so bili zelo prijazni. Spremenila ne bi ničesar, na koncu dneva sem prihranila nekaj centov. Naučila sem se, da hitro zmanjka denarja.
- Danes je bilo super, vsi so bili prijazni, spremenil ne bi ničesar. Naučil sem se, da ne moreš kar tako zapravljati denarja.
- Na tehniškem dnevu sem se počutila odlično, všeč mi je bil bankomat, ko sem dvigovala denar. Želim si, da bi bila hrana resnična. Naučila sem se dvigniti denar.
- Danes sem se počutil odlično, bilo je zabavno. Najbolj mi je bila všeč sladodarna, spremenil ne bi ničesar. Naučil sem se prodajati.

*Vesna Godler in Lidija Jug,
koordinatrici*

Ustvarjamo uporabno gradivo

Osnovna šola Sladki Vrh v tem šolskem letu zaključuje svoj mednarodni projekt Erasmus+ Zdrav evropski učenec, katerega cilj je tudi, da svoje sovrstnike, starše in krajanje navdušimo (in morda tudi naučimo) drugačnega, a zdravega načina razmišljanja. Nekaj svojih nalog smo učenci šole prikazali v krajših posnetkih, ki jih pridno objavljamo na šolskem kanalu You Tube. Vidite lahko na primer primere vaj, ki jih lahko naredimo, ko sedimo in smo utrujeni, pripravo slovenske hrane, tradicionalne igre ... Čeprav so videoposnetke zaradi namena mednarodnega projekta v angleškem jeziku, so tako nazorno prikazani, da jih razumemo tudi brez znanja angleščine.

Mia Krajner Šikar,
šolska novinarka

Božično-novoletni koncert na OŠ Rudolfa Maistra Šentilj

Letos je bil ne sporedu že devetnajsti božično-novoletni koncert, ki smo ga pripravili v sodelovanju s šolo MS Arnfels.

Razmere, v katerih smo se znašli, niso dopuščale izvedbe koncerta v živo v Šentilju. A to nas že drugo leto zapored ni ustavilo. Učenci in učitelji naše šole in šole iz Arnfelsa so pripravili bogat pevski, instrumentalni in igrani program. Vse nastopajoče so naši partnerji iz Arnfelsa posneli in pripravili kratek film z naslovom Pismo zate.

Odločitev za temo koncerta ni bila težka. V teh posebnih časih moramo biti včasih prav iznajdljivi, da ohranjamo stike s svojimi bližnjimi in prijatelji. Ker se z našimi prijatelji iz Arnfelsa že nekaj časa nismo mogli družiti in si seči v roke, smo se odločili, da novoletna voščila in želje zapišemo v pisma. Pisanje pisem je bilo posebno doživetje za vse. Po dolgem času smo si vzeli čas in svoje misli prelili na papir.

Učenci so si film ogledali v okviru kulturne ure in uživali v koncertu.

Povezava do filma je objavljena na spletni strani šole. Najdete pa jo tudi na <https://www.youtube.com/watch?v=aBrDKHQN7js>

Gabrijela Koležnik,
vodja prireditve, učiteljica

Visoke grede na šolskem vrtu

Učenci naše šole so že komaj čakali, da so lahko odšli na vrt ter poprijeli za grablje in motiko. Toplo sonce nas je že mamljivo klicalo in vabilo. Odcveteli so že zvončki, svoje cvetove soncu pa nastavljajo prve narcise. Visoke grede bomo s skupnimi močmi najprej očistili trave, ki se je razbohotila in prekrila vse tri visoke grede na našem vrtu. Nato smo v grede dosipali zemljo, jo poravnali in se dogovorili, kaj bomo posadili ali posejali v posamezno gredo. Že nekaj let zapored ugotavljamo, da nam v gredah odlično uspeva solata, redkvice, kumarice, paprika, čebula in buče. Eno gredo imamo zasajeno z zelišči in začimbami.

Za sadike solate, čebule, paradižnika, paprike in kumaric ne rabimo skrbeti, saj za sadike vsako leto poskrbijo naše babice. Z raznovrstnimi sadikami nas zalagajo, odkar imamo vrt. Bučna semena si v jeseni pridobimo sami in jih shranimo za naslednje leto. Najprej pa porabimo in posejemo podarjena različna semena Semearne Ljubljana.

Eno gredo bomo zapolnili s solato, čebulo, rdečo redkvico, baziliko, peteršiljem. Učenci ob setvi in sajenju vsako leto znova resnično uživajo in komaj čakajo, da bomo z deli nadaljevali v vseh gredah. Odločili smo se, da bomo v preostalo gredo posadili paradižnik, papriko, kumare in buče. Ob straneh gred pa nam ne bodo manjkale rožice.

Dogovorili smo se, da bo naš vrt skozi celo leto dobro uspeval, zato ga bo potrebno zalivati in zanj skrbeti. Pripravili smo urnik in vanj zabeležili zadolžitve.

Vlasta Grušovnik,
učiteljica na Podružnici Velka

Z majhnimi koraki do lepšega sveta

V torek, 26. 4. 2022, smo na OŠ Sladki Vrh skupaj s Podružnično šolo Zgornja Velka izvedli naravoslovni dan, v okviru katerega smo aktivnosti namenili obeležitvi svetovnega dneva Zemlje, ki letos poteka v luči investiranja in oplemenitenja našega planeta. Naravoslovni dan smo naslovlili z zelo zgovornim naslovom: **»Z majhnimi koraki do lepšega sveta«**, saj smo mnenja, da vsak še tako majhen korak, je velik.

Svetovni dan Zemlje nas nagovarja, da si vsak dan lahko prizadevamo za trajnostno naravnan razvoj, zdravo okolje in bivanje ter za okoljsko in podnebno bolj prijazen planet, kajti zelena prihodnost je uspešna prihodnost. Zato so nujna ukrepanja, ki pospešujejo rešitve ter ohranjanje planeta.

Tudi na naši šoli se zavedamo okoljske problematike in smo v okviru naravoslovnega dne želeli vsaj malo prispevati k boljšemu jutri.

Celoten dan je bil obogaten z najrazličnejšimi eko in zdravimi vsebinami. Učenci prve in druge triade so po jutranjih uvodnih aktivnostih ustvarjali v najrazličnejših oblikah.

Tako so si za zbiranje odpadnega papirja in kartona izdelali svoje »Papirožerje«, iz naravnih materialov ustvarjali na vsebino prebrane eko zgodbe, raziskovali svoja čutila na čutni poti, okušali med lokalnega čebelarja, ki jim je predstavil pomen čebel za človeka in osnove čebelarstva. Izdelovali so svoje prve zbirke rastlin, pletli kronice iz pomladnega travniškega cvetja, izdelovali vetrnice iz odpadnih plastenek, se urili v reciklirani kuharji, pripravili so pa tudi svoj regratov med.

Učenci 6. razredov so dopoldne preživeli na bližnji kmetiji, kjer so izvedli različne dejavnosti, povezane s konji. Sedmošolci so se odpravili na Trate, kjer so obiskali grad Cmurek, izvedli veliko zanimivega o fosilih in se v šolo vrnili po pešpoti ob Muri, kjer so lahko opazovali prebujajočo se naravo in se seznanili s pomenom mokrišč v domačem okolju.

Za učence 8. in 9. razredov so se tekom celotnega dne izvajale različne delavnice. Urili so svoje ročne spretnosti v delavnici šivanja nosilnih vrečk iz recikliranega blaga, sodelovali pri izdelavi hotela za žuželke, določevali drevesne vrste v bližnji okolici in za nekaj njih izdelali lesene tablice z imeni. Svoje spretnosti in talent so pa lahko pokazali še v foto delavnici, kjer so se trudili v objektiv fotografskega

aparata ujeti cvetoče rastline in zvedave žuželke, ki po hladnem delu leta spet pridno obletavajo travniške bilke. Tisti bolj pesniško razpoloženi so v literarni delavnici pesnili pesmi in pisali prozo na temo narave, Zemlje in pomladi.

Tekom celotnega dneva so nastali krasni izdelki, ki bodo krasili naš šolski prostor in nas še nekaj časa spominjali na lepo preživet dan.

Naravoslovni dan smo zaključili na šolskem igrišču, kjer smo se zbrali z namenom predstavitve naše nove ekolistine, ki jo bomo v prihodnjih dneh svečano predali v podpis. S tem dokumentom se bomo vsi deležniki obvezali, da bomo še naprej skrbeli za okolje, naravo, zdravje, medsebojne odnose ter da bomo delovali tako, da nam bosta skrb za okolje in naravo postala del življenja.

Leonida Zalar, prof. kemije in biologije,
koordinatorica naravoslovnega dne

Prireditev Pozdrav pomladi

V sredo, 30. 3. 2022, smo v našem kraju pozdravili pomlad. Prireditev Pozdrav pomladi, ki je potekala v obliki radijske oddaje, je bila polna sproščenosti in navdušenja ob ponovnem nastopanju v živo. S številnimi deklamacijami, plesi, glasbo in petjem so se predstavili učenci od 1. do 9. razreda. Prekrasne pesmi, namenjene mamam, naravi, družini in domu, zvoki harmonike, folklorni koraki, plesni gibi in čudoviti glasovi so v nas na široko odprla srca pomladi, srčnosti in optimizmu.

Mentorice OŠ Sladki Vrh

Papirnate ladjice kot opomin na žrtve preteklih dogodkov

Vsekakor bi lahko rekli, da je ideja profesorja Borisa Krabonje, profesorja zgodovine na Srednji ekonomski šoli in gimnaziji Maribor o zbiranju papirnatih ladjic prerasla že v aktualne dogodke Evrope. Z zbiranjem ladjic vse do 9. maja želi z zbranimi 6 milijoni ladjic opomniti na nepotrebne žrtve genocida, aktualne žrtve človeške ignorance in dejstva, da se ne naučimo zgodovine dovolj, da bi človek bil res Človek. V okviru prostovoljstva, ki je zaradi koronske situacije v začetku šolskega leta omejila

delovanje naših učencev, smo se v šoli in vrtcu odločili in začeli izdelovati papirnate ladjice. Do sedaj smo jih odpeljali dvakrat in skupno izdelali 41.700 ladjic.

Iz zbranih ladjic bo skupina študentov arhitekture ustvarila umetniško inštalacijo in mi smo zelo ponosni, da bomo lahko prispevali k uresničitvi ideje.

Mag. Smiljana Valcl,
koordinatorica prostovoljstva

Lutkovno-gledališke predstave v našem vrtcu

Dramska vzgoja nam pri našem delu zelo pomaga. Gledališke oz. lutkovne igre otrokom odpirajo prostor za nove izkušnje ter spodbujajo vse čute. Vzgojitelji smo tisti, ki lahko skozi gledališke dejavnosti otrokom približamo različna življenjska področja in jim s tem omogočimo aktivnejše spoznavanje sveta okoli sebe ter možnosti čustvenega odzivanja nanj, na problemske in vsakdanje situacije. Otroci lutke obožujejo, zato smo vzgojiteljice našega vrtca združile moči in ustvarile lastno gledališko skupino. V ta namen se zberemo, skupaj načrtujemo, pripravimo vse potrebno (izdelamo sceno, lutke), dodamo glasbene elemente – vključimo instrumente, pojemo pesmi ... Tudi same se kdaj pa kdaj »prelevimo« v različne

like oz. živali. Predstave so namenjene vsem otrokom našega vrtca. Pripravimo jih predvsem ob posebnih priložnostih (teden otroka, veseli december ...) ter tako otrokom še dodatno popestrimo dni, preživete v vrtcu. Besedilo oz. dolžino predstave prilagodimo starosti otrok. Za mlajše odigramo krajše zgodbe, za starejše zgodbo razširimo. Glede na to, da so otroci navdušeno in pozitivno sprejeli naše predstave, smo se z njimi predstavile tudi v Vrtcu Ceršak. Navdušeni in nasmejani obrazi otrok nam potrdijo, da smo ubrale pravo pot in s tem je naš trud poplačan.

Mirjana Šef Berce,
Vrtec Šentilj

Šolski novinarji na Radiu Maribor

Šolski novinarji OŠ Sladki Vrh ponosno sporočamo, da smo v marcu posneli skupaj z novinarko Tamara Zupančič Čučnik daljši prispevek za oddajo **Zvedavčki Radia Maribor**. Pripravili smo toliko odličnega materiala (predstavitev šole, projekta Erasmus+, odličnih dosežkov nekaterih naših učencev ...), da so se na Radiu Maribor odločili, da v oddaji Zvedavčki dobimo kar dva termina. Tako ste nam lahko prislunili prvi dve aprilski soboti. V kolikor ste nas preslišali, pa kar poklikajte na spletnih straneh za oddajo Zvedavčki. Zanimivi sta, naša mentorica Vanja Jesenek pa je na nas upravičeno ponosna.

Tamara Vajngerl,
šolska novinarka

Priveditev ob materinskem dnevu na Zg. Velki

V soboto, 26. 3. 2022, so učenci podružnične šole in malčki iz vrtca s ponosom nastopali na prireditvi ob materinskem dnevu. Najprej nas je vse lepo pozdravila in nagovorila ga. Vesna Knuplež. Pozdravila je tudi g. župana in evropsko poslanko go. Ljudmilo Novak. Prireditev sta povezovali učenki Tija Vajnhandl in Ela Šteharinik. S pozdravom v angleščini in pesmicama so se nam prvič predstavili prvošolčki. Prav tako je prvič v javnosti nastopila folklorna skupina. Predstavili so se s pesmijo in plesom Psiček nima repka več in Ob bistrem potočku je mlin.

Vsi nastopajoči so poželi velik aplavz. Staršem, predvsem mamicam, so se zarosile oči, ko so videle nastopati svoje otroke.

Veseli in polni lepih vtisov smo po končanih nastopih poslušali še koncert skupine II Divji.

Lepo nam je bilo.

Andreja Rojs

Lutkovna predstava Dom za medveda

Ob koncu koledarskega leta smo tri vzgojiteljice Vesna, Nina in Metka otrokom pripravile lutkovno predstavo z naslovom Dom za medveda po istoimenski pravljici, ki jo je napisala Barbara Ortelli. Živali v lutkovni predstavi, ki so imele vsaka svojo hišico na drevesu, je presenetil medved, ki je nekega večera zaspal pod njihovim drevesom. Živali so se ga najprej ustrašile, ko pa jim je medved izkazal svojo prijaznost in nalovil ribe za vse živali, so mu ponudile pomoč ter mu pomagale zgraditi hiško pod drevesom, kjer so srečno živeli ter pomagali drug drugemu.

Otrokom smo predstavo zaigrale v tednu pred novoletnimi počitnicami v sklopu čarobnega decembra in tako tudi najmlajšim približale lutkovno gledališče in čar letega. Otroci so v predstavi zelo uživali, tako najmlajši kot tisti malo starejši. Ob koncu lutkovne predstave so skupaj z nami zapeli in si podrobneje ogledali lutke.

Metka Purgaj

Pustno presenečenje

Na pustni torek so vrtec obiskali kralji, princeske, miške in mačke, vojaki, gusarji, Pika Nogavička in lev. Po skupnem druženju in rajanju so nas pred vrtcem presenetili kurenti iz Jakobskega Dola, ki so z glasnim zvonjenjem in poskakovanjem odganjali zimo ter nam popestrili dan. Pred odhodom so nam podarili rutico, ki nas bo spominjala na njihov obisk, za kar se jim lepo zahvaljujemo, mi pa smo dan zaključili s pustno povorko po bližnji okolici, ki smo jo pospremili z glasnim petjem in igranjem na instrumente.

Vesna Brenholc,
vzgojiteljica, Vrtec Ceršak

Občina Šentilj

Pozdrav pomladi

V torek, 22. 3. 2022, so učenci od 1. do 9. razreda v Kulturno prosvetnem domu Vlada Pipana v Šentilju ob 17.00 pripravili prireditev za starše – Pozdrav pomladi. Dogodka so se udeležili župan, mag. Štefan Žvab, podžupanja, ga. Lidija Šarič, ravnateljica, ga. Mihelca Fajs, njena pomočnica, ga. Jasmina Janžek, dekan Igor Ignacij Novak ter številni starši. V uvodu sta zbrane nagovorila ravnateljica in župan.

Nastopajoči so se predstavili z deklamacijami, pesmijo, plesom ter igranjem na inštrumente. Učenci OŠ Rudolfa Maistra Šentilj in šentiljske podružnice Konservatorija za glasbo in balet Maribor so pripravili pester program. V različnih zvrsteh glasbe, od klasičnih skladb do tistih z razvedrilno vsebino, so se predstavili mladi pianisti, harmonikarji, kitaristi. Drugošolci so se predstavili s folklorno točko, devetošolci pa s plesom, ki ga bodo plesali na valeti. Na Orffove inštrumente so nam zaigrali tretješolci ter učenci od 5. do 9. razreda, ki v Šentilju obiskujejo podružnico Konservatorija za glasbo in balet Maribor. Prireditve so z izbranimi skladbami popestrili še trije šolski pevski zbori: Pedenjped, Otroški pevski zbor in Mladinski pevski zbor.

Nastopajoči so s prireditvijo pokazali, da dolgega koronskega obdobja niso prespali, temveč so bili pozitivni in aktivni na številnih področjih. Občinstvo je nastopajoče nagradilo z bučnim aplavzom in domov odšlo nasmejeno.

Metka Papec,
vodja prireditve in učiteljica na
OŠ Rudolfa Maistra Šentilj
Foto: Nina Pavlinek

Pohod s starši in starimi starši v okviru gibalnega/športnega programa Mali sonček v Vrtcu Sladki Vrh in Zg. Velka

Strokovni delavci se zavedamo, kako pomembno je sodelovanje s starši in vključevanje le-teh v vzgojno-izobraževalni proces.

V našem vrtcu so nekatere oblike sodelovanja že stalnica skupnega druženja. Na izvedbo neformalnih srečanj je žal v zadnjih dveh letih vplivala epidemija korona virusa v državi in zdravstveni ukrepi, ki so omejevali vse oblike osebnih stikov.

Po zelo dolgem času smo si tako vsi zaželeli druženja, zato smo ponovno medse povabili starše in stare starše.

Strokovni delavci in otroci Vrtca Sladki Vrh in Zg. Velka smo v svojo družbo v četrtek, 21. 4. 2022, v popoldanskem času povabili starše in stare starše.

Druženje smo namenili področju gibanja, ki je prioritetno področje našega akcijskega načrta. Pohod je potekal v okviru gibalnega/športnega programa Mali sonček.

Otroci 1. starostnega obdobja so odkrivali nove izzive v bližnji okolici kraja, otroci 2. starostnega obdobja pa so ta dan za svoj cilj izbrali daljšo pot.

Na pohodu smo strokovni delavci prisotne spodbujali k ozavešanju spoštljivega in kulturnega odnosa do narave. Opozarjali smo na pomen čistega okolja in pobrali odvržene odpadke. Nezavedno, a veliko bolj prepričljivo

kot beseda sama, se na otroke namreč prenaša odnos nas odraslih do čistega okolja. Z otroki smo na spontan način delili svoje občutke ob opazovanju in doživljanju pomladnega naravnega okolja, spregovorili pa smo tudi o pomenu svetovnega dneva Zemlje, planeta, ki je naš dom.

Športno popoldne smo zaključili z občutki zadovoljstva, sicer utrujeni, a polni prijetnih vtisov.

Dan smo preživeli malo drugače, vse bolj smo namreč obremenjeni s hitrim življenjskim tempom, kar se kaže v pretiranem organiziranju raznih dejavnosti za otroke izven doma. Pri tem pa pozabljamo na čar skupnih sprehodov v naravo, opazovanja in doživljanja narave, gibanja in spletnja vezi, vsega, kar otrok v občutljivem obdobju otroštva najbolj potrebuje.

Sara Monzalgi,
vzgojiteljica

Obisk policistke v vrtcu na Zgornji Velki

Pomladni aprilski dan je v našem vrtcu popestrila policistka Patricija Šveincer. Najprej nam je predstavila svoje delo,

pokazala oblačila policista in opremo, ki jo potrebuje pri svojem delu. Otrokom je postavila veliko vprašanj o varnosti v prometu, kadar smo pešci, kolesarji ali sopotniki v avtomobilu. Otroci vedo, da morajo pred prečkanjem ceste pogledati levo in desno, na kolesu nositi čelado in v avtomobilu sedeti v otroškem sedežu ter biti pripeti. Otroška odkritost pa ne pozna meja, saj so le-ti priznali, da morajo na vsa ta pravila včasih opomniti svoje starše. Najbolj zanimiv je bil seveda ogled policijskega vozila z lučkami in sireno. S policistko smo se tudi naučili varno prečkati cesto. Policistki in Policijski postaji Šentilj se zahvaljujemo za posredovane informacije in prijetno druženje.

Fotografije dejavnosti si lahko ogledate v naši spletni galeriji.

Strokovne delavke Vrtca Zgornja Velka

Numizmatika

Učenci 9. b so v tednu finančne pismenosti del svoje razredne ure namenili tudi zbirateljski numizmatiki. V goste so povabili pedagoginjo Andrejo Jurkovič, ki je s svojim očetom zbirateljica starega denarja.

Učenci so v zanimivi delavnici uživali in se naučili, da je zbirateljstvo starega denarja, srebrnikov in zlatnikov lahko tudi odlična naložba za prihodnost in hkrati poučevanje zgodovine.

Lucija Žurman,
šolska novinarka

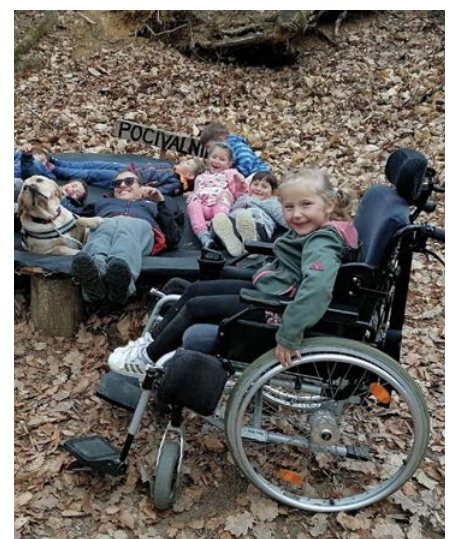
Raznolikost nas bogati

Svet je raznolik in prav je, da ga takšnega spoznajo že otroci. Da se raznolikosti ne ustrašijo, pač pa jo sprejmejo in ji z veseljem podajo roko.

S tem namenom smo v Vrtcu Ceršak organizirali prav poseben obisk. Obiskal nas je Anže, ki je zaradi cerebralne paralize na vozičku. Spremljala sta ga osebna asistentka Katja, ki opravlja čudovito delo, ter štirinožna pomočnica Cookie. Cookie ni le Anžetov hišni

ljubljenček, pač pa izšolana službena psička pomočnica. Pomaga mu odpirati vrata, predale in omare, pobirati padle predmete, sezuvati nogavice in slačiti jopico. Najbolj pa uživa, ko je čas za igro. In kam smo se skupaj odpravili – ja, tja, kjer smo najraje – v gozd. To je bil z vozičkom pravcati podvig, a se nismo dali. Vsi smo uživali v skupnem druženju v naravi in tudi Anže je užival na našem počivalniku, ko je zrl med drevesne krošnje. Otroci so preizkusili vožnjo z vozičkom, se igrali s Cookie in Anžetu zastavljali vprašanja. Preživeli smo čudovit dan, otroci pa so razširili svoja obzorja in spoznali, da je svet raznolik in zato še bolj zanimiv.

Barbara Škerlec,
Vrtec Ceršak
Foto: Heidi Rošker

Delamo primere dobre prakse

Zaposleni na OŠ Sladki Vrh se kljub priznani odličnosti želimo še naprej strokovno spopolnjevati. Prav zato smo v četrtek, 7. aprila, pripravili še eno izobraževanje v vrsti odličnih in priznanih dobrih praks poučevanja. Tokrat so imele glavno vlogo učiteljici razrednega pouka Vesna Godler in Maja Trojner Besedić in učiteljica matematike Lidija Jug. Svojim sodelavkam in sodelavcem so prikazale svojo poučevalno prakso v okviru formativnega spremljanja, kot ga izvajajo pri svojem pouku. Pobuda za to predstavitev pa je bil posvet o formativnem spremljanju, kjer so učiteljem, ravnateljem in drugim strokovnim delavcem iz Slovenije in tujine predstavljale svoje primere.

Profesorica razrednega pouka Maja trojner Besedić je povedala: »Sodelavcem sem predstavila učne poti in brezno učenja, ki jih vnašam v svoje poučevanje. **Učne poti** sem prvič srečala na izobraževanju v tujini in popolnoma so me prevzele. Pred očmi učencev (in pred mojimi očmi) se s pomočjo dobro načrtovane učne poti razkrije vznemirljivo popotovanje učenja, dovolj »odprto«, da ostaja zanimivo in prosto za morebitne stranpoti naših pobud in zamisli, hkrati pa so dovolj trdna struktura, ki je kompas in daje varnost, predvidljivost in jasnost učenju. **Brezno učenja** je predvsem izjemno motivacijsko sredstvo. V razredu je takoj rešilo občasne zagate, kako z učenci spregovoriti o procesu učenja, ne

da bi zveneli kot na stotine zaprašenih priročnikov iz knjižnice. Ob raziskovanju procesa učenja, ob pogovoru o naših občutkih in mislih ob učenju so učenci lahko v svojem jeziku izrazili sicer kompleksne faze procesa učenja. Samo ustvarjanje brezna učenja je vsaj tako dragoceno za učečo se skupnost kot izdelek sam, če ne še bolj. S pomočjo tega so učenci spoznavali, da učenje ni le »fajn«, da je pot »od trnja do zvezd«. Z njim smo v razredu razvili svojstven besednjak, ki ga uporabljamo, ko želimo ubesediti naše učenje in občutke ob njem. Dopušča veliko ustvarjalnosti, humorja in nam daje vedeti, da smo okej, kjerkoli na tej poti učenja smo.«

Vanja Jesenek

Vse diši že po pomladi

V Vrtcu Sladki Vrh in Zgornja Velka smo že nestrpno čakali na pomlad, ki nam prinaša prebujanje narave in številne možnosti za raziskovanje v naravi. Tako smo si mesec marec popestrili s pestro paleto različnih dejavnosti, med katerimi ni manjkalo ustvarjanja, petja,

nastopanja ter druženja s starši, katerega smo si vsi že močno želeli. Ker pa vsi zelo radi ustvarjamo, smo se tudi tokrat poslužili različnih likovnih tehnik in pripravili pomladno razstavo v Knjižnici Šentilj. Obeležili smo dan žena, seveda pa nismo pozabili na materinski dan in za mamice ob njihovem prazniku pripravili prav posebna darilca, v katera smo vložili veliko truda in ljubezni. Otroci skupine Levčki in Slončki smo se odzvali povabilu TD Klopotec in se s svojim nastopom predstavili na prireditvi ob materinskem dnevu, ki je bila 26. marca 2022 na Zgornji Velki. Ob koncu meseca marca pa je napočil čas, ko smo se lahko s starši otrok ponovno

srečali v živo. Otroci Vrtca Sladki Vrh so pripravili neformalna srečanja za mamice s kratkim nastopom, otroci Vrtca Zgornja Velka pa so se s starši odpravili na orientacijski pohod in skupaj premagovali naloge, ki so jih čakale na poti. Ugodne vremenske razmere smo izkoristili za bivanje na šolskem igrišču, ki nam kot »zunanja telovadnica« nudi veliko možnosti za razvoj motoričnih sposobnosti. Veliko časa smo namenili naravoslovnim sprehodom ter širili otroška obzorja. Posvetili smo se tudi naravoslovnemu koticu na prostem, saj smo komaj čakali, da se lahko vanj ponovno zatečemo in ga pripravimo na zasaditev. Otroci so z zanimivimi dejavnostmi priklicali sončne žarke in s tem počastili pomlad.

*Mateja Rafolt,
vzgojiteljica*

France Prešeren v Vrtcu Ceršak

Kulturni praznik smo v Vrtcu Ceršak podaljšali kar v kulturni teden.

Da smo se lažje vživeli v čas, ko se je rodil France Prešeren, smo si ogledali nekaj videoposnetkov, kako se je živelo v začetku 19. stoletja. V vzdušju tedanjega časa smo spoznali njegov življenjepiš in se ob tem posladkali s figami. Prebrali smo si pesmi Lepa Vida in Povodni mož, v knjižni kotichek pa postavili še nekaj slikanic s Prešernovo poezijo. Spoznali smo slovensko zastavo in grb ter poslušali slovensko himno. Ogledali smo si zanimive posnetke v različnih jezikih ter se seznanili znakovnim jezikom. Ugotovili smo, da se najlažje pogovarjamo v slovenskem jeziku. Otroci so si izdelali svoje zastave, obrisali zemljevid Slovenije in v tehniki frotage »izdelali« slovenske kovance za 2 €. Preizkusili smo se v pisanju verzov s črnilom in peresom ob soju petrolejke. Tudi svoje portrete smo ustvarjali. Tema se je otrok tako dotaknila, da so o Francetu Prešernu raziskovali tudi doma, Naš 5-letnik pa je povedal, da bo sedaj on pisal pesmi, ker je France Prešeren umrl. Za prihodnost naše kulture se nam torej ni treba bati.

*Barbara Škerlec,
Vrtec Ceršak*

Razširjen program osnovne šole (RaP) Sladki Vrh

S šolskim letom 2021/2022 je OŠ Sladki Vrh pristopila v nacionalni poskus »Uvajanje tujega jezika v obveznem programu in preizkušanje koncepta razširjenega programa v osnovni šoli« RaP v celoti.

Prvotna zasnova projekta traja od 1. 9. 2018 in bo v razširjeni obliki trajala do 31. 8. 2023.

Člani projektne skupine so **vsi učitelji pedagoškega zbora, ki izvajajo posamezne dejavnosti za učence.**

Poskus zajema:

1. Uvajanje **PRVEGA TUJEGA JEZIKA** (angleščine) kot **obveznega predmeta v 1. razred.**

2. Uvajanje **DRUGEGA TUJEGA JEZIKA** (nemščine) kot **obveznega predmeta v 7., 8. in 9. razred** (prvo leto poskusa samo v 7. razredu).

3. Uvajanje in preizkušanje vsebinskih področij v okviru razširjenega programa:
- **GIBANJE IN ZDRAVJE ZA DOBRO**

PSIHIČNO IN FIZIČNO POČUTJE (gibanje, hrana in prehranjevanje, zdravje in varnost),

- **KULTURA IN TRADICIJA (kultura, umetnost in dediščina, kultura sobivanja, tuji jeziki),**

- **VSEBINE IZ ŽIVLJENJA IN DELA OSNOVNE ŠOLE (samostojno in/ali sodelovalno učenje, igra in samostojno načrtovanje prostega časa, medvrstniško, medgeneracijsko in mednarodno sodelovanje).**

Namen poskusa:

- odpravljanje vrzeli, poglobljanju in nadgrajevanju ciljev obveznega programa OŠ,
- doseganje ciljev razširjenega programa,
- večja izbirnost in participacija učenk in učencev,
- razvijanje ustvarjalnosti in inovativnosti učencev,
- poglobljeno spoznavanje posebnosti posameznih učencev, večja možnost za udeležanje načela individualizacije,

- razvijanje učenčevih močnih področij, interesov, spretnosti in znanja,
- razvijanje učnih in delovnih navad,
- spodbujanje kakovostnega preživljanja prostega časa ter zdravega življenjskega sloga,
- vsakemu učencu zagotoviti 5 ur gibanja na teden.

Šolska projektna skupina

Muca Copatarica

Letos beležimo 100. obletnico rojstva znane slovenske otroške pisateljice Ele Peroci in 65. obletnico rojstva njene legendarne Muce Copatarice. Generacija za generacijo smo odraščali ob tej pravljici in vsi smo vzljubili Muco Copatarico. V skupini Lunice smo letos izvajali projekt. V sklopu projekta je otroke vsak dan obiskovala Muca Copatarica (lutka). Z otroki se je pogovarjala in jim povedala, kakšna dejavnost se bo izvajala za tisti dan. Otroci so si izdelali lutke Muce Copatarice, skupaj smo izdelali sceno za lutkovno predstavo, ki so si jo otroci nato ogledali. Razvrščali smo svoje copate, jih iskali, obešali, čistili, šivali. Igrali smo se različne igre. Dele slik smo dodelili v celoto ter razvrščali po barvi ... Ogledali smo si slikanico in se ob slikah pogovarjali in poimenovali različne predmete ter tako spoznavali tudi nove besede. Kopije slik slikanice smo pritrtili na steno in otroci si vsakodnevno radi ogledujejo ter poimenujejo različne predmete in osebe ter seveda Muco Copatarico. Otroci so z navdušenjem vsak dan čakali Muco Copatarico in z veseljem izvajali dejavnosti. Še vedno pa skrbijo za to, da so copati lepo pospravljeni.

Heidi Elizabeth Veber,
Vrtec Šentilj

Lutke, prijateljice otrok

Lutka ima v otrokovih očeh neverjetno moč. Lahko je vesela, žalostna, nagajiva, nespametna, lahko se zmoti, pa ji tega nihče ne zameri. Z lahkoto popravi vse napake in se znajde v vsaki situaciji. Ob igri z lutko otrok zadovoljuje svoje osnovne potrebe po svobodi, zabavi, ljubezni, moči ... Poleg tega se ob njej tudi vsestransko razvija in gradi pozitivno samopodobo.

V Vrtnu Sladki Vrh se v letošnjem šolskem letu teme, dejavnosti in aktivnosti povezujejo in navezujejo na eno, osrednjo temo – »LUTKE, PRIJATELJICE OTROK«, ki povezujejo in prepletajo tudi področja kurikulumata, prioritete naloge in projekte naših skupin. Skozi vso šolsko leto izbiramo in otroke seznanjamo z umetnostnimi in neumetnostnimi besedili, z likovnimi dejavnostmi in tehnikami, pesmicami, deklamacijami, izštevankami, prstnimi, rajalnimi in socialnimi igrami, ki se v določenem in načrtovanem obdobju navezujejo na izbran živalski motiv ter jih otrokom približamo in predstavimo s pomočjo preprostih lutk.

Osrednja tema šolskega leta je skupna vsem skupinam 1. starostnega obdobja in skupini homogenega oddelka 3–4 leta. Strokovni delavki posamezne skupine pa določita in izbereta temo in dejavnost, ki je primerna sposobnostim in interesom otrok. Mejniki v načrtovanih obdobjih so letni časi in tako so do sedaj z nami že zaživel medved, jež, lisica, miš in ptice, gosnica in zajec. Kmalu bosta priletela še metulj in čebela, ob pričetku poletja pa se pridružijo še žaba, mravlja in riba.

Ni nam dolgčas. Česar ne znajo ali si ne upajo povedati otroci, nam povedo lutke ...

Laura Krajner Ploj,
vzgojiteljica

Srečelov in iskrice v očeh učencev OŠ Sladki Vrh

Za nami sta prav posebni dve šolski leti, ki sta zaznamovali vse, še posebej pa otroke, učence naše šole. Socialni stiki, ki človeku dajejo smisel, so bili v tem času zelo okrnjeni. Zato smo želeli spodbuditi pomen božičnih praznikov in pripravili zelo bogat in raznolik srečelov.

Na podjetja in posameznike smo se obrnili s prošnjo za donatorstvo izdelkov za srečelov, ki smo ga priredili v okviru našega delovanja prostovoljstva za učence OŠ Sladki Vrh v petek, 24. 12. 2021. Za vso podporo, pripravljenost na sodelovanje in donatorstvo se še enkrat vsem najlepše zahvaljujemo. Želimo, da bodo poslovne izkušnje tako uspešne in donosne, kot so bile iskrice v očeh naših učencev v prazničnem decembrskem času.

*Mag. Smiljana Valcl,
koordinatrica prostovoljstva*

Igra s škatlo

Igra je zelo pomembna za otroke in za njihov optimalen celostni razvoj. Pri tem otroci uporabljajo svojo ustvarjalnost, razvijajo domišljijo in spretnosti. Z igro, ki ni vodena in motena s strani odraslega, se otroci naučijo sodelovati, deliti, reševati konflikte, se pogajati in zagovarjati svoja stališča. Prava igra je spontana, svobodna in notranje motivirana. Za igro pa ni potrebno imeti veliko igrač, lahko je tudi kakšen odpadni material, ki se lahko z otrokovo ustvarjalnostjo in domišljijo spremeni v karkoli. Pri nas v igralnici imamo navadne kartonaste škatle, s katerimi se otroci izredno radi igrajo. V igralnici jih imamo že veliko časa in interes zanje ne upada. Vsak dan se najde kaj novega, kar lahko ustvarjajo z njo. Pri igri otroci sodelujejo in si pomagajo in pri tem so zelo domiselni in kreativni. Za njih to ni škatla ampak hiša, voz, postelja, avto, pručka, hlod, boben, stolpnica, hiša ...

*Heidi Elizabeth Veber,
Vrtec Šentilj*

Prostovoljci v zavetišču za brezdomce Maribor

Naše prostovoljske dejavnosti so se razširile na sodelovanje z brezdomci že v mesecu decembru, ko smo zanje s pomočjo 9. razredov izdelali novoletne voščilnice in jim zapisali misli in želje za prihajajoče leto. Našo pobudo za sodelovanje so ob poslanih voščilnicah takoj sprejeli in nam vrnilo čudovite zapise ter vsakemu priložili tudi spominček, na katerega smo zelo ponosni. Naše druženje smo tako skrbno načrtovali in prvo srečanje namenili ustvarjanju ter jim skušali pričarati prijetne velikonočne praznike. Imeli smo se izjemno lepo in verjamemo, da smo jim polepšali dan. Spoznali smo razsežnosti človeka, vrednot, tudi različnih stisk in življenjskih poti, ki nam lahko krojijo usodo vsakdanjega življenja. Druženje bomo nadaljevali in v prihodnje posegali tudi po ostalih oblikah krepitev socialnih stikov in družabništva.

*Mag. Smiljana Valcl,
koordinatrica prostovoljstva*

Maček v žaklju

Ob vedno večji dostopnosti digitalnih vsebin za otroke vse prepogosto ostajajo knjige na policah nedotaknjene. V zadnjih dveh letih pa je dostopnost do knjižnih polic v knjižnici omejila tudi epidemija.

V vrtnu se zelo dobro zavedamo, kako pomembno je branje otrokom, zato smo se lotili različnih projektov, povezanih z branjem. Poleg že utečene bralne značke Palček bralček smo se pridružili nacionalnemu projektu Beremo

skupaj. Vzgojiteljice smo skrbno izbrale kvalitetne slikanice, ki jih otroci tekom celega šolskega leta odnašajo domov in prebirajo skupaj s svojimi starši. V Mestni knjižnici Ljubljana pa smo dobili idejo za projekt Maček v žaklju. Projekt smo z njihovim dovoljenjem priredili za naše potrebe. Za izvedbo projekta, ki uspešno teče že nekaj mesecev, pa smo potrebovali tudi pomoč. Naša knjižničarka, gospa Sabina Kotnik, se je z veseljem odzvala in prav ona skrbi, da se v žakljih vedno skriva nekaj novega in zanimivega za naše otroke. Jadranka Kikl je sedla za šivalni stroj in nam zašila čudovite žaklje, ilustratorica Manja Koren Kodele je naslikala prisrčnega mačka v žaklju, Vesna Brenholc pa je izdelala ploščice z logotipom za naše žaklje. Starše in otroke skupine Pedenjpedi smo povabili, da obišejo našo knjižnico in si izposodijo mačka v žaklju. Vsakič jih v žaklju čaka novo presenečenje. Žaklji so bili dobra rešitev za dostop do knjig tudi v času, ko je za vstop v knjižnico veljal PCT pogoj. Starši, ki pogoja niso izpolnjevali, so preprosto počakali pri vhodu, med tem ko je njihov malček pri pultu prevzel izbrani žakelj. Želimo si, da bi prav vsi otroci imeli dostop do kvalitetnih knjig in se ob njih razvijali in rastle, s starši pa se ob skupnem branju še tesneje povezali. In obisk knjižnice jim pri tem vsekakor lahko pomaga.

Barbara Škerlec,
Vrtec Ceršak

Foto: Barbara Škerlec, Manja Koren Kodele, Barbara Škerlec

Poseben obisk v moji šoli

Sestrična Mia živi v Londonu in me večkrat na leto obiše. Stara je 8 let in v Angliji obiskuje 3. razred osnovne šole. Učiteljici angleščine, Suzani Grobelšek, sem omenila, da Mia pride konec aprila in je rekla, da bo vprašala ravnateljico, če nas lahko obiše v šoli, saj bi od tega obiska vsi učenci veliko odnesli. Ravnateljica je dovolila in tako je danes, 21. 4., šla Mia z mano v šolo. Predstavila se je sošolcem, povedala veliko o šoli v

Angliji, mi smo ji postavljali vprašanja ... bilo je zelo zanimivo.

Ker me je zanimalo, kako je Mia doživela obisk v slovenski osnovni šoli, sem z njo opravila intervju:

V: »Kakšna se ti je zdela moja šola?«

M: »Zelo super! Najbolj všeč mi je bilo, da ne nosite uniform in da si obuvate

copate, ker pri nas imamo čevlje obute ves dan.«

V: »Kaj vi v šoli jeste in kakšna se ti je zdela naša hrana?«

M: »Pri nas v šoli nimamo zajtrka, jemo doma. Kosilo si kupimo v kantini ali pa prinesemo od doma. V tvoji šoli je bil zajtrk zelo dober, najbolj všeč mi je bilo, da je presenečenje, ker ti ga kar

prinesejo. V Londonu moraš v kantini sam izbrati palačinke, mafin, sendvič ...»

V: »Kaj ti je bilo danes najbolj všeč?«

M: »Najbolj všeč mi je bil rekreativni odmor na igrišču. Pa otroci so zelo prijazni! In učiteljici angleščine dobila oceno 5!«

V: »Si se danes kaj novega naučila?«

M: »Ja, naučila sem se dele telesa v slovenskem jeziku, pri matematiki sem izračunala nekaj računov, spoznala sem veliko novih ljudi in šolo v Sloveniji.«

V: »In katera šola ti je bolj všeč, pri nas ali v Londonu?«

M: »Tukaj mi je bolj všeč, ker nimate uniform in so vsi prijazni!«

V: »Hvala in upam, da še kdaj prideš na obisk v mojo šolo!«

Veronika Pohorec

Nova krajevna hiša na Zgornji Velki bo – pričetek izgradnje 2022

V četrtek, 17. 2. 2022, je potekala 11. redna seja odbora KS Velka, ki je bila sklicana na pobudo odbora krajevne skupnosti.

Glede na izjavo župana, ki je bila objavljena na spletni strani občine in po radiu, je bila moja dolžnost, kot predsednice KS Velka, da podam odgovor in nekaj dejstev na temo izgradnje krajevne hiše.

Na podlagi tega je bila sklicana 11. redna seja, na katero so bili, poleg članov odbora, povabljeni vsi predsedniki društev, svetniki iz Krajevne skupnosti Velka in ostali krajani.

Glede na udeležbo je bilo jasno, da je veliko zanimanje krajanov, kaj se dogaja ali se bo dogajalo na Zgornji Velki.

Na seji odbora krajevne skupnosti je župan izjavil, da so odpravljene vse prepreke iz leta 2020 in 2021 za izdajo gradbenega dovoljenja in pričetek gradnje nove krajevne hiše v letu 2022.

Za gradnjo nove krajevne hiše, ki se bo izvajala v letu 2022 in 2023, se bo namenil denar, ki je namenjen v proračunu za leto 2022, v postavki za energetske obnove, v višini cca 300.000,00 eur. Preostanek investicije se bo moral zagotoviti v proračunu za leto 2023.

Na sami seji sem predstavila celotno kronologijo usklajevanj glede izvedbe projekta izgradnje krajevne hiše vsem prisotnim.

Svet KS Velka ni zavrnil novogradnje krajevne hiše, kot je bilo napisano v izjavi župana, ampak je zavrnil predlog župana, da se izgradnja prestavi v naslednje mandatno obdobje.

Predvolilna obljuba župana Štefana Žvaba je bila, da bo nova krajevna hiša v tem mandatu, zato člani odbora KS Velka nismo želeli pristati na to, da se vse skupaj prestavi na naslednje 4-letno obdobje.

Glede na informacijo župana na 10. redni seji, dne 16. 11. 2021, da ni možno pridobiti gradbenega dovoljenja za novo

krajevno hišo zaradi lastniških razmerij s sosedi in zahtev spomeniškega varstva, smo predlagali energetske sanacije krajevne hiše za cca 300.000,00 eur, razlika do vrednosti nove gradnje, cca 450.000,00 eur, pa bi se namenila dodatno za pločnike in ceste v letu 2022.

Glede na to, da smo projekt nove krajevne hiše tako rekoč uskladili že leta 2020, verjamem, da bo občina uspela pridobiti gradbeno dovoljenje v prvem četrtletju leta 2022 in objaviti razpis za izgradnjo do konca junija 2022.

Glede izjave župana, ki je bila objavljena na spletni strani, pa moram pritrditi županovemu zadnjemu stavku, navajam:

»DA SI KRAJANI VELKE ZASLUŽIMO VEČ.«

Z lepimi pozdravi.

Vesna KNUPLEŽ,
predsednica krajevne skupnosti Velka

17. dobrodelni koncert KO RK Šentilj 2022

Zaključni nastop na dobrodelnem koncertu v Šentilju

V tednu Rdečega križa je po enoletnem premoru Krajevni odbor Rdečega križa Šentilj ponovno organiziral dobrodelni koncert v igralniško zabaviščnem centru Mond in to že sedemnajstič zapovrstjo; prvega so organizirali leta 2005. Pomoč je bila v preteklosti namenjena v glavnem najbolj rizičnim kategorijam prebivalstva v Občini Šentilj in tudi širše.

»V preteklosti smo uspeli realizirati veliko ciljev – pomoč prizadetim ob tsunami v Aziji, pomoč otrokom s posebnimi potrebami iz Zavoda dr. Marijana Borštnarja v Dornavi, nakup črpalke za doziranje citostatikov za potrebe UKC Maribor, pomoč pri nakupu mamografa v akciji Zdravstvenega doma Adolfa Drolca, velikokrat smo peljali na morje otroke iz socialno šibkih družin, jim pomagali z nakupom učil in omogočali udeležbo šole v naravi. V KO RK Šentilj se je pred leti porodila tudi pobuda za zbiranje sredstev za nakup mobilne transfuzijske postaje za odvzeme krvi na terenu. Za ta namen smo organizirali pet dobrodelnih koncertov in s pomočjo širše skupnosti v petih letih aktivno sodelovali do končnega cilja. Avtobus je bil leta 2015 svečano predan v uporabo Centru za transfuzijsko

medicino v UKC Maribor. Tukaj gre poudariti, da smo v zadnjih letih strateško izjemno izpostavljeni begunskim valom, kjer se prav tako aktivno vključujemo,« je ponosen na uspehe predsednik KO RK Šentilj Stanislav Žebela, ki je nagovoril občinstvo z željo, da bi bila prireditvena dvorana naslednje leto tako polna kot v dobrih starih časih. Dolgoletna prizadevanja in delo KO Šentilj, kjer uspehi niso izostali, so pohvalili govorniki za mikrofonom: predsednica RK Slovenije mag. **Vesna Mikuž**, predsednik OZ RK Maribor doc. dr. **Jernej Završnik** in župan Šentilja mag. **Štefan Žvab**.

Dobrodošlico na 17. tradicionalnem koncertu so začeli člani **Pihalnega orkestra Občine Šentilj Paloma** – brass sekcija pod taktirko Janeza Kopšeta. Začetki godbe pa sicer segajo v čas okoli leta 1933. Pred nedavnim so na 25. tekmovanju godb Slovenije v zabavnem programu za pokal Vinka Štrucla bili prejemniki zlate plakete s pohvalo. Pevec narodno zabavne glasbe **Rudi Šantl**, za katerim je več kot štirideset let ustvarjanja in je že večkrat stal na tem odru, je bil z lepo slovensko pesmijo gost tudi ta večer. Iz Koroške je prišla s svojo kitaro in neizmerno energijo **Dunja Vrhovnik**. Kitaro je študirala na Dunaju, petje pa sedaj nadgrajuje v Mariboru. Dela avtorske skladbe, pa tudi lastne priredbe že znanih skladb, nekatere je predstavila tudi ta večer. Drugič in to z največjim veseljem, je na koncertu nastopil zaslužni profesor Univerze za glasbo in upodabljajočo umetnost na Dunaju mag. **Oto Vrhovnik**, ki je sodeloval tudi pri

organizaciji koncerta. S svojim saksofonom in teatralnim nastopom je krepko ogrel dlani obiskovalcev. Z izjemnim nastopom sta ta večer navduševala in požela stoječe ovacije **Sergej Ruprecht** in **Nataša Trobentar Majcen**, ki je študij petja obiskovala na Univerzi za glasbo in upodabljajočo umetnost v Gradcu, kjer je tudi magistrirala. Širši slovenski in avstrijski javnosti se je predstavila s številnimi tematsko obarvanimi koncerti (operni in operetni spevi, francoski šanson, slovenske popevke, italijanske kancone ...). Svoje pevsko in odrsko znanje prenaša na mlajšo generacijo. Ruprecht je profesor petja, operni pevec in ustanovitelj ter direktor šole petja Orfeus v Mariboru. Poleg poučevanja še vedno nastopa na koncertih, vodi pa tudi pevske seminarje po Evropi. Že sedemnajstič se je koncerta udeležila uspešna in vsestranska umetnica, pevka in glasbena pedagoginja, plesalka ter mamica z izjemno energijo ter šarmom **Tanja Žagar**. Nastopajoči glasbeniki, ki so v Šentilju pričarali tako lep večer pesmi in humorja, so na oder stopili dvakrat. Številni se iz leta v leto odpovedujejo honorarju in tudi letos je bilo tako.

Zbrana sredstva bodo namenjena za pomoč družinam in občanom v stiski, saj kljub gospodarski rasti po krizi še ni videti izboljšanja socialnih razmer; nasprotno, prosilcev pomoči, ki ne zmorejo več dostojnega preživetja, je vedno več.

Prireditvev je s humornimi vložki povezoval **Saša Šauperl**, ki ni pozabil na pohvale in zahvale vsem nastopajočim, sponzorjem in donatorjem ter obiskovalcem tega večera in že vabil na koncert prihodnje leto.

Anita Kirbiš

Naša dežela

Stranka NAŠA DEŽELA je s svojim programom drugačna pot za Slovenijo. Je stranka, ki spoštuje vsa različna mnenja. Stranka, ki ima poslanstvo povezovanja in bo s solidarno, socialno politiko vsakemu državljanu omogočila, da postane ponosen in odgovoren del naše družbe.

V našem domačem prostoru Občine Šentilj smo ustanovili lokalni povezovalni odbor nove politične stranke »Naše dežele«. Vsem članom, članicam in simpatizerjem zahvala za ves vložen trud in dosedanje trdo delo. Državnozborske volitve so za nami,

sedaj gremo zavzeto naprej – na lokalne volitve v naši Občini Šentilj.

Trudimo se za dobrobit slehernega človeka v našem prostoru.

Andrej Kmetič,
poslovni sekretar

Over Mura Muvi Mejkers

Najbolj zabavni posnetki v »našem« narečju: Kdo je ekipa, ki se skriva za Over Mura Muvi Mejkers Facebook profilom?

Če na svojem telefonu ali računalniku uporabljate družbeno omrežje Facebook, zagotovo sledite profilu Over Mura Muvi Mejkers, ki se predstavlja kot amaterski komedijantski profil, katerega namen je, da zabava naše občane.

Za tem Facebook profilom se skriva manjša ekipa moških, ki ne samo zabava z videoposnetki na spletu, temveč s svojimi skeči na raznih dogodkih v občini poskrbi za smeh. To so **Mitja Breg, Aleš Gorjup** in **Patric Rajšp**, glavni obraz in stalni član ekipe, ki se je čez leta zamenjala, pa je **Damjan Breg**. Brega smo vprašali, kako se je zdajšnja ekipa znašla skupaj? Odgovoril je, da so jih združile sorodstvene vezi.

»Narečja pa ne damo!«

Svoje delovanje so začeli že leta 2007, ko še snemanje posnetkov ni bilo tako

razširjeno kot danes. »Želeli smo nekaj posneti, nasmejati ljudi,« razlaga Damjan Breg o želji, ki je fante, ki se sicer niso šolali v filmski smeri, gnala, da so posneli prvih nekaj posnetkov.

Nikoli pa ni hobi prerastel v delo – čeprav so v zadnjem času dobili precejšnje število ponudb za snemanje oglasov, pove. Razlaga, da so na začetku delovanja objavljali posnetke, ki so nagovarjali celotno Slovenijo, ne zgolj šentiljske občine, a so kljub temu ohranjali svoje narečje. Na te posnetke so prejeli komentarje, da se to narečje razume samo tam, od koder so. Po besedah Brega so ugotovili, da »niti ne bi bilo tako slabo, če se osredotočimo samo na naš okoliš«.

In »naš okoliš« so osvojili. Tudi Breg razlaga, da od občanov prejema zgolj pohvale, dejstvo pa je, da imajo posnetki na Facebooku precejšnje število delitev, všečkov in tudi do 250 tisoč ogledov. In če mislite, da so njihovi največji oboževalci mladi, se motite. Breg deli opažanje, da jih je sploh v času korone krize na Facebooku začelo spremljati njihov profil precejšnje število starejših občanov.

Tudi njihovi skeči so priljubljeni. Tradicionalno se s svojimi skeči predstavijo na martinovanju na Zgornji Velki, gostovali pa so tudi na Sveti Ani. Breg pove, da se na igranje skečev pripravljajo bistveno več in dlje časa: namreč to je njihova priložnost, da

stopijo v stik s občinstvom, ki sicer redno spremlja njihove videoposnetke.

Over Mura Muvi Mejkers Facebook profil

Na Facebook profilu omenjena ekipa objavlja videoposnetke, ki osvetljujejo dogajanje v naši občini. Nasproščen način govorijo o aktualnih tematikah, a ostajajo nevtralni in politično neopredeljeni. Posebnost posnetkov pa seveda je, da ekipa govori v »našem« narečju. Vse skupaj je posneto na humoren način, z namenom, da posnetek zabava občane, razlaga Breg.

Inspiracijo za posnetke dobivajo s svojih izkušenj in doživljanj. Ko slišijo od bližnjih ali sami doživijo kaj, kar se lahko spremeni v dobro anekdoto, to spremenijo v skeč ali posnetek. »Se pa kdaj družimo tudi po gostilnah, nogometnih tekma, ... Tudi tam izvemmo veliko,« zaključuje.

Nika Vajnhandl

Foto: overmura muvi mejkers

Krajani Spodnje Velke in Žitenc izdelali »presmec«

Tri dni dela in »presmec«, ki je letos meril nekaj čez 20 metrov, je pod prsti spretnih rok udeležencev iz Sp. Velke in Žitenc, ki so ga v sodelovanju s TD Klopotec – Velka izdelali na družinski kmetiji Dreier, dobil veličasten izgled. Zelenja je letošnjo pomlad bilo na pretek kakor tudi mladine za nošnjo v cerkev Marija Snežna. V pripravah na največji krščanski praznik je druženje ob pesmi in delu ostalo v lepem spominu.

Lidija Šarič

Foto: Franc Berlič in Srečko Brumen

Copatarice na delu. Copatki za novorojenčke v Občini Šentilj

Predaja copatk

V gradu Cmurek na Tratah domačinke in domačini že od leta 2013 pletemo ideje in kvačkamo mreže. Zgradili smo Muzej norosti, ki s svojim pomenljivim naslovom združuje vse, ki si upamo misliti preko ustaljenih robov in meja in stopiti tja, kamor je preprosto treba iti. Od začetka se trudimo, da bi v njem dobili svoj glas tisti, ki smo jih kot družba odrinili na rob. Takoj za tem pa tudi, da bi se kot skupnost okrepili tako, da bi znali živeti skupaj. Eden od petih najstarejših ohranjenih gradov na Slovenskem se je izkazal za dober plac. V njem so ob muzeju zaživele številne pobude, ki nas družijo v grajskih sobanah, v parku ali na renesančnem dvorišču. V zadnjem

Paketki

letu so se rodile Copatarice, ki mislijo na prihodnje rodove, na tiste najmanjše, ki se nam šele pridružujejo.

Skupino Copatarice, ki v Muzeju norosti delujejo v okviru Študijskih krožkov pod okriljem Andragoškega centra Slovenije in MIZŠ, je osnovala Marta Cvajdik, upokojena učiteljica iz Sladkega Vrha, ki pravi takole: »Ideja, da bi izdelovale copatke za novorojenčke v Občini Šentilj, me je spremljala kar nekaj časa. Slišalo se je za dejavnosti, ki potekajo v gradu na Tratah. Padla je ideja, da bi lahko imeli tudi dejavnost ročnih spretnosti, kjer bi izdelovali uporabne stvari. Septembra 2021 smo se na grajskem dvorišču zbrale ljubiteljice pletenja in kvačkanja, za kar so nas navdušile že naše drage mame.

Hvala jim za to čudovito dediščino! Začeli so nastajati copatki, takšni in drugačni, pisani in beli za vse novorojenčke iz naše občine. Umetniki ustvarjajo z različnimi materiali in orodji. COPATARICE pa ustvarjamo z volno, s kvačko ali pletilkami. To za nas ni delo, je prijetno druženje, lepo zapolnjevanje časa za nekaj dobrega, dobrodelnega. Z velikim veseljem, potrpljenjem, ljubeznijo oblikujemo nitke voln v nekaj, kar bo, upamo, starše razveselilo, malčice in malčke pa grelo. Delamo z dušo, za dušo, v upanju, da koga osrečimo, ogrejemo.«

Doslej so Copatarice iz Muzeja norosti nakvačkale že preko 100 copatk. Prve paketke za novorojenčke in novorojenčice sta patronažni sestri Andreja Kranjc in Patricija Lupša prevzeli sredi marca. Mi pa upamo, da so paketki iz Muzeja norosti že prišli v prave roke. Če je med bralkami in bralci še kdo, ki bi se nam želel pridružiti, vas bomo veseli. Pletemo in kvačkamo še mnogo več, med drugim tudi kape za Muro. Pokličite nas na: 070 433 219 ali nam pišite na info@muzejnorosti.eu.

Ekipa Muzeja norosti

Foto: Arhiv MNT

Pri Mariji Snežni na Zg. Velki odprli župnijsko knjižnico

Odprtje župnijske knjižnice Matije Purgaja pri Mariji Snežni

Nastanek cerkve na Zg. Velki sodi v čas kužnih epidemij. Leta 1689 so v bližini gradu Trate na Einsiedelbergu zgradili majhno cerkvico, imenovano Marija Snežna. V njej so prebivali menihi puščavniki. Cerkev so v dobi jožefinskih reform podrli in nato v letih 1789–1791 zgradili na hribčku novo enoladijsko cerkev, obokano s kapelami z baročno opremo. Za njeno gradnjo so Velčani uporabili ves material razpadajoče cerkve na Einsiedelbergu. Vsa dela je vodil takratni kaplan **Matija Purgaj**, ki je v njej imel tudi prvo mašo.

Pri Mariji Snežni se je v njeni zgodovini izmenjalo več dušnih pastirjev, vsak je pustil svoje take ali drugačne sledi na tem koncu tolikokrat teptane slovenjegoriške zemlje. Vsak je bil po svoje zaslužen, da je človek na obrobju preživel in ohranil slovenski jezik, saj so se v župnišču skozi stoletja polnile tudi knjižne police. Pa vendar je bil prvi Matija Purgaj. Ker v začetku cerkev še ni bila župnija, so se duhovniki imenovali kurati in so delovali samostojno. Kurat Purgaj je 8. decembra na praznik brezmadežnega spočetja device Marije leta 1789 prvič

obhajal božjo službo. Na božič istega leta je na tem mestu krstil prvega otroka z imenom Tomaž. To dejanje je zabeleženo kot prvi zapis v krstno knjigo, ki predstavlja mejnik v vodenju matičnih knjig na tem najvišje naseljenem delu Slovenskih goric. Ker je Matija Purgaj vodil zidavo cerkve in župnišča, so mu hvaležni Snežničani na zunanjem zidu za oltarjem vzdali spominsko ploščo, kjer je tudi pokopan.

Danes župnijo Marija Snežna vodi župnik mlajšega rodu **dr. Boštjan Lenart**, ki je v župnijo prinesel svež veter, polotil se je obnove župnišča in tukaj naletel na izjemno bogato knjižno zbirko.

V nedeljo, 16. januarja 2022, po daritvi sv. maše, so ob zaključku pomembnega projekta – ureditev župnijske knjižnice s sočasno izdajo dveh knjig, pripravili svečanost s kulturnim program, ki so jo začeli in zaključili domačini Pevci ljudskih pesmi Zg. Velka. Svojemu namenu so predali župnijsko knjižnico, ki je namenjena vsem uporabnikom ter jo poimenovali po Matiji Purgaju. Predstavili so tudi dve pravkar nastali knjižici župnika dr. Boštjana Lenarta »Žive korenine – kašipot korakom«, se mu zahvalili ter zaželeli, da še naprej uspešno vodi, ohranja prepoznavnost in pomembnost župnije Marija Snežna.

Knjižnica je za kraj velikega zgodovinskega pomena, saj je Marija Snežna poznana kot literarno in kulturno središče na obrobju naše domovine. Že od ustanovitve župnije so tukaj delovali duhovniki tesno povezano s knjigo. Tudi med tokratnimi gosti so bili avtorji knjig, ki so posvečene Mariji Snežni in so z njimi obogatili knjižnico.

Malo je ljudi, ki cenijo domačo grudo, na kateri so preživeli svoje otroštvo. Literat in gledališki igralec **Tone Kuntner** je eden takih, ki se v svojih pesmih rad spominja bregač in Marije Snežne in tudi tokrat je bil izjemen interpret Zdravljice in Cankarjevih Nebes pod Triglavom.

Nebes pod Triglavom

Med drugim je spomnil, da je zadnjič pred oltarjem cerkve Marije Snežne stal pred 70 leti kot ministrant.

Župnija Marije Snežne je v neposredni bližini mejnega prehoda Šentilj, katerega v osvoboditveni vojni za Slovenijo jugoslovanska ljudska armada ni nikoli zavzela in ponosni ter hvaležni smo lahko za to poglavje naše domovine. Med vabljeni gosti je bil tudi predsednik prve slovenske vlade **Lojze Peterle**, ki je z igranjem slovenske in evropske himne na orglice pokazal tudi svoj veder značaj.

Velčani so še kako ponosni, da iz njihove župnije izhajajo izjemni ljudje, kot je **Stanko Majcen**, ki je zastopal Dravsko banovino v Beogradu. Med visokimi gosti pa je to nedeljo bila danes evropska poslanka **Ljudmila Novak**, ki jo je življenje poneslo od tod in se je z nostalgijo spominjala te cerkve, kjer so ji zapeli poročni zvonovi.

Na svečanosti je bila še ena velika umetniška duša, katere srce bije z tem krajem. Domačinom je sprva znan kot učitelj, sicer pa kot pisec knjig o ljudeh iz teh krajev, ki rad prihaja na Majcnov grob – najbolj vsestranski literarni ustvarjalec pri nas, prejemnik najvišjih nagrad in priznanj, pisatelj **Tone Partljič**.

Ljudmila Novak – tukaj so ji zapeli poročni zvonovi

»Pomen današnjega dogodka dojamemo samo tisti, ki cenijo kulturo in človeško dostojanstvo. Veseli nas, da je Občina Šentilj prepoznala vrednost investicije v kulturni biser, ki ga za našo krajevno skupnost predstavlja župnijska knjižnica, zato gre zahvala županstvu s podžupanjo **Lidijo Šarič** in drugim svetnikom, ki so podprli naše napore ob vzpostavitvi župnijske knjižnice Matije Purgaja. Veseli dejstvo, da je bila prva omemba v matičnih knjigah zapis krsta in ne zapis smrti, kar prinaša življenje in ne to, kar ga jemlje. V zbirki najdemo knjige, zapisane v latinščini in nemščini, ter stare vadnice slovenskega jezika iz leta 1778. Posebno vrednost predstavljajo edinstvene knjige imenovane Status annimarum. Gre za rokopise duhovnikov, ki so že takrat

beležili, kdo je živel pod isto streho in bodo poslastica za mnoge raziskovalce družinskih debel.

Prav ti najstarejši zapisi, ki hranijo marsikateri zanimiv opis družin, so bili vir navdiha za zapise živih korenin našega kraja, ki so izšli pred nedavnim v dveh knjižicah župnijske samozaložbe. Nič, kar je zapisano, ne umre. Kar je zapisano, ostane, ne večno kot so večni božji nauki, pač pa trajno kot traja naše hrepenenje po dostojanstvu, naklonjenosti, bližini sočloveka«, je v zaključnem nagovoru povedal farni župnik in avtor knjižic dr. Boštjan Lenart.

Otvoritve obnovljene knjižnice, ki sovпада z EU priznanjem Slovenije pred 30-mi leti, ne bi bilo, če projekta »obnova župnišča in knjižnice« ne bi podpirala tudi Občina Šentilj. Župan mag. **Štefan Švab** se je v svojem nagovoru zahvalil vsem za izjemna prizadevanja, visokim gostom pa za obisk. Njemu je pripadla tudi čast, da je po posvetitvi prenovljene knjižnice s strani lenarškega dekana **Marjana Role**, prerezal trak trobojnice. Prireditve je povezovala **Marija Ferenc**.

Že nekoč je bila znamenita božja pot k Mariji Snežni, ki se v zadnjem času ponovno uveljavlja, saj je bila leta 2009 Marija Snežna razglašena za romarsko pot. V mesecu avgustu praznujejo svoj farni in krajevni praznik, ko smo vsako leto lahko pričali izjemno obiskanim Snežničanim nedeljam.

Tone Kuntner - pred oltarjem nazadnje pred 70. leti kot ministrant

Ob cerkvi pri Mariji Snežni stoji obnovljen stari vodnjak, na katerem lahko preberemo verze Toneta Kuntnerja: "Ne boš odšel lačen, ne boš odšel žejen, človek popotni z Marije Snežne. Tu se naužiš lepote in mira, napiješ resnice iz čistega vira." In temu je verjeti.

Anita Kirbiš
Foto: Anita Kirbiš

Ideja o izgradnji motokros proge

Motokros je šport, ki postaja vedno bolj priljubljen, predvsem med mladimi. Nekateri se z njim ukvarjajo zgolj iz zabave, nekaterim prinaša vir dohodka, nekaterim pa je izhod iz vsakodnevne zmede. Je šport, ki zahteva veliko potrpežljivost, močno voljo in pogum. Tako kot pri vseh adrenalinskih športih se tudi pri vožnji motokrosa sprošča veliko adrenalina, ki pa za veliko večino prinaša zadovoljstvo in fokus.

Problem vožnje s kros motorjem je ta, da je precej hrupna in za sabo pušča zruvano podlago, kar pa je za marsikoga moteče. Problem je tudi pomanjkanje dobrih prog, kjer bi vožnja lahko bila nadzorovana. V Sloveniji je trenutno le nekaj prog, ki so legalne in primerne tako za začetnike kot tudi za izkušene motokrosiste. Tiste, ki pa trenutno spadajo pod prej omenjene pogoje, pa so kar precej oddaljene — najbližje

locirane proge so v Orehovi vasi, Lenartu in pri Sveti Trojici. Prizadevanje za vzpostavitev proge v naši občini je torej izjemna.

Urejena proga bi rešila onesnaževanje gozdov in voda na širšem območju, konflikte med motokrosisti in posamezniki, ki jih moti hrup, razbremenili bi policijo, ki se pogosto ukvarja z zajezitvijo vožnje v naravnem okolju in vožnje neregistriranih motorjev na javnih cestah. Rešila bi tudi problem plašenja domačih in divjih živali ter povzročanje škode v gozdovih in na kmetijskih področjih. Predvsem bi z urejeno in omejeno progno bili zadovoljni lovci, ki skrbijo za ravnovesje divjadi.

Trenutno poteka iskanje primerne prostora za vzpostavitev proge, ki bi rešila zgoraj omenjene probleme. To pa je neverjeten izziv za vse pristojne, ker mora tak prostor ustrezati tisoč in enemu pogoju.

Vesela sem, da je ideja bila uspešno predstavljena županu, saj jo je z veseljem sprejel in podprl. Močno upam, da bomo na koncu našli rešitev, ki bo vsem ugajala in kofliktov ne bo več.

Vir fotografije: <https://mxtrackbuilders.com/blog/drumlin-hills-mx?format=amp>

Eva Vrtin

Zmaga v medobčinski ligi

Ekipe Športnega in kulturnega društva Selnice ob Muri je sodelovala v Ligi dvornaske odbojke, ki ga je organiziralo Društvo »Mladi do kraja« v Lenartu. Na tekmovanju je od novembra do aprila v petih kolih svoje moči merilo šest ekip. Ekipe ŠKD Selnice ob Muri je zanesljivo vodila in se tako kot prva uvrtila v finalno kolo, ki je potekalo 24. 4. 2022 v Lenartu. V polfinalu so se pomerili z ekipo ŠD sv. Ana, kjer so po napetih treh setih vendarle zmagali in se uvrstili v finale. V finalu so fantje zbrali moči in pokazali borbenost ter v dveh dobljenih setih premagali ekipo AJM in osvojili 1. mesto.

Ekipe, ki so jo sestavljali: Denis Ploj, Tomaž Kitel, Žiga Čepek, Damjan Ploj, Jure Neudauer, Michel Nikl, Mitja Ferk in Martin Ferk, iskreno čestitamo in jim želimo še veliko zmag.

*Sara Nikl,
ŠKD Selnice ob Muri*

Državno prvenstvo v skokih na velikem trampolinu

V soboto, 9. 4. 2022, se je v Murski Soboti odvijalo Državno prvenstvo v skokih na velikem trampolinu, na katerem so nastopile tudi tekmovalke Športnega društva Šentilj. Tekmovanja so se udeležile Nastja Germ, Lana Lara Pomperger, Kiara Nissa Cajnko in naša najmlajša članica, komaj 8-letna Naja Domicelj Smerdu. Tekmovanje šteje za najpomembnejše v Sloveniji, saj so

Naja

se tekmovanja udeležila vsa društva s svojimi najboljšimi tekmovalci in tekmovalkami, ki se s to panogo gimnastike ukvarjajo. Glede na zahtevne čase med in po pandemiji in količino treninga, ki je bil pogojen z razmerami, so naše tekmovalke dosegle izjemne rezultate. Osvojeni sta bili dve medalji v dveh različnih kategorijah. Nastja Germ je v starostni skupini starejših deklic, v kateri tekmuje prvo leto, postala državna prvakinja. Naja Domicelj Smerdu je osvojila naslov državne podprvakinje v kategoriji cicibank. Odlično sta tekmovanje zaključili tudi Lana Lara Pomperger z osvojenim 11. mestom ter Kiara Nissa Cajnko z osvojenim 12. mestom med starejšimi deklicami. Obe sta se uvrstili v prvo polovico vseh udeleženk v tej starostni skupini. Vsem tekmovalkam iskreno čestitamo za dosežene rezultate.

Nastja

Sebastijan Štraus,
trener

Čistilna akcija 2022

Ob cestah in v naravi imamo še vedno preveč smeti. Kljub vsakoletnim čistilnim akcijam, ko pobereemo večino smeti, vsako pomlad vidimo, da jih imamo okoli sebe še vedno, čeprav jih ne bi smelo biti. Vprašujemo se, ali nočemo skrbeti za čistejšo okolje in kaj je razlog, da smeti mečemo enostavno iz avtomobila ali kako drugače.

Letošnjo čistilno akcijo smo načrtovali za drugi in kot rezervni termin določili deveti april. V obeh terminih nismo imeli sreče z vremenom. Vendar smo z voljo nekaterih občanov le uspeli okolice poti in druge predele občine očistiti. V veliko veselje nam je, da sta pri tem sodelovali obe osnovni šoli s podružnicama. Obe sta se vključili v akcijo tako, da sta očistili okolice poti, kjer otroci hodijo v šolo. Na ta način otroci prispevajo k čistejšemu okolju, predvsem pa jih v šolah vzpodbujajo k varovanju okolja. Tudi sicer otrok ne vidimo odmetavati smeti.

Učenci OŠ Sladki Vrh
Foto: Arhiv OŠ Sladki Vrh

Zahvala za sodelovanje v čistilni akciji in vzgoji otrok, da spoštujejo naravo, gre obema ravnateljicama in učiteljem obeh šol. Zagotovo bodo otroci, ko odrastejo, ravnali tako, da bo naravno okolje čisto.

V akciji so aktivno sodelovala turistična društva in ponekod člani svetov krajevnih skupnosti, pa tudi drugi občani, v večini primerov tisti, ki jim ni vseeno, kako izgleda okolica, v kateri živijo. Tudi lovci iz

Šentilja so našli čas in prispevali k temu, da je del njihovega lovskega revirja brez nepotrebnih smeti, ribiči RD Paloma pa so očistili del njihovega ribiškega območja. Člani Muzeja norosti so se lotili čiščenja notranjosti gradu na Tratah.

Vsi, ki so letos sodelovali v čistilni akciji, so povedali, da je v naravi še vedno daleč preveč smeti, ki tja ne sodijo. Kljub temu, da imamo v občini urejeno zbiranje kosovnih odpadkov, še vedno najdemo v gozdovih in drugih krajih odvržene avtomobilske ali traktorske gume, odslužene gospodinske aparate in druge predmete. Posamezniki, ki odvržejo takšne stvari v naravo, se ne zavedajo, da s tem škodujejo naravi in onemogočajo večini občanov, da bi se

na sprehodih in drugih aktivnostih v naravi dobro počutili. Poleg tega pa se pojavljajo tudi kupi gradbenih odpadkov, ki prav tako v naravo ne sodijo. Ob cestah je bilo odvržene največ embalaže od različnih pijač. Zakaj je treba embalažo odvreči ob cesto, ni mogoče razumeti. Saj tudi doma na svojem dvorišču to ne počnemo, ali pač?

Verjamem, da bomo naslednjo pomlad zadovoljnejši s čistočo našega okolja in da bodo otroci kdaj pa kdaj spomnili svoje starše, da se odpadki ne odvržejo ali puščajo v naravi. Morda pa bo kdo pobral kakšen odpadek med letom in ga pustil v košu za smeti.

Mag. Vladimir Maher

*Polne vreče pobranih smeti
Foto: Milan Kojc*

Solne terapije

Kaj so solne terapije in pri kakšnih težavah pomagajo?

Na to vprašanje nam je pomagal odgovoriti lastnik Solne Hiške v Šentilju.

Simon Domitrovič uspešno vodi **Solno hiško** v Šentilju, saj je ta letos obeležila šesto obletnico.

Že naše babice so govorile, da je koristno, da otroci poleti čim več časa preživijo ob morju, saj ima morska sol blagodejne učinke na dihala in kožo. Z razvojem tehnologije pa se lahko udeležite solnih terapij v domačem kraju.

Naše telo je vse prevečkrat obremenjeno zaradi stresa, nezdrave prehrane, uživanja zdravil in vsega, kar nam slabi imunski sistem, zato vam bo solna terapija vrnila izgubljeno energijo, očistila in razkužila dihala in organe v vašem telesu ter močno okrepila vaše fizično in energetsko telo.

Kaj pa sploh je solna soba?

Haloterapevt Simon Domitrovič mi je razložil, da je solna soba prijeten miren prostor, obdan z debelo plastjo soli. Po stenah je nanešena naravna morska sol, po tleh pa debela plast morske soli. Solna soba ima stalno temperaturo od 22 do 24 stopinj Celzija in stalno vlago, ki je med 35-odstotno in 50-odstotno. Namenjena je izvajanju solne terapije

– **haloterapije**. Gre pravzaprav za suho inhalacijo drobnih delcev soli, ki ne presegajo pet mikronov. Naravna kamena sol lebdi v zraku, saj jo s pomočjo medicinske naprave (halogenerator) sistematično vpihujejo v prostor. Z vdihavanjem soli poskrbimo za čiščenje in razkuževanje dihalnih poti ter okrepimo naravno odpornost.

Terapevt Simon Domitrovič je pojasnil, da zrak v sobi predstavlja praktično sterilno okolje. Poglavitna lastnost suhega aerosola pa je, da s svojim delovanjem čisti in razkužuje dihala in kožo. Vdihavanje takšnega zraka pomaga pri odpravljanju virusov, bakterij, glivic, alergenov in toksinov iz organizma. Solni aerosol na področju dihal deluje čistilno, razkužuje dihalne poti in krepi dihalno sluznico. Ima močan protivnetni učinek na našo kožo, pomaga pri celjenju in glajenju.

Kaj so solne terapije?

Solna terapija je popolnoma naravna, varna in klinično preizkušena metoda, ki blagodejno vpliva na dihala in kožo ter krepi imunski sistem, je poudaril. Ena solna terapija lahko nadomesti tri dni bivanja v čistem morskem okolju.

Pri solni terapiji vsakega klienta obravnavajo posamično in prilagajajo programe glede na njegove poškodbe, starost in trajanje bolezenskih stanj.

Suh solni aerosol v solnih sobah ustvarja ozračje, polno negativnih ionov, ki so zelo blagodejni za naše počutje. Ustvarjajo prostor, ki na telo deluje krepilno na področju energije. Zato so solne terapije prava rešitev za ljudi, ki so velikokrat utrujeni in brez energije.

Solna terapija tudi izboljšuje krvni obtok in krepi celo telo, zato je priporočljiva tudi v preventivne namene. Še zlasti pa je priporočljiva za ljudi, ki jih pestijo kožne bolezni, alergije, bolezni dihal, kronična utrujenost in stres, vnetje grla, sinusov, bronhijev, prehladi, kašelj ...

Ker solni aerosol deluje na pretok limfe v telesu, so solne terapije odlična pot za razstrupljanje telesa. Prav tako močno sproščajo telo, saj potekajo v zelo sproščujočem ambientu ob prijetni zvočni spremljavi in svetlobnih vizualnih učinkih.

Zakaj solna terapija in komu je namenjena?

Zaradi načina delovanja jo priporočajo tako otrokom od šestega meseca starosti dalje kot odraslim vseh starosti.

Solna terapija je v pomoč predvsem tistim, ki jih pestijo zdravstvene težave, kot so astma, bronhitis, bronhiolitis, okužbe dihalnih poti, gripa, vnetje žrela, alergije, vnetje ušes in sluznice obnosnih

votlin, ekcemi in dermatitis. Prav tako je učinkovita pri kroničnem stresu, utrujenosti, slabemu spanju, smrčanju, saj blagodejno vpliva na počutje in blaži stres.

Ker je solna terapija naravna in varna metoda, se lahko uporablja kot učinkovita podpora uradni medicini pri lajšanju težav v primeru akutnih in kroničnih obolenj, saj nima kontraindikacij z že predpisanimi zdravili, zmanjša le njihovo uporabo. Uporablja se tudi v preventivne namene pred virusnimi obolenji, bakterijskimi okužbami in **za krepitev imunskega sistema**, saj ne odpravi le simptomov in posledic obolenj, uspešno odpravlja tudi vzroke, zato lahko v nekaterih primerih govorimo tudi o dolgoročnih učinkih.

Otroške solne terapije trajajo 20 minut, odrasle 40 minut. Da se zdravstveno stanje izboljša, je potrebno različno število terapij, odvisno od starosti klienta, jakosti poškodbe in trajanja zdravstvenih težav.

Je za učinkovitost potrebno obisk solne sobe večkrat ponoviti?

Gospod Domitrovič temu pritrdi. Tako kot je treba po navodilih uživati antibiotik, je treba tudi solne terapije obiskovati v rednih intervalih, ker najprej čistimo organizem, nato ga krepimo. Na splošno je higienski minimum obiskov trikrat tedensko, vsaj 15 terapij, vsekakor pa je število terapij odvisno od tega, v kakšni fazi je težava in kako dolgo traja.

Solna Hiška je res tudi igralnica za otroke?

V Solni Hiški je solna soba, ki je za otroke ogromen peskovnik soli. V solni sobi so tudi igrače. Otroška solna terapija traja 20 minut in v tem času se vpihava aerosol, ki se ga z dihanjem vnese v telo. V solni sobi se otroci ob poslušanju otroških pesmic, z barvno spremljavo lučk in v spremstvu staršev igrajo.

Nika Vajnhandl

Foto: Polonca Domitrovič

Nadloga, imenovana bramor

Danes bomo po bližje spoznali enega večjih škodljivcev, ki nam v naših vrtovih ali tratih povzroča velike preglavice.

Moram priznati, da sem zanj prvič slišala pred 6 leti, ko smo se preselili v Šentilj, saj bramorji niso prisotni na vseh področjih Slovenije, ker mu za njegovo bivanje ne ustreza vsaka zemeljska prst.

Kdo je bramor?

Bramorji so velike in čokate žuželke z močnim zunanjim skeletom, ki jih najlaže prepoznamo po sprednjih nogah, ki spominjajo na lopate. Njihovo telo je povsem prilagojeno življenju pod zemljo. Močan oklep glave uporabljajo za utrjevanje sten rova med kopanjem.

Oglašajo se samo samci, njihov napev

je podoben napevom drugih kobilic, z nekoliko nižjim tonom zaradi večjega telesa. V območjih z zmernim podnebjem se pariyo pozno spomladi do začetka junija. V tem času zlezejo na površje, nato pa samice poletijo proti samcem, ki jih kličejo s »svatbenim« napevom. Pariyo se pod zemljo, samica po tistem izleže med 100 in 1000 rumenkastih jajčec v podzemno kamrico, ki jo je izkopal samec. Živijo v sistemu podzemnih rogov, ki si jih z močnimi sprednjimi nogami izkopljejo pod zemljo. Posamezni rovi so široki po nekaj centimetrov, končujejo pa se s kamricami, namenjenimi odlaganju jajčec. (vir Wikipedija)

Bramorji nam v naših vrtovih ali naši zelenici napravijo veliko škodo, saj pojedjo vse korenine in rastline umrejo.

In kako se na naraven in ugoden način znebimo bramorjev?

Iz lastnih izkušenj vam povem, da smo poskušali na več možnih načinov, a le-ta je preverjeno najbolj učinkovit.

Na vaši zelenici lahko na mestih, kjer biva bramor, opazite luknjice, to so vhodi v njihov rov.

Vanj natočite majhno količino belega olja in presenečeni boste, kako bo le v nekaj sekundah priromal na površje.

Drugi način pa je ta, da v rov nastavite cev od zalivalne cevi, vklopite vodo in med tem ko mu bo voda zalila domovanje, bo kar hitro prilezel na površje. Ob takšnem posegu boste lahko tudi videli manjši vodomet na trati, saj voda teče pri vseh rovih na površje.

In kdaj se odpravimo na lov za bramorji?

Takoj ko se dan počasi posavlja, presenečeni boste, kako bramor utihne, ko bo zaznal pri svojem rovu vašo bližino in kapljica olja in ulov bo vaš.

Upam, da sem komu pomagala z nasvetom in naj vaša zelenica in vrtovi lepo uspevajo.

Tina Trnjar Jambrošič

Občina Šentilj

Zakaj sejati oziroma saditi medovite rastline?

Letos poteka vseslovenska (svetovna) akcija sajenja medovitih rastlin. Nekateri so morda mnenja, da je namen te akcija, da bi čebelarji s svojimi čebelami zaradi tega pridelali več medu. Pa še zdaleč ni tako. Namen akcije je povsem drugačen. Zaradi klimatskih sprememb, tople, pretople zime brez snežne odeje, in kasneje v spomladanskih dneh, v času vegetacije rastlin, nepričakovane ohladitve in pozebe, vse to negativno vpliva na naravo, posledično tudi na preživetje čebel. Pa ne samo na preživetje čebel, te neugodne klimatske spremembe občutimo tudi pri pridelavi sadja in zelenjave. Vsi vemo, da v zadnjem času, recimo češnje, jabolane, slive, breskve in drugo sadno drevje težko daje obilen pridelek, prav tako, maline, robide in še bi lahko našteval. Vse to se odraža tudi na življenje čebel. Opraševalci in sadne rastline živijo v soodvisnosti. Nekateri bodo morda rekli: »Ehhh, pa kaj, saj so le čebele.« Pa ni tako, nikakor ne moremo razmišljati na takšen način. Kajti ko govorimo o čebelah, v tem primeru ne govorimo samo o medonosni »kranjski sivki – apis mellifera carnica«, temveč govorimo o vseh čebelah, o divji čebeli, čebeli samotarki, čmrljih ... Vse to so opraševalci sadnega drevja in zelenjav. Mnogi ne vedo, da če ne bi bilo opraševalcev, ne bi na domačem vrtu uspeli pridelati niti paradižnika, bučk in mnogih drugih vrtnin.

Tega se je zavedal že Albert Einstein, ko izrekel tisto znamenito misel ... »ko bo izginila čebela z obličja Zemlje, bo človek preživel le še štiri leta, saj ko ni več čebel, ni več opraševanja, ni več rastlin, ni več živali, ni več ljudi«. To zavedanje se v zadnjem času med ljudmi vse bolj krepi. Vse bolj se zavedamo, da je kvaliteta

našega bivanja, našega življenja in naše dolgoživosti še kako povezana s kvaliteto sobivanja ljudi in čiste narave. Čebelam lahko pomagamo s sajenjem in setvijo medovitih rastlin!

Medovite rastline so pomembne za življenje čebel. To so tiste rastline, na katerih si čebele nabirajo medicino in cvetni prah, ki ga shranijo za čas, ko za čebele v naravi ni hrane. Vsak posameznik lahko prispeva k ohranitvi čebel in ostalih opraševalcev s sajenjem medovitih rastlin na vrtu ali okoli hiše.

Občina Šentilj si je letos zadala plemenito nalogo, da bo skupaj s Čebelarstvo družino Velka - Sladki Vrh in Zeliščarskim društvom Šentilj na območju Občine Šentilj na javnih površinah zasadila pester nabor medovitih rastlin. S to akcijo se občina pridružuje vseslovenski akciji zasaditve

medovitih rastlin. S tem ne bomo pomagali samo opraševalcem, temveč posredno tudi vsem pridelovalcem sadja in vrtnin, da bo v naravi dosežena čim višja biotska raznovrstnost, to je stopnja raznolikosti vseh oblik življenja, kamor sodimo tudi ljudje. Ljudje smo nagnjeni k pretiranemu izkoriščanju naravnih dobrin, zato je prav, da kdaj naravi tudi kaj vrnemo. Ta akcija zasaditve medovitih rastlin, v tem primeru gre za rastline, kot so divja češnja, javor, divji kostanja, evodija in druge, je ravno to, da se zagotavlja ta biotska raznovrstnost in naravi vrne nekaj tega, kar smo ji v preteklosti vzeli z izgradnjo infrastrukture, industrijsko gradnjo, razpršeno individualno gradnjo, zasaditvijo monokultur in nenazadnje to, kar lahko vidimo vsak dan in to so zeleni travniki, ki zaradi pogoste košnje niso več cvetoči travniki, zelenice okrog hiš in blokov, ki so lepo zelene, vendar brez vsakega cveta. Ljudje smo si zaradi svojih potreb in arogance povsem podredili nekaj, kar ni samo naše, od ljudi, ampak je od vseh živih bitij, ki tukaj bivajo.

In za konec poziv vsem, ki to berete – Občina Šentilj bo naredila en del te naloge in zasadila javne površine z medovitimi rastlinami. Naredite tudi vi dobro gesto in na domačem dvorišču, vrtu, zelenici posadite kakšno medovito rastlino. Veliko tega je na razpolago, le malo časa si je potrebno vzeti. In prosim ne misliti: »Ehhh, pa kaj bom zasadil samo eno rastlino, saj to ni nič ...«

Pa ni tako. Če je v vasi 100 hiš in če se posadi 100 medovitih rastlin, je to že zelo veliko.

Darko Rebernik

Zahvala

Drage občanke in občani,

iskrena hvala za veliko podporo in izraženo zaupanje na minulih volitvah za Državni zbor. Po razglasitvi rezultatov sem bil zelo ganjen in počaščen. Vaše zaupanje jemljem kot odgovornost, da se še posebej izkažem kot vaš poslanec v Državnem zboru. Obljubljam, da bom z delavnostjo in spoštljivim odnosom upravičil visoko zaupanje. Poudarek mojega dela bo na področjih, ki sem jih vsa leta zagovarjal, izpostavljal in seveda na temah, ki so pomembne za naše kraje. Za potrebe dela na terenu bom v prihodnje vzpostavil poslansko pisarno na terenu, kjer se bomo lahko tudi srečali,

pogovorili in skupaj snovali predloge za izboljšanje pogojev za življenje in delo.

Želim vam vse dobro in vas lepo pozdravljam.

Mag. Darko Krajnc,
poslanec Državnega zbora RS
v poslanski skupini Gibanja Svoboda

Skladnost pitne vode je Mariborski vodovod tudi v letu 2021, tako kot do sedaj, zagotavljal z izvajanjem notranjega nadzora po izdelanem HACCP načrtu oziroma z obvladovanjem procesov od črpanja podzemne vode, njene obdelave, prečrpavanja in distribucije do končnih uporabnikov. Skladnost pitne vode se je spremljala na črpališčih, na omrežju v vodooskrbnih objektih in pri uporabnikih (večinoma v osnovnih šolah in vrtcih ter deloma v gostinskih objektih). Izvajanje notranjega nadzora se je vršilo v skladu z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/2004, 35/2004, 26/2006, 92/2006, 25/2009, 74/2015 in 51/2017).

Skupno je bilo v sklopu izvajanja notranjega nadzora v letu 2021

odvzetih 2.209 vzorcev za mikrobiološka preskušanja in 104 za kemijska preskušanja. Na celotnem sistemu Mariborskega vodovoda je bilo v letu 2021 mikrobiološko neskladnih 2,8 % vzorcev. Kemijsko neskladnih vzorcev ni bilo zabeleženih.

Podrobnejše poročilo ter več podatkov o kakovosti pitne vode se nahaja na spletni strani: <http://www.mb-vodovod.si/>

Pitno vodo, ki jo je v letu 2021 dobavljala Mariborski vodovod za Občino Šentilj, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano ocenjuje kot skladno z zahtevami Pravilnika o pitni vodi. Glede na obseg opravljenih preskušanj, ocenjujejo pitno vodo kot varno.

Družinski prejemki ob rojstvu otroka zaposlenih v Republiki Avstriji

Center za socialno delo Maribor, Enota Pesnica, obravnava postopke za pridobitev pravic iz naslova družinskih prejemkov (otroški dodatek, starševski dodatek, dodatek za veliko družino, dodatek za nego otroka, delno plačilo za izgubljeni dohodek) za občine Pesnica, Šentilj in Kungota. Veliko občanov navedenih občin je zaposlenih v Republiki Avstriji. Pretežno so to mlajši ljudje, ki imajo novorojence ali šoloobvezne otroke. Na center za socialno delo se obrača veliko občanov z vprašanji glede upravičenosti in uveljavljanja družinskih prejemkov v Republiki Sloveniji in v Republiki Avstriji. Iz navedenih razlogov bi želeli podati nekaj pojasnil.

OTROŠKI DODATEK (FAMILIENBEIHILFE) IN DODATEK ZA VELIKO DRUŽINO

Otroški dodatek pripada v Republiki Avstriji vsaki osebi, ki je tam zaposlena, in sicer od rojstva do 18. leta v primeru šolanja ali do konca študija oziroma 24. leta starosti. V primeru služenja vojaškega roka se podaljša do 25. leta.

V Republiki Sloveniji pripada otroški dodatek staršem za otroke do dopolnjenega 18. leta starosti, razen kjer je eden od staršev zaposlen v Republiki

Avstriji in drugi starš brez zaposlitve ali sta oba starša zaposlena v Republiki Avstriji.

Vlogo v Avstriji vlaga tisti starš, ki ima enak stalni naslov kot otrok.

Republika Avstrija ne pozna pravice do dodatka za veliko družino. Upoštevajo se enaka pravila kot pri izplačevanju otroškega dodatka in se upošteva kot družinski prejemek pri uveljavljanju otroškega dodatka v Avstriji.

Podariti je potrebno še pristojnosti glede upravičenosti in izplačevanja otroškega dodatka glede na kombinacijo kje sta biološka starša zaposlena:

1. V primeru, da sta oba starša zaposlena v Avstriji, je pristojna za izplačevanje otroškega dodatka Avstrija in vlaga vlogo za otroški dodatek v Avstriji tisti starš, ki ima skupno stalno prebivališče z otrokom in starša ne rabita vlagati vloge za otroški dodatek v Sloveniji.
2. V primeru, da je eden od staršev zaposlen v Avstriji, drugi starš je brez zaposlitve, je pristojna za izplačevanje otroškega dodatka Avstrija in vlaga vlogo za otroški dodatek v Avstriji tisti starš, ki je zaposlen v Avstriji

in izpolnjuje pogoj, da ima skupno stalno prebivališče z otrokom. Starša v Sloveniji ne rabita vlagati vloge za otroški dodatek.

3. V primeru, da je eden od staršev zaposlen v Avstriji, drugi starš je zaposlen v Sloveniji, mora vložiti vlogo za otroški dodatek v Sloveniji, ki je primarno pristojna za izplačevanje otroškega dodatka, tisti starš, ki je zaposlen v Sloveniji. Nato vložijo vlogo za izplačilo razlike otroškega dodatka v Avstriji tisti starš, ki je zaposlen v Avstriji.
4. V primeru, če je eden od partnerjev zaposlen v Avstriji, drugi pa nezaposlen in ne prejema nikakršnih dohodkov ter ne živita skupaj oz. nimata skupnega stalnega prebivališča, mora partner, ki je zaposlen v Avstriji, plačevati preživnino v višini avstrijske norme (cca 100 €), nato lahko vložijo zahtevek za otroški dodatek v Avstriji tisti starš, ki ni zaposlen in ima otrok z njim skupno stalno prebivališče (Familienbeihilfe).

Za uveljavljanje otroškega dodatka v Avstriji so potrebni naslednji obrazci: E411, E401, BEIH 38 (letno izplačilo razlike) in BEIH 100 (mesečno izplačilo) ali tudi drugi elektronski obrazci glede na

specifičnost primera. Vse obrazce lahko dobite na Finanzamt Österreich (BMF) – izberete najbližjo.

Obrazce E401 in E411 najdete tudi na spletni strani MDSSZEM. Izpolnjene obrazce BEIH38 ali BEIH100 (familienbeihilfe), E401, E411 ter ostale priloge, ki so potrebne, se oddajo na najbližjem Finanzamt Österreich.

Ustanove v naših sosednjih državah, kjer se lahko vložijo vloge za starševske prejemke, so:

- INPS v Italiji,
- Magyar Allamkincster na Madžarskem.

Izpolnjevanje obrazcev:

1. Obrazec E411

V obrazcu izpolnite del A, točke 1, 2 in 3.

Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke kot pristojna institucija v Republiki Sloveniji **od 1. 1. 2018 naprej v potrditev ne sprejema več obrazcev E 411 neposredno od strank, temveč potrjuje le tiste, ki jih prejme od pristojnih institucij iz tujine.** Podatke na obrazcu E411 bi si naj države izmenjale enkrat letno.

2. Obrazec E401

Na obrazcu morate izpolniti točke 1, 2 in 4. Točko 6 in 8 v obrazcu potrjuje **krajevno pristojna upravna enota** – Sektor za upravne notranje zadeve.

3. Obrazec E402

Je potrebno priložiti vloge za otroški dodatek v primeru, ko so otroci polnoletni. Obrazec mora potrditi izobraževalna ustanova, katero otrok obiskuje.

STARŠEVSKI DODATEK V REPUBLIKI SLOVENIJI IN PORODNIŠKO NADOMESTILO V REPUBLIKI AVSTRIJI

Pravica do starševskega dodatka v Sloveniji in izplačevanja porodniškega nadomestila v Avstriji se uveljavlja po pristojnosti izplačevanja enako kot pri otroškem dodatku glede na status (zaposlen, brez zaposlitve, prejemnik nadomestila za brezposelnost in podobno) bioloških staršev otrok.

Izpostavljamo pomembno opozorilo, ki velja za slovenske državljanke, zaposlene v Avstriji, katerih zakonci oz. izven zakonski partnerji (v nadaljevanju partnerji) so zaposleni v Sloveniji in morajo biti pri uveljavljanju pravic iz starševskega varstva pozorne na sledeče informacije:

- V okviru zavarovanja za starševsko varstvo so v primeru rojstva otroka upravičene do t. i. porodniškega nadomestila (Mutterschutz) osem tednov pred rojstvom in osem tednov po rojstvu otroka, ki ga uveljavljajo v Avstriji. V tem času so tudi zdravstveno zavarovane na osnovi njihove zaposlitve. V primeru carskega reza se podaljša prejetanje Mutterschutz po rojstvu na 12 tednov.

Pred potekom osmih tednov od rojstva otroka (torej pred iztekom upravičenosti do Mutterschutz) morajo v Sloveniji na krajevno pristojnem centru za socialno delo podati vlogo za starševski dodatek (OBRAZEC DP-1). Vlogi je potrebno priložiti potrdilo o trajanju "Mutterschutz".

- Na območni enoti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije pridobijo potrdilo, da v Sloveniji niso upravičene do zdravstvenega zavarovanja po partnerju – s potrdilom bodo uveljavljale zdravstveno zavarovanje v Avstriji po izteku upravičenosti do "Mutterschutz".
- V Avstriji bodo v času prejemanja starševskega dodatka upravičene le do razlike do njihovega Kinderbetreuungsgeld (razlika med Kinderbetreuungsgeld in starševskim dodatkom), ki pa ga bodo lahko uveljavljale dvakrat letno, za nazaj. Šele ko bo v Sloveniji potekla pravica do starševskega dodatka, bodo v Avstriji pričele redno mesečno prejemati Kinderbetreuungsgeld, v kolikor ne bodo že po enem letu od rojstva otroka zopet nastopile zaposlitev.
- Za uveljavitev razlike ter kasneje celotnega Kinderbetreuungsgeld je potreben potrjen obrazec E411, ki ga potrdi Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke in si ga pristojne institucije med sabo same posredujejo v potrditev.

Opozorjamo tudi na posebnost prejemanja materinskega in starševskega nadomestila v Republiki Sloveniji v primeru, da je bila mamica pred nastopom nadomestil v zadnjih dvanajstih mesecih pred nastopom materinskega in starševskega dopusta in nadomestila zaposlena delno v Republiki Sloveniji in delno v drugih državah Evropske unije. V takem primeru je potrebno vložiti vlogo matere za uveljavljanje pravic ob rojstvu otroka (OBRAZEC S-1/1) na pristojnem centru za socialno delo. Priložiti je potrebno kopijo prve in pete strani materinske knjižice. Center za socialno delo nato odloči o pomoči ob

rojstvu otroke. Celotno vlogo pa nato odstopi Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke kot pristojni instituciji v Republiki Sloveniji za odločanje o nadomestilih v teh primerih. Centralna enota nato pridobi podatke o zavarovalni dobi v Sloveniji in v tujini, ki se upošteva pri izračunu nadomestila. Zaželeno je, da vlagateljica priloži obrazec U1 iz tujine, da postopek odločanja hitreje poteka.

Enako se postopa v primeru, ko vlagateljica pred nastopom materinskega in starševskega nadomestila v Sloveniji ni zavarovanka za starševsko varstvo, ima pa v zadnjih treh letih minimalno 12 mesecev zavarovalne dobe, delno v Sloveniji in delno v drugi državi EU. Pravico uveljavlja na pristojnem centru za socialno delo z vlogo za uveljavljanje pravice do nadomestila brez dopusta (OBRAZEC S-2/1).

DODATEK ZA NEGO OTROKA

Pravica do dodatka za nego otroka v Sloveniji in izplačevanju razlike družinskega prejemka v Avstriji se uveljavlja po pristojnosti izplačevanja enako kot pri otroškem dodatku glede na status (zaposlen, brez zaposlitve, prejemnik nadomestila za brezposelnost in podobno) bioloških staršev otrok.

V Avstriji se vložijo obrazca E407, ki ga mora potrditi pediater in BEIH 3 (za otroke s posebnimi potrebami).

POMOČ OB ROJSTVU OTROKA

Pomoč ob rojstvu otroke pripada v Republiki Sloveniji vsaki družini, ki pričakuje otroka, ne glede kje sta starša zaposlena in kakšen status imata. Poda se samostojna vloga za uveljavljanje pravice do pomoči ob rojstvu otroka (OBRAZEC DP-2) ali pa se pravica uveljavlja na skupnih vlogah, ki jih vlagajo starši za uveljavljanje pravic ob rojstvu otroka.

Za reševanje vseh navedenih zadev se uporablja Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih – ZSDP-1 (Uradni list RS, št. 26/14 z dopolnitvami) in uredba (ES) št. 883/2004.

Vsa dodatna pojasnila lahko občani dobijo na Centru za socialno delo Maribor, Enota Pesnica, telefon 02 654-4220 ali 02 654-4229, elektronski naslov gp.csd-pesni@gov.si ali dragica.vegelj@gov.si.

Dragica Vegelj,
strokovna sodelavka
CSD Maribor, Enota Pesnica

Podjetje Knuplež, d. o. o., bo gradilo skoraj nič-energijski blok v Šentilju

Družinsko podjetje Knuplež, d. o. o., z Zgornje Velke je na trgu že od leta 1994. Pri opravljanju svoje dejavnosti imamo zelo veliko izkušenj pri visokih gradnjah. Poleg ostalih objektov visokih gradenj imamo izkušnje tudi z gradnjo stanovanjskih blokov, ki jih gradimo po visokih standardih.

V letu 2019 smo sprejeli odločitev, da želimo v prvi vrsti z našo gradnjo izboljšati bivalno okolje našim kupcem in istočasno poskrbeti tudi za čim manjše negativne vplive na okolje.

Sprejeta je bila odločitev za gradnjo skoraj nič-energijskega bloka s 30 stanovanji v Gornji Radgoni, ki je bila dokončana v letu 2020. S tovrstno gradnjo je bila kupcem dana možnost subvencije Eko sklada za nakup stanovanja.

Zgodbo nadaljujemo v Občini Apače. V letu 2021 smo zgradili blok s 18 stanovanji. V zaključni fazi je še drugi blok s 14 stanovanji, ki bo vseljiv meseca julija 2022.

Svojo uspešno zgodbo, bi kot domače lokalno podjetje želeli nadaljevati tudi v Občini Šentilj.

V Šentilju smo v fazi pridobivanja gradbenega dovoljenja in predvidevamo, da bomo z gradnjo lahko začeli meseca julija ali avgusta 2022. Dokončanje je predvideno poleti 2023. Na voljo bo 20 stanovanj različnih velikosti, z garažami v kleti in zunanjimi pokritimi parkirišči.

Stanovanja bodo zgrajena kot skoraj nič-energijska stanovanja.

ZAKAJ GRADNJA SKORAJ NIČ-ENERGIJSKEGA OBJEKTA?

ODGOVOR JE: "Našim kupcem želimo enostavno ponuditi več!"

Zakaj smo sprejeli odločitev za gradnjo skoraj nič-energijskih blokov? Enostavno smo želeli našim kupcem ponuditi več in zmanjšati negativne vplive na naravo. Z gradnjo blokov z zelo visoko energetske učinkovitostjo ne sledimo samo nizkim stroškom za ogrevanje, hlajenje in izboljšanje bivalnega okolja, ampak pripomoremo tudi k zmanjšanju negativnih vplivov na okolje. Pomemben vidik pri taki gradnji je poleg zgoraj navedenega kvalitetno stavbno pohištvo, zrakotesnost objekta in velika pozornost prezračevalnim potrebam stanovalcev. Le- te so nujno potrebne za stabilno kvalitetno bivalno ugodje v stanovanju.

Skoraj nič-energijska gradnja podjetju predstavlja bodoči standard gradnje.

Gradnja skoraj nič-energijskih stavb tako predstavlja za podjetje Knuplež, d. o. o., standard gradnje, ki mu bomo sledili tudi pri gradnjah v prihodnosti.

*Vesna Knuplež,
Knuplež, d. o. o.*

KNUPLEŽ d.o.o.
GRADENIŠTVO, STAVBNO TESARSTVO-KROVIŠTVO

LASENCE Massage & therapy

V Šentilju odslej novost masaže in terapije, predstavljamo vam **“LASENCE Massage & therapy”**.

Sem **Claudia Kokolj** z masersko in terapevtsko zgodbo že točno 10 let, zato sem se marca letos odločila narediti korak naprej. Predstavljam vam **“LASENCE Massage and therapy”**, kar je za te kraje nedvomno prijetna novost, saj okoliškim prebivalcem omogoča številne terapevtske ugodnosti, za katere bi se sicer morali voziti v Maribor ali celo dlje. Domačini so navdušeni in so me zelo lepo sprejeli.

Po rednem šolanju me je zaradi situacije poškodbe in bolečin pot pripeljala do samopomoči, zato sem se izredno

vpisala v šolo za maserje v Celju in tako pridobila certifikat NPK za nacionalno poklicno kvalifikacijo za maserja. Naključje? Danes vem, da ne! Tam sem se marsikaj naučila o anatomiji našega telesa in ugotovila, to je to, kar želim v življenju početi – pomagati sebi, družini in drugim. Takrat sem opravila **klasično masažo, terapevtsko hrbtenice in aromaterapijo**. Želja je bila vedno večja, izvedeti čim več o našem telesu in kako delujemo. Tako sem še pridobila naziv **refleksna terapevtka**. Žraven sem se izobraževala na raznih tečajih, ter prebirala knjige ... Trenutno opravljam tudi **manualno terapijo in trigger point**, ki bo na voljo od poletja naprej.

Prve izkušnje sem si pridobila v Hotelu Arena, ter nadaljnje v Hiši zdravljenja Wellnesu Saviva. Nekaj novih tehnik sem se naučila na potovanju po Tajski. V tem času sem pridobila neprecenljive izkušnje tako s področja masiranja, kot tudi spoznavanja različnih kultur. Svoje znanje in izkušnje želim predstaviti svojim strankam.

Masaža je eden izmed najstarejših zdravilnih postopkov. Nabor tehnik masaže je različen, prilagodimo jih glede na namen terapije. Naš cilj je sproščanje, lajšanje in odprava bolečin v vratnem, ramenskem, prsnem, ledvenem in križnem delu vzdolž hrbtenice ter drugih delih telesa (roke, komolec, zapestje,

noge, kolki, kolena ...). Masažni prijemi so lahko močni, še posebej s komolci lastne teže, da razbremenimo zatrdline in vozle, sprostim mišično napetost, izboljšamo samo cirkulacijo, prisiljeno telesno držo, hitrejšo regeneracijo po poškodbah ... Terapije se prav tako odlično obnesejo pri migrenskih in tenzijskih glavobolih, kot samopomoč pri vsakdanjem stresnem tempu, izčrpanosti, ki lahko vodijo v izgorelost in depresijo.

Sem tudi mamica 2-letni Zari. Med drugim je bil to velik razlog, da je čas, da grem korak naprej, sledim svojim sanjam in grem na samostojno pot. Tako se je začela moja zgodba **LASENCE**, kjer ime (izhaja iz španščine) pomeni občutek ter biti v stiku s sabo in z resničnim življenjem.

Lepo dobrodošli k nam v svet masaž, terapij in potovanja z manj bolečin. Najdete nas na **Prečni ulici 34**, v bližini Casino Monda. Za vsa vprašanja smo vam na voljo od 8. do 20. ure na telefonski številki **031 568 546**, prav tako pa nas lahko spremljate na spletni strani ter preko Facebooka in Instagram profila sledite našim ugodnostim.

Naj dobro počutje postane vaš nov življenjski slog!

Claudia Kokolj

Podjetje „**Pflege mit Herz**“ je rastoče podjetje in vedno znova išče tudi slovensko strokovno osebje na področju nege.

Nahajamo se na osmih lokacijah na avstrijskem Štajerskem. Od slovensko- avstrijske meje smo oddaljeni od 30 do 80 km.

Imamo sedem domov za starejše občane in en dom za osebe s posebnimi potrebami, kjer so le-te zaposlene tudi v dnevni delavnici.

V središču našega dela je človek!

Poseben poudarek polagamo na kakovost življenja naših stanovalcev in stanovalk. Nudimo jim atraktivne aktivnosti, profesionalno nego in varen dom. Prav zato iščemo strokovne, angažirane, fleksibilne, motivirane, pozitivne in srčne sodelavce in sodelavke.

Zaposlujeemo diplomirano medicinsko osebje, zdravstvene tehnike ter bolničarje in bolničarke s srcem!

Nudimo:

- ♥ varna in atraktivna delovna mesta
- ♥ Bruto dohodek (vključno z dodatkom SEG) za 37 ur na teden po kolektivni pogodbi SWÖ je najmanj €2.747,99 (diplomirano medicinsko osebje, 14x letno), oz. €2.350,89 (zdravstveni tehniki in tehnice, 14x letno). Kolektivno pogodbo SWÖ-KV
- ♥ dodatek (SEG) kot tudi dodatek za delo ob praznikih ter na nočno in nedeljsko delo ter 13. in 14. plačo
- ♥ možnost zaposlitve za polni delovni čas (37ur/ teden) ali manjšo delovno obvezo
- ♥ podporo pri izobraževanjih
- ♥ raznoliko delo v interdisciplinarnem kolektivu in moderno PC dokumentacijo

NOVOST: Zaposlenim nudimo jezikovni tečaj nemščine pri „Pflege mit Herz“ in vas podpiramo pri pridobivanju dokumentacije za delo v Avstriji.

Veselimo se vaše prošnje in življenjepisa na
jobs@pflugemitherz.co.at

Oglas ni lektoriran

Manuela Sever
Human Resources/Recruiting
+43 664 885 777 72
manuela.sever@pflugemitherz.co.at

Občina Šentilj

☞
kofetarca

Ni ga boljšega kot sveže pečen rogljiček in kava v Kofetarci, preden ga pičim za Graz! 🤝🤝

~ Ivo iz Ceršaka

NOVO! PRI HOFERJU V ŠENTILJU

Prišla sem na kavo, nadaljevala s top tortico, zaključila pa z vrhunskim gin-tonicom. Priporočam! 😊❤️❤�🌸🌸

~ Anita iz Šentilja

Oglas ni lektoriran

Sladkogorska
cesta 6, Šentilj

- čistilne naprave
- zbiranje deževnice
- prečrpalni jaški
- lovilci olj in maščob
- ponikalni sistemi

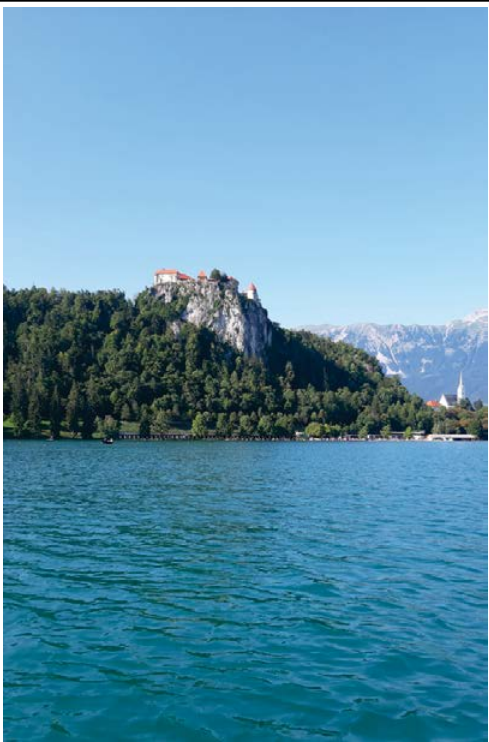

GRAMIKOM
Ranca 2b
2211 Pesnica pri MB

Oglas ni lektoriran

☎ 070 335 860
✉ info@gramikom.si
🌐 www.gramikom.si

AKCIJA
-30%
OB NAKUPU BIOLOŠKE
ČISTILNE NAPRAVE

	AVTOR; MATJAŽ HLADNIK	ZVOK Z VISOKO FREKVENCO	NAMIZNI TENIS, PINKPONK	TV VODITELJICA, ŠIRCA ROŠ	POTICA OKROGLE OBLIKE Z LUKNJO V SREDI	OMOT. OVITEK	JERNEJ ŠUGMAN	HUMORISTKA PUTRIH	KRAJŠA PREKINITEV ŠPORTNE IGRE	ENO LETO STAR OTROK	VELIK TROPSKI KUŠČAR
	ODHOD V POKOJ										
	LITOVSKI JEZIK										
	VEČJI KOS DEBLA ZA SEKANJE DRV						RIMSKI BOG LJUBEZNI PRINCIP DAOIZMA				
	RICHARD GERE				POGAN, VELIKAN KAJNOV BRAT				PISATELJICA PEROCI PLEZALNO ORODJE		
	SEVERNO-AMERIŠKI INDIJANEC						ZNESEK BANKOVCA TURŠKI SODNIK, KADIJA				
	IZRASTEK V USTIH					VRTLJIVA PLOŠČA PREBI-VALEC METLIKE					AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA GARDNER
ZANOS, ELAN MEHIŠKI PISATELJ (OCTAVIO)							VULKAN NA SICILJI DRŽAVA BLIŽNJEGA VZHODA				
									IVAN VIDAV TERENSKA LADA		
POMOČ: KADI NRAV PAVANA RUDOSLED	NAJVIŠJI VZOR	STROKOVNJAK ZA MIKROBIOLOGIJO	STAR, POČASEN ŠPANSKI PLES	HOKEJSKI PLOŠČEK REKA MED HRVAŠKO IN BOSNO		BORIS CAVAZZA	NASILNA VLADARICA PEVEC MOJZER				
SUNEK, SPODBUDA					STEBLO, BILKA ORANŽADA		NOVINAR, UREDNIK ŽERDIN OSLOV GLAS			LAZ, FRATA, TREBEŽ	POLDRAG KAMEN RAZLIČNIH BARV
AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA KEATON					OCVIRKOVA POTICA MOČEN TROPSKI VIHAR						
ZEMLJIN RAVNIK					Z NJIMI GLEDAMO IZVIR, POREKLO		NAŠA PEVKA (MAJDA) RAČUNALO NA KROGLICE PROSTOR ZA IZKOP RUDE				
PISANA TROPSKA PAPIGA				ČUD ČLOVEK V ORGANIZACIJI ALI DRUŠTVU			ŽELATINA IZ MORSKIH ALG LOVSKA PAST			4. IN 1. ČRKA OVIRA	
MAJHEN LONEC, LONČIČ					TIROLSKA REKA LJUBKO IME ZA RENAULT 4		MESTO TARTUFOV V ISTRI NIČES, NIŠTRC				
PLESNA PRIREDITEV MEHKA IN FINA LESKETA JOČA SE TKANINA				GL. MESTO GANE GOJENEC ŠOLE ZA POLICISTE			AKONTACIJA, ARA BARVAR AVTOMOBILOV				TVORBA V PANJU
SERGEJ ILJUŠIN		MOZOLJAVOST AM. PEVKA (COURTNEY)			SLIKOVNA PISAVA ANŽE KOPITAR						
OVČJE RUNO				MANJŠI TAT JUŽNO-AMERIŠKI INDIJANEC				SAMICA SRNJAKA STARI OČE, DED			
ILOVICA				ŠPORTNI VOZNIK RAFAEL NADAL			SOL OLJNE KISLINE LUC MENAŠE				
OBČINA NA POHORJU					PLES V 3/4 TAKTU						
ZAVAROVALNA ZASTOPNICA					OBOROŽENE SILE DRŽAVE, VOJSKA						

Pravilno geslo iz prejšnje križanke se je glasilo STRPNOST IN SPOŠTOVANJE. Nagrajenka je gospa **Metka FRIŠ**. ČESTITAMO! Nagrajenka bo nagrado prejela po pošti.

Rešeno križanko ali geslo nam s svojimi podatki pošljite na naslov: Občina Šentilj, Uredništvo GLAS-ila (nagrada križanka), Maistrova ulica 2, 2212 Šentilj v Slovenskih goricah do 31. 8. 2022 ali pošljete na elektronski naslov: urednistvo@sentilj.si. Izžreban/-a nagrajene/-ka bo objavljen/-a v naslednji številki GLAS-ila.